

Program studiów

Instytut: Instytut Filologii Polskiej
Kierunek: filologia polska
Poziom studiów: II stopnia
Forma studiów: studia niestacjonarne
Rok akademicki: 2026/27

Spis treści

Charakterystyka kierunku	3
Wskaźniki	5
Kierunkowe efekty uczenia się	7
Matryca pokrycia efektów (kierunkowe i standard kształcenia)	10
Matryca kierunkowych efektów uczenia się w odniesieniu do form zajęć i sposobu zaliczenia, które pozwalają na ich uzyskanie	27
Plan studiów	33
Treści programowe	39

Charakterystyka kierunku

Informacje podstawowe

Nazwa instytutu:	Instytut Filologii Polskiej
Nazwa kierunku:	filologia polska
Poziom:	II stopnia
Profil:	ogólnoakademicki
Forma:	studia niestacjonarne
Język studiów:	polski
Klasyfikacja ISCED:	0232

Dziedzina/-y nauki, do której/-ych przyporządkowany jest kierunek studiów

Dziedzina nauk humanistycznych

Przyporządkowanie kierunku do dyscyplin, do których odnoszą się efekty uczenia się

Literaturoznawstwo	51%
Językoznawstwo	49%

Charakterystyka kierunku

Warunki przyjęcia na studia

Konkurs dyplomów – oceny z dyplomu będą przeliczane na punkty według skali:

Ocena punkty

3,0 10

3,5 20

4,0 30

4,5 40

5,0. 50

W przypadku większej liczby kandydatów z takim samym wynikiem o przyjęciu zadecyduje średnia ocen ze studiów pierwszego stopnia.

Sylwetka absolwenta

Absolwent kierunku studiów filologia polska, studia drugiego stopnia, ma szeroką i pogłębioną wiedzę o przedmiotowo-metodologicznej specyfice polonistyki; zna na poziomie rozszerzonym terminologię z zakresu filologii polskiej; ma uporządkowaną i szczegółową wiedzę o metodologiach, teoriach oraz o głównych kierunkach rozwoju literaturoznawstwa i językoznawstwa; dysponuje szczegółową wiedzą na temat artystycznych i ideowych problemów literatury polskiej w poszczególnych epokach, prądach i obiegach literackich; ma pogłębioną wiedzę na temat najwybitniejszych dzieł literatury polskiej, a także historycznej zmienności stylów i konwencji; zna i rozumie zaawansowane metody analizy, interpretacji i krytyki rozmaitych tekstów kultury, właściwe dla wybranych teorii i szkół badawczych. Absolwent ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę szczegółową o komunikacji językowej, o systemie gramatycznym i leksykalnym języka w aspekcie diachronicznym i synchronicznym; dysponuje uporządkowaną wiedzą o socjologicznych, etnologicznych, historycznych uwarunkowaniach komunikacji językowej oraz o wartości semantycznej jednostek leksykalnych; ma pogłębioną wiedzę na temat roli, jaką odgrywa język w rozwoju człowieka, w tworzeniu i odbiorze tekstów, w gromadzeniu, przechowywaniu i przekazywaniu wiedzy, społecznego doświadczenia, a także systemu wartości. Absolwent potrafi wyszukiwać, oceniać, selekcjonować i integrować informacje przydatne w zdobywaniu i pogłębianiu wiedzy z zakresu nauki o języku i literaturze; potrafi samodzielnie opracować wybrane problemy badawcze z zakresu literaturoznawstwa i językoznawstwa; posiada pogłębioną umiejętność analizy, interpretacji i wartościowania rozmaitych typów tekstów; rozpoznaje zjawiska literackie i językowe, a także określa ich funkcje za pomocą metod i narzędzi badawczych, proponowanych przez współczesne szkoły literaturoznawcze i językoznawcze; potrafi przygotować różnego typu

prace pisemne i wypowiedzi ustne na temat zagadnień z zakresu filologii polskiej. Absolwent posiada wiedzę i umiejętności pozwalające na samodzielne podejmowanie decyzji w sytuacjach kryzysowych, a także rozwiązywanie trudnych problemów zawodowych. Absolwent zna język obcy na poziomie biegłości B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy. Umie przygotować teksty pisemne i ustne w języku obcym. Absolwent zna i rozumie pojęcia oraz zasady z zakresu ochrony prawa autorskiego i konieczności zarządzania zasobami własności intelektualnej. Absolwent rozumie potrzebę ustawicznego kształcenia, zdobywania wiedzy; śledzi współczesne zjawiska literackie i językowe; dba o poprawność i estetykę wypowiedzi; potrafi pracować w zespole, podejmując się pełnienia różnych funkcji, rozumie potrzebę współdziałania z innymi na rzecz różnych środowisk; pogłębia i aktualizuje wiedzę oraz umiejętności, które wykorzystuje we własnej praktyce zawodowej; zna i respektuje normy etyki zawodowej.

Uzyskiwane kwalifikacje oraz uprawnienia zawodowe

Po ukończeniu filologii polskiej nauczycielskiej z glottodydaktyką polonistyczną – dzięki realizacji zajęć z zakresu filologii polskiej, kształcenia psychologiczno-pedagogicznego oraz dydaktycznego – jest w pełni przygotowany do pracy w systemie edukacji jako nauczyciel języka polskiego we wszystkich typach szkół oraz do nauczania języka polskiego jako obcego, drugiego i odziedziczonego (moduł glottodydaktyki polonistycznej spełnia wymagania Standardu Kształcenia Nauczycieli w zakresie liczby godzin oraz punktów ECTS – pkt E: „Przygotowanie dydaktyczne do nauczania kolejnego przedmiotu lub prowadzenia kolejnych zajęć” dla „przedmiotu nauczanego lub zajęć prowadzonych w szkole podstawowej albo ponadpodstawowej”), a także jest w pełni przygotowany do pracy w charakterze lektora języka polskiego jako obcego, drugiego i odziedziczonego. Absolwent potrafi samodzielnie zdobywać, pogłębiać i aktualizować wiedzę przedmiotową oraz integrować ją z innymi dziedzinami wiedzy; zna i funkcjonalnie wykorzystuje profesjonalną terminologię; jest teoretycznie i praktycznie przygotowany do projektowania i przeprowadzania działań edukacyjnych w ramach uczenia języka polskiego jako ojczystego oraz jako obcego, drugiego i odziedziczonego; potrafi określać cele kształcenia, stwarzać optymalne w danym zespole uczniowskim warunki uczenia się, skutecznie prowadzić zajęcia edukacyjne; potrafi rozbudzać zainteresowania poznawcze, wspierać wszechstronny rozwój uczniów, także poprzez adekwatny dobór metod, technik i form pracy oraz środków dydaktycznych; potrafi badać i oceniać osiągnięcia uczniów oraz własną praktykę; potrafi przygotować uczniów do egzaminów zewnętrznych oraz do dalszego kształcenia. Dzięki zdobytym kompetencjom z zakresu psychologii i pedagogiki może pełnić funkcje wychowawcze i opiekuńcze, indywidualizować i personalizować proces kształcenia, zaspokajać potrzeby edukacyjne podopiecznych, organizować życie społeczne na poziomie klasy, szkoły i środowiska lokalnego, współpracować z innymi nauczycielami, rodzicami oraz członkami społeczności lokalnej. Absolwent studiów II stopnia posiada ogólne wykształcenie humanistyczne, a także szeroką i pogłębioną wiedzę o przedmiotowo-metodologicznej specyfice polonistyki oraz potrafi ją funkcjonalnie wykorzystywać w nauczycielskiej praktyce.

Dostęp do dalszych studiów: Ukończenie studiów II stopnia (uzyskanie tytułu magistra), zgodnych z Polską Ramą Kwalifikacji, daje możliwość kształcenia w szkole doktorskiej oraz podnoszenia kwalifikacji na studiach podyplomowych.

Powiązanie kierunku z misją i strategią Uczelni

Program studiów na kierunku filologia polska (studia II stopnia) pozostaje w ścisłym związku z misją i strategią rozwoju Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Kierunek realizuje misję Uczelni poprzez kształcenie wysoko wykwalifikowanych specjalistów i nauczycieli języka polskiego, przygotowanych do funkcjonowania w gospodarce opartej na wiedzy, prowadzenia działalności badawczej oraz aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym. Program studiów opiera się na aktualnych osiągnięciach literaturoznawstwa i językoznawstwa, rozwija kompetencje badawcze, analityczne, komunikacyjne i społeczne oraz wspiera współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Kierunek wpisuje się w realizację celu strategicznego „Doskonałość kształcenia”, poprzez oferowanie nowoczesnego, opartego na badaniach naukowych procesu dydaktycznego, wykorzystującego współczesne metody kształcenia i przygotowującego absolwentów do elastycznego funkcjonowania na rynku pracy oraz w zmieniającej się rzeczywistości społecznej.

Program studiów wspiera również realizację celu „Doskonałość naukowa” poprzez rozwijanie kompetencji badawczych studentów, przygotowanie do samodzielnego prowadzenia badań naukowych oraz kontynuacji kształcenia w szkołach doktorskich.

Szczególne znaczenie ma także realizacja idei społecznej odpowiedzialności nauki, przejawiająca się w przygotowaniu absolwentów do upowszechniania wiedzy o języku, literaturze i kulturze polskiej, ochrony dziedzictwa kulturowego oraz podejmowania działań edukacyjnych na rzecz różnych grup społecznych.

Kierunek przyczynia się tym samym do realizacji wizji Uniwersytetu jako wiodącego ośrodka akademickiego kształcącego kadry dla systemu edukacji, prowadzącego wysokiej jakości badania naukowe oraz pełniącego istotną rolę społeczną.

Wskaźniki programu

Nazwa	nauczycielska z glottodydaktyką polonistyczną
Potwierdzenie, że dla studiów niestacjonarnych nie więcej niż 50% liczby punktów ECTS określonej dla programu tych studiów realizowanych jest w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	37/120 (30.83%)
Potwierdzenie, że program studiów o profilu ogólnoakademickim obejmuje zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową, w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS, określonej dla programu tych studiów	1/120 (0.83%)
Potwierdzenie – na podstawie planu studiów, że student ma możliwość wyboru zajęć, którym łącznie przypisano liczbę punktów ECTS nie niższą niż 30% ECTS określonych dla programu tych studiów.	7/120 (5.83%)
Potwierdzenie, że liczba punktów ECTS uzyskanych w programie studiów poprzez realizację zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest nie wyższa niż 75% ogólnej liczby punktów ECTS w programie studiów o profilu ogólnoakademickim	0/120 (0%)
Liczba punktów ECTS w programie	120
Liczba godzin w programie	846
Pozostałe godziny w kontakcie	82.33
Liczba ECST w grupie B. Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne	0
Liczba godzin w grupie B.1. Psychologia	0
Liczba godzin w grupie B.2. Pedagogika	0
Liczba godzin w grupie B.3. Praktyki zawodowe	0
Liczba ECTS w grupie C. Podstawy dydaktyki i emisja głosu	0
Liczba godzin w grupie C. Podstawy dydaktyki i emisja głosu	0
Liczba ECTS w grupie E. Przygotowanie dydaktyczne do nauczania kolejnego przedmiotu lub prowadzenia kolejnych zajęć	8
Liczba godzin w grupie E. Przygotowanie dydaktyczne do nauczania kolejnego przedmiotu lub prowadzenia kolejnych zajęć, podgrupa E.1. Dydaktyka przedmiotu nauczania lub zajęć	50
Liczba godzin w grupie E. Przygotowanie dydaktyczne do nauczania kolejnego przedmiotu lub prowadzenia kolejnych zajęć, podgrupa E.2. Praktyki zawodowe	54
Liczba ECTS w grupie D. Przygotowanie dydaktyczne do nauczania pierwszego przedmiotu lub prowadzenia pierwszych zajęć	19

Nazwa	nauczycielska z glottodydaktyką polonistyczną
Liczba godzin w grupie D. Przygotowanie dydaktyczne do nauczania pierwszego przedmiotu lub prowadzenia pierwszych zajęć, podgrupa D.1. Dydaktyka przedmiotu nauczania lub zajęć	80
Liczba godzin w grupie D. Przygotowanie dydaktyczne do nauczania pierwszego przedmiotu lub prowadzenia pierwszych zajęć, podgrupa D.2. Praktyki zawodowe	156
Wykłady	205/846 (24.23%)
Ćwiczenia audytoryjne	108/846 (12.77%)
Ćwiczenia konwersatoryjne	229/846 (27.07%)
Ćwiczenia laboratoryjne	8/846 (0.95%)
Seminaria	30/846 (3.55%)
Praktyka zawodowa	256/846 (30.26%)
E-learning	6/846 (0.71%)

Efekty uczenia się

Wiedza

Absolwent/ka

Kod	Treść	PRK
K_W 01	ma szeroką wiedzę o metodologiczno-przedmiotowej specyfice polonistyki, którą to wiedzę umie wzbogacać i twórczo stosować w rozwiązywaniu problemów zawodowych	P7S_WG
K_W 02	zna na poziomie rozszerzonym terminologię z zakresu filologii polskiej – nauki o języku i literaturze	P7S_WG
K_W 03	ma pogłębioną świadomość znaczenia integracji wiedzy polonistycznej z innymi naukami humanistycznymi, rozumie potrzebę interdyscyplinarnego traktowania zagadnień zawodowych	P7S_WG
K_W 04	ma uporządkowaną i szczegółową wiedzę o metodologiach, teoriach oraz o głównych kierunkach rozwoju literaturoznawstwa i językoznawstwa	P7S_WG
K_W 05	ma pogłębioną wiedzę o związkach literaturoznawstwa i językoznawstwa z historią, filozofią, kulturoznawstwem	P7S_WG
K_W 06	ma uporządkowaną wiedzę szczegółową na temat artystycznych i ideowych problemów literatury polskiej w poszczególnych epokach, prądach i obiegach literackich	P7S_WG
K_W 07	ma pogłębioną wiedzę na temat najwybitniejszych dzieł literatury polskiej	P7S_WG
K_W 08	ma pogłębioną wiedzę o współczesnych dokonaniach, ośrodkach i szkołach badawczych literaturoznawstwa i językoznawstwa	P7S_WG
K_W 09	ma pogłębioną wiedzę o historycznej zmienności stylów i konwencji, charakteryzuje je w kontekście różnych praktyk komunikacyjnych	P7S_WG
K_W 10	ma uporządkowaną wiedzę o socjologicznych, etnologicznych i historycznych uwarunkowaniach komunikacji językowej	P7S_WK
K_W 11	ma szczegółową wiedzę o wartości semantycznej jednostek leksykalnych	P7S_WG
K_W 12	zna i rozumie zaawansowane metody analizy interpretacji rozmaitych tekstów kultury, właściwe dla wybranych teorii i szkół badawczych	P7S_WG
K_W 13	zna i rozumie metody krytyki tekstów literatury pięknej, popularnej	P7S_WG
K_W 14	ma uporządkowaną wiedzę szczegółową o komunikacji językowej, o systemie gramatycznym i leksykalnym języka w aspekcie diachronicznym i synchronicznym, o zasobach leksykografii polskiej	P7S_WG
K_W 15	ma pogłębioną wiedzę na temat roli, jaką odgrywa język w rozwoju człowieka, w tworzeniu i odbiorze tekstów, w gromadzeniu, przechowywaniu i przekazywaniu wiedzy, społecznego doświadczenia, a także systemu wartości	P7S_WK
K_W 16	ma wiedzę o instytucjach kultury, orientuje się we współczesnym życiu kulturalnym, ma pogłębioną wiedzę o uczestnikach procesów kulturowych oraz o metodach diagnozowania ich potrzeb i oceny jakości usług	P7S_WK
K_W 17	zna i rozumie pojęcia oraz zasady z zakresu ochrony prawa autorskiego i konieczności zarządzania zasobami własności intelektualnej	P7S_WK

Umiejętności

Absolwent/ka

Kod	Treść	PRK
K_U01	wyszukuje, ocenia, selekcjonuje i integruje informacje przydatne w zdobywaniu i pogłębianiu wiedzy z zakresu nauki o języku i literaturze	P7S_UW
K_U02	formułuje problemy badawcze z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa, dobiera metody i narzędzia ich rozwiązywania, potrafi samodzielnie przygotować w celach badawczych bibliografię na temat różnych zagadnień polonistycznych	P7S_UW
K_U03	umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności profesjonalne	P7S_UW, P7S_UU
K_U04	doskonali umiejętności badawcze z zakresu nauki o literaturze i języku w ramach pracy indywidualnej oraz w kierowanym przez siebie zespole	P7S_UW, P7S_UO, P7S_UU
K_U05	potrafi samodzielnie opracować wybrane problemy badawcze z zakresu literaturoznawstwa i językoznawstwa, stosując oryginalne rozwiązania przy wykorzystaniu prac innych autorów, a także prezentować wyniki swoich badań	P7S_UW, P7S_UU
K_U06	posiada pogłębioną umiejętność analizy, interpretacji i wartościowania rozmaitych typów tekstów; rozpoznaje zjawiska językowe i określa ich funkcje przy wykorzystaniu odpowiednich metod i narzędzi badawczych, proponowanych przez różne szkoły językoznawcze	P7S_UW
K_U07	potrafi analizować, interpretować i problematyzować rozmaite typy tekstów, rozpoznając nurty, kierunki, konwencje, stosując oryginalne podejścia interpretacyjne uwzględniające nowe osiągnięcia polonistyki	P7S_UW
K_U08	potrafi określić znaczenia różnych typów tekstów, ich oddziaływanie społeczne i miejsce w procesie historyczno-kulturowym	P7S_UW
K_U09	rozpoznaje różnorodne teksty literatury pięknej, popularnej, teksty użytkowe i określa ich miejsce w kontekście społeczno-kulturowym	P7S_UW
K_U10	potrafi posługiwać się różnymi ujęciami teoretycznymi, terminologią i metodami w nietypowych sytuacjach profesjonalnych	P7S_UW
K_U11	umie przygotować różnego typu prace pisemne na temat zagadnień z zakresu filologii polskiej	P7S_UW, P7S_UK
K_U12	potrafi przygotować wystąpienia ustne na temat różnych zagadnień z zakresu filologii polskiej, w ujęciu interdyscyplinarnym	P7S_UW, P7S_UK
K_U13	w oparciu o wiedzę naukową i doświadczenie potrafi formułować krytyczne sądy na temat tekstów kultury; potrafi je prezentować, używając języka specjalistycznego	P7S_UW, P7S_UK
K_U14	umie stosować odpowiednią argumentację analityczną i syntetyczną	P7S_UK, P7S_UU
K_U15	potrafi kierować pracą zespołu, a także porozumiewać się skutecznie – za pomocą różnych kanałów i technik komunikacyjnych, ze specjalistami w zakresie filologii polskiej i nauk pokrewnych, a także z niespecjalistami	P7S_UK, P7S_UO
K_U16	potrafi komunikować się w języku obcym na poziomie minimum B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz posługiwać się – w wyższym stopniu – specjalistyczną terminologią	P7S_UK

Kompetencje społeczne

Absolwent/ka

Kod	Treść	PRK
K_K01	rozumie potrzebę ustawicznego kształcenia, zdobywania wiedzy; inspiruje innych do pogłębiania wiedzy	P7S_KK, P7S_KO
K_K02	śledzi współczesne zjawiska literackie i językowe; jest otwarty na nowe idee, jest gotowy do zmiany opinii w świetle nowych danych i argumentów	P7S_KK, P7S_KO

Kod	Treść	PRK
K_K03	potrafi pracować w zespole, podejmując się pełnienia różnych funkcji, rozumie potrzebę współdziałania z innymi na rzecz różnych środowisk	P7S_KR
K_K04	potrafi odpowiednio określić zadania indywidualne i grupowe, a także wyznaczyć cele i obrać właściwe strategie działań	P7S_KO, P7S_KR
K_K05	ma świadomość poziomu nabytej wiedzy i umiejętności, pogłębia je i aktualizuje oraz integrując z innymi dziedzinami wiedzy, wykorzystuje we własnej praktyce zawodowej	P7S_KK
K_K06	rozpoznaje i rozstrzyga problemy związane z własną aktywnością zawodową	P7S_KK
K_K07	docenia i szanuje dziedzictwo kulturowe Polski i świata, ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, aktywnie uczestniczy w działaniach na rzecz jego zachowania, ochrony i pomnażania	P7S_KO, P7S_KR
K_K08	dba o poprawność i estetykę wypowiedzi	P7S_KK
K_K09	ma świadomość roli języka i literatury w kształtowaniu tożsamości narodowej i lokalnej	P7S_KO, P7S_KR
K_K10	podejmuje działania na rzecz upowszechniania wiedzy literackiej i językowej	P7S_KO, P7S_KR
K_K11	systematycznie uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu i całego kraju, korzystając z różnych mediów	P7S_KO, P7S_KR
K_K12	zna i respektuje normy etyki zawodowej	P7S_KR

Matryca pokrycia efektów uczenia się - wersja rozszerzona

2026/27/N/M/FP/FIP/FNG - nauczycielska z glottodydaktyką polonistyczną

Przedmiot	Specjalność	Obligatoryjność	Semestr	Efekty
Praktyki kulturowe XX i XXI wieku		O	1s	K_W 03, K_W 05, K_U03, K_U10, K_U13, K_U14, K_K01, K_K05, K_K07,
Literaturoznawstwo XX i XXI wieku 1: teoria, antropologia		O	1s	K_W 01, K_W 02, K_W 03, K_W 04, K_W 05, K_W 08, K_W 12, K_U01, K_U04, K_U05, K_U06, K_U07, K_U10, K_U14, K_K01, K_K03, K_K04, K_K05,
Językoznawstwo ogólne		O	1s	K_W 01, K_W 03, K_W 04, K_W 08, K_U01, K_U02, K_U10, K_K01, K_K02,
Dwudziestolecie międzywojenne w perspektywie europejskiej		O	1s	K_W 03, K_W 05, K_W 06, K_W 07, K_W 09, K_W 12, K_U05, K_U08, K_U11, K_K05,
Prawo autorskie i prawa pokrewne w praktyce		O	1s	K_W 17, K_U03, K_U10, K_K01, K_K06, K_K12,
Metodologia badań językoznawczych		O	1s	K_W 02, K_W 04, K_W 08, K_U01, K_U02, K_U05, K_K01, K_K02,
Historia języka polskiego		O	1s	K_W 02, K_W 04, K_W 05, K_W 08, K_W 09, K_W 10, K_W 14, K_W 15, K_U02, K_U04, K_U05, K_U06, K_U07, K_U10, K_K01, K_K02, K_K07, K_K09, K_K10,
Wprowadzenie do onomastyki		O	1s	K_W 02, K_W 03, K_W 04, K_W 05, K_W 08, K_W 09, K_W 10, K_U01, K_U03, K_U04, K_U06, K_U11, K_K07, K_K08, K_K09,
Podstawy przedsiębiorczości		O	1s	K_W 01, K_W 02, K_U01, K_K01,
Język obcy dla celów akademickich (B2+)		OF	1s	K_W 14, K_W 15, K_U01, K_U03, K_U08, K_U16, K_K04, K_K05, K_K08, O.W12,
Wykład monograficzny literaturoznawczy		O	1s	K_W 03, K_W 05, K_W 06, K_U06, K_U07, K_U08, K_K01, K_K02, K_K05, K_K07,
Projektowanie procesu kształcenia w szkołach ponadpodstawowych		O	1s	D.1.W2, D.1.W3, D.1.W5, D.1.W6, D.1.W7, D.1.U1, D.1.U3, D.1.U5, D.1.U7, D.1.K1, D.1.K7,
Wprowadzenie do dydaktyki języka polskiego w szkole ponadpodstawowej		O	1s	D.1.W1, D.1.W2, D.1.W3, D.1.W4, D.1.W5, D.1.W6, D.1.W12, D.1.W13, D.1.W15, D.1.U1, D.1.U2, D.1.U3, D.1.U4, D.1.U5, D.1.U7, D.1.K1, D.1.K2, D.1.K4, D.1.K6, D.1.K7, D.1.K8, D.1.K9,
Wychowanie regionalne w warunkach globalizmu, lokalizmu, nomadyzmu		O	1s	K_W 16, K_U09, NP_U21, D.1.W13, D.1.K6, O.K3,

Przedmiot	Specjalność	Obligatoryjność	Semestr	Efekty
Cyfrowy warsztat nauczyciela		O	1s	NP_W14, K_U15, NP_U15, NP_K07, D.1.W9, D.1.K4, D.1.K6, O.U2,
Projekt edukacyjny – warsztaty		O	1s	D.1.W1, D.1.W2, D.1.W3, D.1.W5, D.1.W6, D.1.W12, D.1.W15, D.1.U1, D.1.U2, D.1.U3, D.1.U5, D.1.U7, D.1.K1, D.1.K5, D.1.K7, D.1.K8, D.1.K9,
Metody usprawniania artykulacji z elementami treningu słuchowego		O	1s	E.1.W6, E.1.W10, E.1.W12, E.1.W14, E.1.W15, E.1.U1, E.1.U2, E.1.U4, E.1.U5, E.1.U7, E.1.U8, E.1.U10, E.1.U11, E.1.K1,
Metodyka uczenia języka polskiego jako obcego, drugiego i odziedziczonego 1		O	1s	E.1.W2, E.1.W5, E.1.W6, E.1.U1, E.1.U5, E.1.U7, E.1.U10, E.1.K1, E.1.K5,
Seminarium magisterskie - 1/1		F	2s	K_W 06, K_U05, K_K08,
Literatura polska XIX wieku: paradygmat romantyczny		O	2s	K_W 05, K_W 06, K_W 09, K_U07, K_U08, K_K09,
Współczesne narracje fiction i non-fiction		O	2s	K_W 04, K_W 06, K_W 07, K_W 08, K_W 09, K_U05, K_U07, K_U08, K_U09, K_K01, K_K02, K_K03, K_K08,
Seminarium magisterskie - 1/2		F	2s	K_W 17, NP_W03, K_U03, K_U04, K_K04, K_K12,
Reprezentacje świata w literaturze współczesnej		O	2s	K_W 02, K_W 04, K_W 05, K_W 06, K_U02, K_U05, K_U06, K_U07, K_K01, K_K02,
Literaturoznawstwo XX i XXI wieku 2: metodologia, dyskursy		O	2s	K_W 02, K_W 03, K_W 04, K_W 05, K_W 08, K_W 10, K_U02, K_U05, K_U07, K_U08, K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05,
W dialogu z literaturą dawną		O	2s	K_W 04, K_W 05, K_W 06, K_W 09, K_W 13, K_U01, K_U02, K_U04, K_U06, K_K02,
Odmiany współczesnej polszczyzny		O	2s	K_W 02, K_W 04, K_W 08, K_W 09, K_W 10, K_W 14, K_W 15, K_U06, K_K02,
Wykład monograficzny literaturoznawczy		O	2s	K_W 03, K_W 04, K_W 05, K_W 12, K_U01, K_U02, K_U03, K_U05, K_U07, K_U14, K_K01, K_K02, K_K05, K_K07, K_K09,
Dydaktyka języka polskiego w szkole ponadpodstawowej wraz z praktyką śródroczną 1		O	2s	D.1.W1, D.1.W2, D.1.W3, D.1.W4, D.1.W5, D.1.W6, D.1.W7, D.1.W10, D.1.W11, D.1.W12, D.1.W13, D.1.W14, D.1.U1, D.1.U2, D.1.U3, D.1.U5, D.1.U7, D.1.U8, D.1.U9, D.1.U10, D.1.U11, D.1.K1, D.1.K2, D.1.K4, D.1.K5, D.1.K6, D.1.K7, D.1.K8, D.1.K9, D.2.W1, D.2.W2, D.2.W3, D.2.U1, D.2.U2, D.2.U3, D.2.K1,

Przedmiot	Specjalność	Obligatoryjność	Semestr	Efekty
Interpretacja dzieła malarskiego w kontekstach kulturowych		O	2s	D.1.W2, D.1.W3, D.1.W4, D.1.W5, D.1.W6, D.1.W7, D.1.W8, D.1.W12, D.1.W13, D.1.W15, D.1.U1, D.1.U2, D.1.U3, D.1.U4, D.1.U5, D.1.U7, D.1.U8, D.1.U9, D.1.U11, D.1.K1, D.1.K2, D.1.K4, D.1.K5, D.1.K6, D.1.K7, D.1.K8, D.1.K9,
Praktyka czytania dzieła literackiego w szkole ponadpodstawowej 1		O	2s	K_W 01, K_W 03, K_W 05, K_W 06, K_W 08, K_W 12, NP_W01, NP_W03, NP_W07, NP_W09, NP_W10, NP_W11, K_U02, K_U03, K_U04, K_U05, K_U06, K_U07, K_U08, K_U10, K_U11, K_U14, NP_U09, NP_U11, NP_U15, NP_U21, K_K01, K_K02, K_K07, NP_K01, NP_K02, NP_K10, NP_K11, NP_K12, NP_K13, D.1.W2, D.1.U1, D.1.U7, D.1.K8, D.1.K9,
Integrowanie treści kształcenia – warsztaty polonistyczne		O	2s	D.1.W2, D.1.W3, D.1.W5, D.1.W6, D.1.W7, D.1.W8, D.1.W12, D.1.W15, D.1.U1, D.1.U3, D.1.U5, D.1.U7, D.1.U11, D.1.K1, D.1.K4, D.1.K5, D.1.K6, D.1.K7, D.1.K8, D.1.K9,
Ewaluacja procesu kształcenia w szkołach ponadpodstawowych		O	2s	NP_W15, NP_W16, NP_W19, NP_U09, NP_U16, NP_U21, K_K01, NP_K01, NP_K02, D.1.W3, D.1.W5, D.1.W6, D.1.W10, D.1.W11, D.1.W12, D.1.W14, D.1.U1, D.1.U8, D.1.U9, D.1.K9, O.U7, O.U10, O.K6,
Metodyka uczenia języka polskiego jako obcego, drugiego i odziedziczonego 2		O	2s	E.1.W1, E.1.W5, E.1.W6, E.1.W9, E.1.U1, E.1.U5, E.1.U7, E.1.K1, E.1.K5,
Komunikacja interpersonalna		O	2s	B.1.W1, B.1.W3, B.1.W4, B.1.W5, B.1.U2, B.1.U3, B.1.U4, B.1.U5, B.1.U6, B.1.U7, B.1.U8, B.1.K1, B.1.K2, O.W1, O.W3, O.W4, O.W8, O.W12, O.W14, O.U1, O.U2, O.U3, O.U5, O.U6, O.U7, O.U8, O.U9, O.U10, O.U15, O.U18, O.K1, O.K2, O.K3, O.K6, O.K7,
Seminarium magisterskie - 2 dr hab. prof. UKEN Magdalena Sadlik		F	3s	K_W 06, K_U02, K_U05, K_U06, K_U07, K_K08,
Literatura polska XIX wieku: antropologia codzienności		O	3s	K_W 04, K_W 05, K_U03, K_U05, K_K07, K_K09,
Polska poezja nowoczesna: realizacje, konteksty		O	3s	K_W 06, K_W 09, K_U07, K_U08, K_U13, K_K01, K_K02, K_K05,
Seminarium magisterskie - 2 dr hab. Agnieszka Jasińska		F	3s	K_W 01, K_U04, K_K12,
Dzieje polskiej krytyki literackiej		O	3s	K_W 02, K_W 04, K_W 05, K_W 07, K_U02, K_U05, K_U07, K_U09, K_U10, K_U12, K_U13, K_K01, K_K02, K_K06,
Semantyka i aksjologia językoznawcza		O	3s	K_W 02, K_W 04, K_W 11, K_W 12, K_W 14, K_W 15, K_U01, K_U02, K_U05, K_U06, K_U10, K_U13, K_U14, K_K01, K_K05, K_K07, K_K08, K_K09, K_K12,
Wykład monograficzny językoznawczy		O	3s	K_W 01, K_W 04, K_W 05, K_W 08, K_W 10, K_W 12, K_U01, K_U02, K_U06, K_U08, K_K01, K_K02, K_K07, K_K09,

Przedmiot	Specjalność	Obligatoryjność	Semestr	Efekty
Dydaktyka języka polskiego w szkole ponadpodstawowej wraz z praktyką śródroczną 2		O	3s	D.1.W1, D.1.W2, D.1.W3, D.1.W4, D.1.W5, D.1.W6, D.1.W7, D.1.W10, D.1.W11, D.1.W12, D.1.W13, D.1.W14, D.1.U1, D.1.U2, D.1.U3, D.1.U5, D.1.U7, D.1.U8, D.1.U9, D.1.U10, D.1.U11, D.1.K1, D.1.K2, D.1.K4, D.1.K5, D.1.K6, D.1.K7, D.1.K8, D.1.K9, D.2.W1, D.2.W2, D.2.W3, D.2.U1, D.2.U2, D.2.U3, D.2.K1, O.K1, O.K5, O.K7,
Uczeń szkoły ponadpodstawowej jako odbiorca literatury		O	3s	D.1.W2, D.1.W3, D.1.W5, D.1.W6, D.1.W12, D.1.U1, D.1.U3, D.1.U5, D.1.U7, D.1.U11, D.1.K7, D.1.K9,
Praktyka czytania dzieła literackiego w szkole ponadpodstawowej 2		O	3s	K_W 01, K_W 03, K_W 05, K_W 06, K_W 08, K_W 12, NP_W01, NP_W03, NP_W07, NP_W09, NP_W10, NP_W11, K_U02, K_U03, K_U04, K_U05, K_U06, K_U07, K_U08, K_U09, K_U10, K_U11, NP_U11, NP_U15, NP_U21, K_K01, K_K02, K_K07, NP_K01, NP_K02, NP_K10, NP_K11, NP_K12, O.W3,
Stylistyka praktyczna w szkole ponadpodstawowej		O	3s	NP_W06, NP_W07, NP_W11, NP_W14, NP_U07, NP_U09, NP_U11, NP_U15, NP_U18, NP_U19, NP_K01, NP_K04,
Metodyka nauczania dzieci języka polskiego jako obcego, drugiego i odziedziczonego		O	3s	NP_W13, NP_W14, NP_W15, NP_W16, NP_U04, NP_U15,
Projektowanie zajęć z języka polskiego jako obcego, drugiego i odziedziczonego		O	3s	NP_W01, NP_W03, NP_W07, NP_W09, NP_W10, NP_W11, NP_W14, NP_W20, NP_U04, NP_U05, NP_U09, NP_U11, NP_U12, NP_U13, NP_U15, NP_U19, NP_K01, NP_K05, NP_K06, NP_K08, NP_K10, NP_K11, NP_K12,
Dydaktyka języka polskiego jako obcego, drugiego i odziedziczonego 1 – praktyka zawodowa		O	3s	NP_W03, NP_U15, NP_U16, K_K04,
Seminarium magisterskie - 3/1		O	4s	K_W 06, K_U02, K_U05, K_U06, K_U07, K_K08,
Czytanie świata: semiotyka, antropologia, krytyka literacka		O	4s	K_W 01, K_W 03, K_W 12, K_U05, K_U07, K_U08, K_K02, K_K05, K_K06,
Podstawy etnolingwistyki		O	4s	K_W 01, K_W 02, K_W 03, K_W 04, K_W 05, K_W 08, K_W 10, K_W 12, K_W 14, K_W 15, K_U06, K_U07, K_U08, K_K01, K_K05, K_K07, K_K09,
Seminarium magisterskie - 3/3		F	4s	K_W 04, K_U05, K_K12,
Podstawy socjolingwistyki		O	4s	K_W 02, K_W 04, K_W 10, K_W 12, K_U06, K_K01, K_K02, K_K09,
Kognitywna analiza tekstów kultury		O	4s	K_W 05, K_W 10, K_U02, K_U07, K_K01,
Wykład monograficzny literaturoznawczy 3		O	4s	K_W 06, K_U06, K_U08, K_K08, K_K09,

Przedmiot	Specjalność	Obligatoryjność	Semestr	Efekty
Dydaktyka języka polskiego w szkole ponadpodstawowej wraz z praktyką śródroczną 3		O	4s	D.1.W1, D.1.W2, D.1.W3, D.1.W4, D.1.W5, D.1.W6, D.1.W7, D.1.W10, D.1.W11, D.1.W12, D.1.W13, D.1.W14, D.1.U1, D.1.U2, D.1.U3, D.1.U5, D.1.U7, D.1.U8, D.1.U9, D.1.U10, D.1.U11, D.1.K1, D.1.K2, D.1.K4, D.1.K5, D.1.K6, D.1.K7, D.1.K8, D.1.K9,
Kształcenie zdalne i TIK w glottodydaktyce		O	4s	NP_W09, NP_U15, K_K03,
Pierwsza pomoc przedmedyczna		O	4s	O.W11, O.U17, O.K1,
Dydaktyka języka polskiego w szkole ponadpodstawowej – praktyka zawodowa		O	4s	D.2.W1, D.2.W2, D.2.W3, D.2.U1, D.2.U2, D.2.U3, D.2.K1,
Dydaktyka języka polskiego jako obcego, drugiego i odziedziczonego – praktyka zawodowa		O	4s	NP_W13, NP_W16, NP_U04, NP_K03,

Kierunkowe efekty uczenia się

2026/27/N/M/FP/FIP/FNG - nauczycielska z glottodydaktyką polonistyczną

Kod	Treść	Suma - O	Suma - F	Suma
K_W 01	ma szeroką wiedzę o metodologiczno-przedmiotowej specyfice polonistyki, którą to wiedzę umie wzbogacać i twórczo stosować w rozwiązywaniu problemów zawodowych	8	1	9
K_W 02	zna na poziomie rozszerzonym terminologię z zakresu filologii polskiej – nauki o języku i literaturze	12	0	12
K_W 03	ma pogłębioną świadomość znaczenia integracji wiedzy polonistycznej z innymi naukami humanistycznymi, rozumie potrzebę interdyscyplinarnego traktowania zagadnień zawodowych	12	0	12
K_W 04	ma uporządkowaną i szczegółową wiedzę o metodologiach, teoriach oraz o głównych kierunkach rozwoju literaturoznawstwa i językoznawstwa	17	1	18
K_W 05	ma pogłębioną wiedzę o związkach literaturoznawstwa i językoznawstwa z historią, filozofią, kulturoznawstwem	18	0	18
K_W 06	ma uporządkowaną wiedzę szczegółową na temat artystycznych i ideowych problemów literatury polskiej w poszczególnych epokach, prądach i obiegach literackich	11	2	13

Kod	Treść	Suma - O	Suma - F	Suma
K_W 07	ma pogłębioną wiedzę na temat najwybitniejszych dzieł literatury polskiej	3	0	3
K_W 08	ma pogłębioną wiedzę o współczesnych dokonaniach, ośrodkach i szkołach badawczych literaturoznawstwa i językoznawstwa	12	0	12
K_W 09	ma pogłębioną wiedzę o historycznej zmienności stylów i konwencji, charakteryzuje je w kontekście różnych praktyk komunikacyjnych	8	0	8
K_W 10	ma uporządkowaną wiedzę o socjologicznych, etnologicznych i historycznych uwarunkowaniach komunikacji językowej	8	0	8
K_W 11	ma szczegółową wiedzę o wartości semantycznej jednostek leksykalnych	1	0	1
K_W 12	zna i rozumie zaawansowane metody analizy interpretacji rozmaitych tekstów kultury, właściwe dla wybranych teorii i szkół badawczych	10	0	10
K_W 13	zna i rozumie metody krytyki tekstów literatury pięknej, popularnej	1	0	1
K_W 14	ma uporządkowaną wiedzę szczegółową o komunikacji językowej, o systemie gramatycznym i leksykalnym języka w aspekcie diachronicznym i synchronicznym, o zasobach leksykografii polskiej	4	1	5
K_W 15	ma pogłębioną wiedzę na temat roli, jaką odgrywa język w rozwoju człowieka, w tworzeniu i odbiorze tekstów, w gromadzeniu, przechowywaniu i przekazywaniu wiedzy, społecznego doświadczenia, a także systemu wartości	4	1	5
K_W 16	ma wiedzę o instytucjach kultury, orientuje się we współczesnym życiu kulturalnym, ma pogłębioną wiedzę o uczestnikach procesów kulturowych oraz o metodach diagnozowania ich potrzeb i oceny jakości usług	1	0	1
K_W 17	zna i rozumie pojęcia oraz zasady z zakresu ochrony prawa autorskiego i konieczności zarządzania zasobami własności intelektualnej	1	1	2
NP_W01	zna i rozumie podstawowe pojęcia psychologii: procesy poznawcze, spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji, mowa i język, myślenie i rozumowanie, uczenie się i pamięć, rola uwagi, emocje i motywacje w procesach uczenia, uczenia się i wychowania, zdolności i uzdolnienia, psychologia różnic indywidualnych – różnice w zakresie inteligencji, temperamentu, osobowości i stylu poznawczego	3	0	3
NP_W03	proces uczenia się: modele uczenia się, w tym koncepcje klasyczne i współczesne ujęcia w oparciu o wyniki badań neuropsychologicznych, metody i techniki uczenia się z uwzględnieniem rozwoju metapoznania, trudności w uczeniu się, ich przyczyny i strategie ich przezwyciężania, metody i techniki identyfikacji oraz wspomagania rozwoju uzdolnień i zainteresowań, bariery i trudności w procesie komunikowania się, techniki i metody usprawniania komunikacji nauczyciela z uczniem oraz między uczniami	4	1	5
NP_W06	miejsce danego przedmiotu lub rodzaju zajęć w ramowych planach nauczania na poszczególnych etapach edukacyjnych	1	0	1
NP_W07	podstawę programową danego przedmiotu, cele kształcenia i treści nauczania przedmiotu lub prowadzonych zajęć na poszczególnych etapach edukacyjnych, przedmiot lub rodzaj zajęć w kontekście wcześniejszego i dalszego kształcenia, strukturę wiedzy w zakresie przedmiotu nauczania lub prowadzonych zajęć oraz kompetencje kluczowe i ich kształtowanie w ramach nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć	4	0	4

Kod	Treść	Suma - O	Suma - F	Suma
NP_W09	kompetencje merytoryczne, dydaktyczne i wychowawcze nauczyciela, w tym potrzebę zawodowego rozwoju, także z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz dostosowywania sposobu komunikowania się do poziomu rozwoju uczniów i stymulowania aktywności poznawczej uczniów, w tym kreowania sytuacji dydaktycznych; znaczenie autorytetu nauczyciela oraz zasady interakcji ucznia i nauczyciela w toku lekcji; moderowanie interakcji między uczniami; rolę nauczyciela jako popularyzatora wiedzy oraz znaczenie współpracy nauczyciela w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym	4	0	4
NP_W10	konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania, w tym metody aktywizujące i metodę projektów, proces uczenia się przez działanie, odkrywanie lub dociekanie naukowe oraz pracę badawczą ucznia, a także zasady doboru metod nauczania typowych dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć	3	0	3
NP_W11	metodykę realizacji poszczególnych treści kształcenia w obrębie przedmiotu lub zajęć - rozwiązania merytoryczne i metodyczne, dobre praktyki, dostosowanie oddziaływań do potrzeb i możliwości uczniów lub grup uczniowskich o różnym potencjale i stylu uczenia się, typowe dla przedmiotu lub rodzaju zajęć błędy uczniowskie, ich rolę i sposoby wykorzystania w procesie dydaktycznym	4	0	4
NP_W13	sposoby organizowania przestrzeni klasy szkolnej, z uwzględnieniem zasad projektowania uniwersalnego: środki dydaktyczne (podręczniki i pakiety edukacyjne), pomoce dydaktyczne - dobór i wykorzystanie zasobów edukacyjnych, w tym elektronicznych i obcojęzycznych, edukacyjne zastosowania mediów i technologii informacyjno-komunikacyjnej; myślenie komputacyjne w rozwiązywaniu problemów w zakresie nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć; potrzebę wyszukiwania, adaptacji i tworzenia elektronicznych zasobów edukacyjnych i projektowania multimediów	2	0	2
NP_W14	metody kształcenia w odniesieniu do nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć, a także znaczenie kształtowania postawy odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej	4	0	4
NP_W15	rolę diagnozy, kontroli i oceniania w pracy dydaktycznej; ocenianie i jego rodzaje: ocenianie bieżące, semestralne i roczne, ocenianie wewnętrzne i zewnętrzne; funkcje oceny	2	0	2
NP_W16	egzaminy kończące etap edukacyjny i sposoby konstruowania testów, sprawdzianów oraz innych narzędzi przydatnych w procesie oceniania uczniów w ramach nauczanego przedmiotu	3	0	3
NP_W19	warsztat pracy nauczyciela; właściwe wykorzystanie czasu lekcji przez ucznia i nauczyciela; zagadnienia związane ze sprawdzaniem i ocenianiem jakości kształcenia oraz jej ewaluacją, a także z koniecznością analizy i oceny własnej pracy dydaktyczno-wychowawczej	1	0	1
NP_W20	potrzebę kształtowania u ucznia pozytywnego stosunku do nauki, rozwijania ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej, logicznego i krytycznego myślenia, kształtowania motywacji do uczenia się danego przedmiotu i nawyków systematycznego uczenia się, korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu, oraz przygotowania ucznia do uczenia się przez całe życie przez stymulowanie go do samodzielnej pracy	1	0	1
K_U01	wyszukuje, ocenia, selekcjonuje i integruje informacje przydatne w zdobywaniu i pogłębianiu wiedzy z zakresu nauki o języku i literaturze	9	1	10
K_U02	formułuje problemy badawcze z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa, dobiera metody i narzędzia ich rozwiązywania, potrafi samodzielnie przygotować w celach badawczych bibliografię na temat różnych zagadnień polonistycznych	14	1	15
K_U03	umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności profesjonalne	7	2	9
K_U04	doskonali umiejętności badawcze z zakresu nauki o literaturze i języku w ramach pracy indywidualnej oraz w kierowanym przez siebie zespole	6	2	8

Kod	Treść	Suma - O	Suma - F	Suma
K_U05	potrafi samodzielnie opracować wybrane problemy badawcze z zakresu literaturoznawstwa i językoznawstwa, stosując oryginalne rozwiązania przy wykorzystaniu prac innych autorów, a także prezentować wyniki swoich badań	15	3	18
K_U06	posiada pogłębioną umiejętność analizy, interpretacji i wartościowania rozmaitych typów tekstów; rozpoznaje zjawiska językowe i określa ich funkcje przy wykorzystaniu odpowiednich metod i narzędzi badawczych, proponowanych przez różne szkoły językoznawcze	15	1	16
K_U07	potrafi analizować, interpretować i problematyzować rozmaite typy tekstów, rozpoznając nurty, kierunki, konwencje, stosując oryginalne podejścia interpretacyjne uwzględniające nowe osiągnięcia polonistyki	16	1	17
K_U08	potrafi określić znaczenia różnych typów tekstów, ich oddziaływanie społeczne i miejsce w procesie historyczno-kulturowym	12	1	13
K_U09	rozpoznaje różnorodne teksty literatury pięknej, popularnej, teksty użytkowe i określa ich miejsce w kontekście społeczno-kulturowym	4	0	4
K_U10	potrafi posługiwać się różnymi ujęciami teoretycznymi, terminologią i metodami w nietypowych sytuacjach profesjonalnych	9	0	9
K_U11	umie przygotować różnego typu prace pisemne na temat zagadnień z zakresu filologii polskiej	4	0	4
K_U12	potrafi przygotować wystąpienia ustne na temat różnych zagadnień z zakresu filologii polskiej, w ujęciu interdyscyplinarnym	1	0	1
K_U13	w oparciu o wiedzę naukową i doświadczenie potrafi formułować krytyczne sądy na temat tekstów kultury; potrafi je prezentować, używając języka specjalistycznego	4	0	4
K_U14	umie stosować odpowiednią argumentację analityczną i syntetyczną	5	0	5
K_U15	potrafi kierować pracą zespołu, a także porozumiewać się skutecznie – za pomocą różnych kanałów i technik komunikacyjnych, ze specjalistami w zakresie filologii polskiej i nauk pokrewnych, a także z niespecjalistami	1	0	1
K_U16	potrafi komunikować się w języku obcym na poziomie minimum B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz posługiwać się – w wyższym stopniu – specjalistyczną terminologią	0	1	1
NP_U04	rozpoznawać bariery i trudności uczniów w procesie uczenia się	3	0	3
NP_U05	identyfikować potrzeby uczniów w zakresie rozwoju uzdolnień i zainteresowań	1	0	1
NP_U07	zaplanować działania na rzecz rozwoju zawodowego na podstawie autorefleksji i informacji zwrotnej od innych osób	1	0	1
NP_U09	identyfikować typowe zadania szkolne z celami kształcenia, w szczególności z wymaganiami ogólnymi podstawy programowej, oraz z kompetencjami kluczowymi	4	0	4
NP_U11	identyfikować powiązania treści nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć z innymi treściami nauczania	4	0	4
NP_U12	dostosować sposób komunikacji do poziomu rozwojowego uczniów	1	0	1

Kod	Treść	Suma - O	Suma - F	Suma
NP_U13	kreować sytuacje dydaktyczne służące aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów oraz popularyzacji wiedzy	1	0	1
NP_U15	dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno- -komunikacyjnej, aktywizujące uczniów i uwzględniające ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne	8	0	8
NP_U16	merytorycznie, profesjonalnie i rzetelnie oceniać pracę uczniów wykonywaną w klasie i w domu	2	0	2
NP_U18	rozpoznać typowe dla nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć błędy uczniowskie i wykorzystać je w procesie dydaktycznym	1	0	1
NP_U19	przeprowadzić wstępną diagnozę umiejętności ucznia	2	0	2
NP_U21	wyciągnąć wnioski z obserwacji pracy dydaktycznej nauczyciela, jego interakcji z uczniami oraz sposobu planowania i przeprowadzania zajęć dydaktycznych; aktywnie obserwować stosowane przez nauczyciela metody i formy pracy oraz wykorzystywane pomoce dydaktyczne, a także sposoby oceniania uczniów oraz zadawania i sprawdzania pracy domowej	4	0	4
K_K01	rozumie potrzebę ustawicznego kształcenia, zdobywania wiedzy; inspirowanie innych do pogłębiania wiedzy	22	0	22
K_K02	śledzi współczesne zjawiska literackie i językowe; jest otwarty na nowe idee, jest gotowy do zmiany opinii w świetle nowych danych i argumentów	17	0	17
K_K03	potrafi pracować w zespole, podejmując się pełnienia różnych funkcji, rozumie potrzebę współdziałania z innymi na rzecz różnych środowisk	4	0	4
K_K04	potrafi odpowiednio określić zadania indywidualne i grupowe, a także wyznaczyć cele i obrać właściwe strategie działań	3	2	5
K_K05	ma świadomość poziomu nabytej wiedzy i umiejętności, pogłębia je i aktualizuje oraz integrując z innymi dziedzinami wiedzy, wykorzystuje we własnej praktyce zawodowej	10	1	11
K_K06	rozpoznaje i rozstrzyga problemy związane z własną aktywnością zawodową	3	0	3
K_K07	docenia i szanuje dziedzictwo kulturowe Polski i świata, ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, aktywnie uczestniczy w działaniach na rzecz jego zachowania, ochrony i pomnażania	11	0	11
K_K08	dba o poprawność i estetykę wypowiedzi	5	3	8
K_K09	ma świadomość roli języka i literatury w kształtowaniu tożsamości narodowej i lokalnej	10	0	10
K_K10	podejmuje działania na rzecz upowszechniania wiedzy literackiej i językowej	1	0	1
K_K12	zna i respektuje normy etyki zawodowej	2	3	5
NP_K01	rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie – pogłębiania swej wiedzy profesjonalnej, a także rozwijania umiejętności zawodowych; potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób	5	0	5
NP_K02	umiejętność analizy, oceny i kształtowania własnego rozwoju zawodowego	3	0	3

Kod	Treść	Suma - O	Suma - F	Suma
NP_K03	wykorzystanie zdobytej wiedzy psychologicznej do analizy zdarzeń pedagogicznych	1	0	1
NP_K04	adaptowania metod pracy do potrzeb i różnych stylów uczenia się uczniów	1	0	1
NP_K05	popularyzowania wiedzy wśród uczniów i w środowisku szkolnym oraz pozaszkolnym	1	0	1
NP_K06	zachęcania uczniów do podejmowania prób badawczych oraz systematycznej aktywności fizycznej	1	0	1
NP_K07	promowania odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej	1	0	1
NP_K08	kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów	1	0	1
NP_K10	rozwijania u uczniów ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej oraz logicznego i krytycznego myślenia	3	0	3
NP_K11	kształtowania nawyku systematycznego uczenia się i korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu	3	0	3
NP_K12	stymulowania uczniów do uczenia się przez całe życie przez samodzielną pracę	3	0	3
NP_K13	skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy dydaktycznej oraz rozwijania umiejętności wychowawczych	1	0	1

Matryca pokrycia efektów

Efekty uczenia się standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela

2026/27/N/M/FP/FIP/FNG - nauczycielska z glottodydaktyką polonistyczną

Kod	Treść	Suma - O	Suma - F	Suma
B.1.W1	podstawowe pojęcia psychologii: procesy poznawcze, spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji, mowę i język, myślenie i rozumowanie, uczenie się i pamięć, rolę uwagi, emocje i motywacje w procesach regulacji zachowania, zdolności i uzdolnienia, psychologię różnic indywidualnych - różnice w zakresie inteligencji, temperamentu, osobowości i stylu poznawczego.	1	0	1

Kod	Treść	Suma - O	Suma - F	Suma
B.1.W3	teorię spostrzegania społecznego i komunikacji: zachowania społeczne i ich uwarunkowania, sytuację interpersonalną, empatię, zachowania asertywne, agresywne i uległe, postawy, stereotypy, uprzedzenia, stres i radzenie sobie z nim, porozumiewanie się ludzi w instytucjach, reguły współdziałania, procesy komunikowania się, bariery w komunikowaniu się, media i ich wpływ wychowawczy, style komunikowania się uczniów i nauczyciela, bariery w komunikowaniu się w klasie, różne formy komunikacji - autoprezentację, aktywne słuchanie, efektywne nadawanie, komunikację niewerbalną, porozumiewanie się emocjonalne w klasie, porozumiewanie się w sytuacjach konfliktowych.	1	0	1
B.1.W4	proces uczenia się: modele uczenia się, w tym koncepcje klasyczne i współczesne ujęcia w oparciu o wyniki badań neuropsychologicznych, metody i techniki uczenia się z uwzględnieniem rozwijania metapoznania, trudności w uczeniu się, ich przyczyny i strategie ich przezwyciężania, metody i techniki identyfikacji oraz wspomagania rozwoju uzdolnień i zainteresowań, bariery i trudności w procesie komunikowania się, techniki i metody usprawniania komunikacji z uczniem oraz między uczniami.	1	0	1
B.1.W5	zagadnienia autorefleksji i samorozwoju: zasoby własne w pracy nauczyciela - identyfikacja i rozwój, indywidualne strategie radzenia sobie z trudnościami, stres i nauczycielskie wypalenie zawodowe.	1	0	1
B.1.U2	obserwować zachowania społeczne i ich uwarunkowania.	1	0	1
B.1.U3	skutecznie i świadomie komunikować się.	1	0	1
B.1.U4	porozumieć się w sytuacji konfliktowej.	1	0	1
B.1.U5	rozpoznawać bariery i trudności uczniów w procesie uczenia się.	1	0	1
B.1.U6	identyfikować potrzeby uczniów w rozwoju uzdolnień i zainteresowań.	1	0	1
B.1.U7	radzić sobie ze stresem i stosować strategie radzenia sobie z trudnościami.	1	0	1
B.1.U8	zaplanować działania na rzecz rozwoju zawodowego na podstawie świadomej autorefleksji i informacji zwrotnej od innych osób.	1	0	1
B.1.K1	autorefleksji nad własnym rozwojem zawodowym.	1	0	1
B.1.K2	wykorzystania zdobytej wiedzy psychologicznej do analizy zdarzeń pedagogicznych.	1	0	1
D.1.W1	miejsce danego przedmiotu lub rodzaju zajęć w ramowych planach nauczania na poszczególnych etapach edukacyjnych.	5	0	5
D.1.W2	podstawę programową danego przedmiotu, cele kształcenia i treści nauczania przedmiotu lub prowadzonych zajęć na poszczególnych etapach edukacyjnych, przedmiot lub rodzaj zajęć w kontekście wcześniejszego i dalszego kształcenia, strukturę wiedzy w zakresie przedmiotu nauczania lub prowadzonych zajęć oraz kompetencje kluczowe i ich kształtowanie w ramach nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć.	10	0	10
D.1.W3	integrację wewnątrz- i międzyprzedmiotową; zagadnienia związane z programem nauczania - tworzenie i modyfikację, analizę, ocenę, dobór i zatwierdzanie oraz zasady projektowania procesu kształcenia oraz rozkładu materiału.	10	0	10

Kod	Treść	Suma - O	Suma - F	Suma
D.1.W4	kompetencje merytoryczne, dydaktyczne i wychowawcze nauczyciela, w tym potrzebę zawodowego rozwoju, także z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz dostosowywania sposobu komunikowania się do poziomu rozwoju uczniów i stymulowania aktywności poznawczej uczniów, w tym kreowania sytuacji dydaktycznych; znaczenie autorytetu nauczyciela oraz zasady interakcji ucznia i nauczyciela w toku lekcji; moderowanie interakcji między uczniami; rolę nauczyciela jako popularyzatora wiedzy oraz znaczenie współpracy nauczyciela w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym.	5	0	5
D.1.W5	konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania, w tym metody aktywizujące i metodę projektów, proces uczenia się przez działanie, odkrywanie lub dociekanie naukowe oraz pracę badawczą ucznia, a także zasady doboru metod nauczania typowych dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć.	10	0	10
D.1.W6	metodykę realizacji poszczególnych treści kształcenia w obrębie przedmiotu lub zajęć - rozwiązania merytoryczne i metodyczne, dobre praktyki, dostosowanie oddziaływań do potrzeb i możliwości uczniów lub grup uczniowskich o różnym potencjale i stylu uczenia się, typowe dla przedmiotu lub rodzaju zajęć błędy uczniowskie, ich rolę i sposoby wykorzystania w procesie dydaktycznym.	10	0	10
D.1.W7	organizację pracy w klasie szkolnej i grupach: potrzebę indywidualizacji nauczania, zagadnienie nauczania interdyscyplinarnego, formy pracy specyficzne dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć: wycieczki, zajęcia terenowe i laboratoryjne, doświadczenia i konkursy oraz zagadnienia związane z pracą domową.	6	0	6
D.1.W8	sposoby organizowania przestrzeni klasy szkolnej, z uwzględnieniem zasad projektowania uniwersalnego: środki dydaktyczne (podręczniki i pakiety edukacyjne), pomoce dydaktyczne - dobór i wykorzystanie zasobów edukacyjnych, w tym elektronicznych i obcojęzycznych, edukacyjne zastosowania mediów i technologii informacyjno-komunikacyjnej; myślenie komputacyjne w rozwiązywaniu problemów w zakresie nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć; potrzebę wyszukiwania, adaptacji i tworzenia elektronicznych zasobów edukacyjnych i projektowania multimediów.	2	0	2
D.1.W9	metody kształcenia w odniesieniu do nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć, a także znaczenie kształtowania postawy odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej.	1	0	1
D.1.W10	rolę diagnozy, kontroli i oceniania w pracy dydaktycznej; ocenianie i jego rodzaje: ocenianie bieżące, semestralne i roczne, ocenianie wewnętrzne i zewnętrzne; funkcje oceny.	4	0	4
D.1.W11	egzaminy kończące etap edukacyjny i sposoby konstruowania testów, sprawdzianów oraz innych narzędzi przydatnych w procesie oceniania uczniów w ramach nauczanego przedmiotu.	4	0	4
D.1.W12	diagnozę wstępną grupy uczniowskiej i każdego ucznia w kontekście nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć oraz sposoby wspomagania rozwoju poznawczego uczniów; potrzebę kształtowania pojęć, postaw, umiejętności praktycznych, w tym rozwiązywania problemów, i wykorzystywania wiedzy; metody i techniki skutecznego uczenia się; metody strukturyzacji wiedzy oraz konieczność powtarzania i utrwalania wiedzy i umiejętności.	9	0	9
D.1.W13	znaczenie rozwijania umiejętności osobistych i społeczno-emocjonalnych uczniów: potrzebę kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów oraz budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów, a także kształtowania kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych.	6	0	6
D.1.W14	warsztat pracy nauczyciela; właściwe wykorzystanie czasu lekcji przez ucznia i nauczyciela; zagadnienia związane ze sprawdzaniem i ocenianiem jakości kształcenia oraz jej ewaluacją, a także z koniecznością analizy i oceny własnej pracy dydaktyczno-wychowawczej.	4	0	4

Kod	Treść	Suma - O	Suma - F	Suma
D.1.W15	potrzebę kształtowania u ucznia pozytywnego stosunku do nauki, rozwijania ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej, logicznego i krytycznego myślenia, kształtowania motywacji do uczenia się danego przedmiotu i nawyków systematycznego uczenia się, korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu, oraz przygotowania ucznia do uczenia się przez całe życie przez stymulowanie go do samodzielnej pracy.	4	0	4
D.1.U1	identyfikować typowe zadania szkolne z celami kształcenia, w szczególności z wymaganiami ogólnymi podstawy programowej, oraz z kompetencjami kluczowymi.	11	0	11
D.1.U2	przeanalizować rozkład materiału.	6	0	6
D.1.U3	identyfikować powiązania treści nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć z innymi treściami nauczania.	9	0	9
D.1.U4	dostosować sposób komunikacji do poziomu rozwojowego uczniów.	2	0	2
D.1.U5	kreować sytuacje dydaktyczne służące aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów oraz popularyzacji wiedzy.	9	0	9
D.1.U7	dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujące uczniów i uwzględniające ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne.	10	0	10
D.1.U8	merytorycznie, profesjonalnie i rzetelnie oceniać pracę uczniów wykonywaną w klasie i w domu.	5	0	5
D.1.U9	skonstruować sprawdzian służący ocenie danych umiejętności uczniów.	5	0	5
D.1.U10	rozpoznać typowe dla nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć błędy uczniowskie i wykorzystać je w procesie dydaktycznym.	3	0	3
D.1.U11	przeprowadzić wstępną diagnozę umiejętności ucznia.	6	0	6
D.1.K1	adaptowania metod pracy do potrzeb i różnych stylów uczenia się uczniów.	8	0	8
D.1.K2	popularyzowania wiedzy wśród uczniów i w środowisku szkolnym oraz pozaszkolnym.	5	0	5
D.1.K4	promowania odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej.	7	0	7
D.1.K5	kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów.	6	0	6
D.1.K6	budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów oraz kształtowania ich kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych.	8	0	8
D.1.K7	rozwijania u uczniów ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej oraz logicznego i krytycznego myślenia.	9	0	9
D.1.K8	kształtowania nawyku systematycznego uczenia się i korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu.	8	0	8
D.1.K9	stymulowania uczniów do uczenia się przez całe życie przez samodzielną pracę.	10	0	10
D.2.W1	zadania dydaktyczne realizowane przez szkołę lub placówkę systemu oświaty.	3	0	3

Kod	Treść	Suma - O	Suma - F	Suma
D.2.W2	sposób funkcjonowania oraz organizację pracy dydaktycznej szkoły lub placówki systemu oświaty.	3	0	3
D.2.W3	rodzaje dokumentacji działalności dydaktycznej prowadzonej w szkole lub placówce systemu oświaty.	3	0	3
D.2.U1	wyciągnąć wnioski z obserwacji pracy dydaktycznej nauczyciela, jego interakcji z uczniami oraz sposobu planowania i przeprowadzania zajęć dydaktycznych; aktywnie obserwować stosowane przez nauczyciela metody i formy pracy oraz wykorzystywane pomoce dydaktyczne, a także sposoby oceniania uczniów oraz zadawania i sprawdzania pracy domowej.	3	0	3
D.2.U2	zaplanować i przeprowadzić pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych serię lekcji lub zajęć.	3	0	3
D.2.U3	analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk.	3	0	3
D.2.K1	skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy dydaktycznej oraz rozwijania umiejętności wychowawczych.	3	0	3
E.1.W1	miejsce danego przedmiotu lub rodzaju zajęć w ramowych planach nauczania na poszczególnych etapach edukacyjnych.	1	0	1
E.1.W2	podstawę programową danego przedmiotu, cele kształcenia i treści nauczania przedmiotu lub prowadzonych zajęć na poszczególnych etapach edukacyjnych, przedmiot lub rodzaj zajęć w kontekście wcześniejszego i dalszego kształcenia, strukturę wiedzy w zakresie przedmiotu nauczania lub prowadzonych zajęć oraz kompetencje kluczowe i ich kształtowanie w ramach nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć.	1	0	1
E.1.W5	konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania, w tym metody aktywizujące i metodę projektów, proces uczenia się przez działanie, odkrywanie lub dociekanie naukowe oraz pracę badawczą ucznia, a także zasady doboru metod nauczania typowych dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć.	2	0	2
E.1.W6	metodykę realizacji poszczególnych treści kształcenia w obrębie przedmiotu lub zajęć - rozwiązania merytoryczne i metodyczne, dobre praktyki, dostosowanie oddziaływań do potrzeb i możliwości uczniów lub grup uczniowskich o różnym potencjale i stylu uczenia się, typowe dla przedmiotu lub rodzaju zajęć błędy uczniowskie, ich rolę i sposoby wykorzystania w procesie dydaktycznym.	3	0	3
E.1.W9	metody kształcenia w odniesieniu do nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć, a także znaczenie kształtowania postawy odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej.	1	0	1
E.1.W10	olę diagnozy, kontroli i oceniania w pracy dydaktycznej; ocenianie i jego rodzaje: ocenianie bieżące, semestralne i roczne, ocenianie wewnętrzne i zewnętrzne; funkcje oceny.	1	0	1
E.1.W12	diagnozę wstępną grupy uczniowskiej i każdego ucznia w kontekście nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć oraz sposoby wspomagania rozwoju poznawczego uczniów; potrzebę kształtowania pojęć, postaw, umiejętności praktycznych, w tym rozwiązywania problemów, i wykorzystywania wiedzy; metody i techniki skutecznego uczenia się; metody strukturyzacji wiedzy oraz konieczność powtarzania i utrwalania wiedzy i umiejętności.	1	0	1
E.1.W14	warsztat pracy nauczyciela; właściwe wykorzystanie czasu lekcji przez ucznia i nauczyciela; zagadnienia związane ze sprawdzaniem i ocenianiem jakości kształcenia oraz jej ewaluacją, a także z koniecznością analizy i oceny własnej pracy dydaktyczno-wychowawczej.	1	0	1

Kod	Treść	Suma - O	Suma - F	Suma
E.1.W15	potrzebę kształtowania u ucznia pozytywnego stosunku do nauki, rozwijania ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej, logicznego i krytycznego myślenia, kształtowania motywacji do uczenia się danego przedmiotu i nawyków systematycznego uczenia się, korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu, oraz przygotowania ucznia do uczenia się przez całe życie przez stymulowanie go do samodzielnej pracy.	1	0	1
E.1.U1	identyfikować typowe zadania szkolne z celami kształcenia, w szczególności z wymaganiami ogólnymi podstawy programowej, oraz z kompetencjami kluczowymi.	3	0	3
E.1.U2	przeanalizować rozkład materiału.	1	0	1
E.1.U4	dostosować sposób komunikacji do poziomu rozwojowego uczniów.	1	0	1
E.1.U5	kreować sytuacje dydaktyczne służące aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów oraz popularyzacji wiedzy.	3	0	3
E.1.U7	dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujące uczniów i uwzględniające ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne.	3	0	3
E.1.U8	merytorycznie, profesjonalnie i rzetelnie oceniać pracę uczniów wykonywaną w klasie i w domu.	1	0	1
E.1.U10	rozpoznać typowe dla nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć błędy uczniowskie i wykorzystać je w procesie dydaktycznym.	2	0	2
E.1.U11	przeprowadzić wstępną diagnozę umiejętności ucznia.	1	0	1
E.1.K1	adaptowania metod pracy do potrzeb i różnych stylów uczenia się uczniów.	3	0	3
E.1.K5	kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów.	2	0	2
O.W1	podstawy filozofii wychowania i aksjologii pedagogicznej, specyfikę głównych środowisk wychowawczych i procesów w nich zachodzących	1	0	1
O.W3	rolę nauczyciela lub wychowawcy w modelowaniu postaw i zachowań uczniów	2	0	2
O.W4	normy, procedury i dobre praktyki stosowane w działalności pedagogicznej (wychowanie przedszkolne, nauczanie w szkołach podstawowych i średnich ogólnokształcących, technikach i szkołach branżowych, szkołach specjalnych i oddziałach specjalnych oraz integracyjnych, w różnego typu ośrodkach wychowawczych oraz kształceniu ustawicznym)	1	0	1
O.W8	strukturę i funkcje systemu oświaty – cele, podstawy prawne, organizację i funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, a także alternatywne formy edukacji	1	0	1
O.W11	zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych oraz odpowiedzialności prawnej nauczyciela w tym zakresie, a także zasady udzielania pierwszej pomocy	1	0	1
O.W12	procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego oraz ich prawidłowości i zakłócenia	1	1	2
O.W14	treści nauczania i typowe trudności uczniów związane z ich opanowaniem	1	0	1

Kod	Treść	Suma - O	Suma - F	Suma
O.U1	obserwować sytuacje i zdarzenia pedagogiczne, analizować je z wykorzystaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz proponować rozwiązania problemów	1	0	1
O.U2	adekwatnie dobierać, tworzyć i dostosowywać do zróżnicowanych potrzeb uczniów materiały i środki, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz metody pracy w celu samodzielnego projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych, dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych	2	0	2
O.U3	rozpoznawać potrzeby, możliwości i uzdolnienia uczniów oraz projektować i prowadzić działania wspierające integralny rozwój uczniów, ich aktywność i uczestnictwo w procesie kształcenia i wychowania oraz w życiu społecznym	1	0	1
O.U5	projektować i realizować programy wychowawczo-profilaktyczne w zakresie treści i działań wychowawczych i profilaktycznych skierowanych do uczniów, ich rodziców lub opiekunów i nauczycieli	1	0	1
O.U6	tworzyć sytuacje wychowawczo-dydaktyczne motywujące uczniów do nauki i pracy nad sobą, analizować ich skuteczność oraz modyfikować działania w celu uzyskania pożądanych efektów wychowania i kształcenia	1	0	1
O.U7	podejmować pracę z uczniami rozbudzającą ich zainteresowania i rozwijającą ich uzdolnienia, właściwie dobierać treści nauczania, zadania i formy pracy w ramach samokształcenia oraz promować osiągnięcia uczniów	2	0	2
O.U8	rozwijać kreatywność i umiejętność samodzielnego, krytycznego myślenia uczniów	1	0	1
O.U9	skutecznie animować i monitorować realizację zespołowych działań edukacyjnych uczniów	1	0	1
O.U10	wykorzystywać proces oceniania i udzielania informacji zwrotnych do stymulowania uczniów w ich pracy nad własnym rozwojem	2	0	2
O.U15	poprawnie posługiwać się językiem polskim i poprawnie oraz adekwatnie do wieku uczniów posługiwać się terminologią przedmiotu	1	0	1
O.U17	udzielać pierwszej pomocy	1	0	1
O.U18	samodzielne rozwijać wiedzę i umiejętności pedagogiczne z wykorzystaniem różnych źródeł, w tym obcojęzycznych, i technologii	1	0	1
O.K1	posługiwanie się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka	3	0	3
O.K2	budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami ucznia, oraz włączania ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej	1	0	1
O.K3	porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i o różnej kondycji emocjonalnej, dialogowego rozwiązywania konfliktów oraz tworzenia dobrej atmosfery dla komunikacji w klasie szkolnej i poza nią	2	0	2
O.K5	rozpoznawania specyfiki środowiska lokalnego i podejmowania współpracy na rzecz dobra uczniów i tego środowiska	1	0	1
O.K6	projektowania działań zmierzających do rozwoju szkoły lub placówki systemu oświaty oraz stymulowania poprawy jakości pracy tych instytucji	2	0	2

Kod	Treść	Suma - O	Suma - F	Suma
O.K7	pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami uczniów i innymi członkami społeczności szkolnej i lokalnej	2	0	2

Matryca kierunkowych efektów uczenia się w odniesieniu do form zajęć i sposobu zaliczenia, które pozwalają na ich uzyskanie

Kierunek: filologia polska

Specjalność: nauczycielska z glottodydaktyką polonistyczną

2026/27/N/M/FP/FIP/FNG

Nazwa modułu zajęć	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w ramach poszczególnych form zajęć i dla całego modułu zajęć	Odniesienia do KEU
Praktyki kulturowe XX i XXI wieku	Wykład, Ćwiczenia konwersatoryjne	Praca pisemna (esej)	K_W 03, K_W 05, K_U03, K_U10, K_U13, K_U14, K_K01, K_K05, K_K07
Literaturoznawstwo XX i XXI wieku 1: teoria, antropologia	Wykład, Ćwiczenia konwersatoryjne	Zaliczenie ustne, Projekt indywidualny	K_W 01, K_W 02, K_W 03, K_W 04, K_W 05, K_W 08, K_W 12, K_U01, K_U04, K_U05, K_U06, K_U07, K_U10, K_U14, K_K01, K_K03, K_K04, K_K05
Językoznawstwo ogólne	Wykład	Egzamin pisemny, Udział w dyskusji	K_W 01, K_W 03, K_W 04, K_W 08, K_U01, K_U02, K_U10, K_K01, K_K02
Dwudziestolecie międzywojenne w perspektywie europejskiej	Wykład, Ćwiczenia konwersatoryjne	Praca pisemna (esej), Egzamin	K_W 03, K_W 05, K_W 06, K_W 07, K_W 09, K_W 12, K_U05, K_U08, K_U11, K_K05
Prawo autorskie i prawa pokrewne w praktyce	Wykład	Test	K_W 17, K_U03, K_U10, K_K01, K_K06, K_K12
Metodologia badań językoznawczych	Ćwiczenia konwersatoryjne	Test, Aktywność	K_W 02, K_W 04, K_W 08, K_U01, K_U02, K_U05, K_K01, K_K02
Historia języka polskiego	Wykład, Ćwiczenia konwersatoryjne	Egzamin pisemny, Aktywność, Case study / Studium przypadku, Udział w dyskusji	K_W 02, K_W 04, K_W 05, K_W 08, K_W 09, K_W 14, K_W 10, K_W 15, K_U02, K_U05, K_U06, K_U07, K_U04, K_U10, K_K01, K_K02, K_K10, K_K07, K_K09
Wprowadzenie do onomastyki	Ćwiczenia konwersatoryjne	Praca pisemna, Referat / prezentacja / projekt indywidualny lub grupowy (realizacja wybranych przez studentów tematów, czyli prezentacja wybranych grup onimów).	K_W 02, K_W 04, K_W 08, K_W 03, K_W 05, K_W 09, K_W 10, K_U01, K_U03, K_U11, K_U06, K_U04, K_K07, K_K09, K_K08
Podstawy przedsiębiorczości	Wykład	Test	K_W 01, K_W 02, K_U01, K_K01

Nazwa modułu zajęć	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w ramach poszczególnych form zajęć i dla całego modułu zajęć	Odniesienia do KEU
Język obcy dla celów akademickich (B2+)	Ćwiczenia konwersatoryjne	Test, Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Udział w dyskusji, Gry dydaktyczne	K_W 14, K_W 15, O.W12, K_U01, K_U03, K_U08, K_U16, K_K04, K_K05, K_K08
Wykład monograficzny literaturoznawczy	Wykład	Test	K_W 03, K_W 05, K_W 06, K_U06, K_U07, K_U08, K_K01, K_K02, K_K05, K_K07
Projektowanie procesu kształcenia w szkołach ponadpodstawowych	Ćwiczenia audytoryjne, Wykład	Projekt grupowy, Udział w dyskusji	D.1.W2, D.1.W3, D.1.W5, D.1.W6, D.1.W7, D.1.U1, D.1.U3, D.1.U5, D.1.U7, D.1.K1, D.1.K7
Wprowadzenie do dydaktyki języka polskiego w szkole ponadpodstawowej	Wykład	Test	D.1.W12, D.1.W13, D.1.W15, D.1.W2, D.1.W4, D.1.W1, D.1.W3, D.1.W5, D.1.W6, D.1.U3, D.1.U4, D.1.U5, D.1.U1, D.1.U2, D.1.U7, D.1.K6, D.1.K7, D.1.K8, D.1.K2, D.1.K1, D.1.K4, D.1.K9
Wychowanie regionalne w warunkach globalizmu, lokalizmu, nomadyzmu	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Prezentacja, Projekt indywidualny	K_W 16, D.1.W13, NP_U21, K_U09, D.1.K6, O.K3
Cyfrowy warsztat nauczyciela	Ćwiczenia laboratoryjne	Projekt indywidualny, Prezentacja, Zadania laboratoryjne	NP_W14, D.1.W9, K_U15, NP_U15, O.U2, D.1.K4, D.1.K6, NP_K07
Projekt edukacyjny – warsztaty	Ćwiczenia audytoryjne	Projekt grupowy, Prezentacja, Udział w dyskusji	D.1.W1, D.1.W12, D.1.W6, D.1.W3, D.1.W5, D.1.W15, D.1.W2, D.1.U1, D.1.U3, D.1.U5, D.1.U7, D.1.U2, D.1.K8, D.1.K9, D.1.K5, D.1.K1, D.1.K7
Metody usprawniania artykulacji z elementami treningu słuchowego	Ćwiczenia audytoryjne	Zaliczenie ustne	E.1.W14, E.1.W15, E.1.W6, E.1.W10, E.1.W12, E.1.U1, E.1.U2, E.1.U4, E.1.U5, E.1.U7, E.1.U10, E.1.U11, E.1.U8, E.1.K1
Metodyka uczenia języka polskiego jako obcego, drugiego i odziedziczonego 1	Wykład, Praktyka zawodowa, Ćwiczenia audytoryjne	Aktywność, Udział w dyskusji, Zaliczenie ustne, Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Prezentacja	E.1.W5, E.1.W6, E.1.W2, E.1.U1, E.1.U10, E.1.U5, E.1.U7, E.1.K1, E.1.K5
Seminarium magisterskie - 1/1	Seminarium	Wyniki badań, Prezentacja, Utwór, Aktywność	K_W 06, K_U05, K_K08
Literatura polska XIX wieku: paradygmat romantyczny	Wykład, Ćwiczenia konwersatoryjne	Egzamin ustny, Aktywność, Udział w dyskusji	K_W 09, K_W 05, K_W 06, K_U07, K_U08, K_K09
Współczesne narracje fiction i non-fiction	Ćwiczenia konwersatoryjne	Zaliczenie ustne	K_W 04, K_W 06, K_W 07, K_W 08, K_W 09, K_U05, K_U07, K_U08, K_U09, K_K01, K_K02, K_K03, K_K08
Seminarium magisterskie - 1/2	Seminarium	Sprawozdanie	K_W 17, NP_W03, K_U03, K_U04, K_K04, K_K12

Nazwa modułu zajęć	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w ramach poszczególnych form zajęć i dla całego modułu zajęć	Odniesienia do KEU
Reprezentacje świata w literaturze współczesnej	Ćwiczenia konwersatoryjne, Wykład	Zaliczenie ustne	K_W 05, K_W 06, K_W 02, K_W 04, K_U02, K_U05, K_U07, K_U06, K_K01, K_K02
Literaturoznawstwo XX i XXI wieku 2: metodologia, dyskursy	Wykład, Ćwiczenia konwersatoryjne	Egzamin ustny, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji, Zaliczenie ustne	K_W 04, K_W 08, K_W 05, K_W 02, K_W 03, K_W 10, K_U02, K_U05, K_U07, K_U08, K_K03, K_K04, K_K01, K_K02, K_K05
W dialogu z literaturą dawną	Wykład, Ćwiczenia konwersatoryjne	Udział w dyskusji, Kolokwium, Projekt grupowy, Aktywność	K_W 04, K_W 05, K_W 06, K_W 09, K_W 13, K_U01, K_U02, K_U04, K_U06, K_K02
Odmiany współczesnej polszczyzny	Ćwiczenia konwersatoryjne, Wykład	Zaliczenie pisemne, Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Udział w dyskusji	K_W 10, K_W 14, K_W 02, K_W 04, K_W 08, K_W 15, K_W 09, K_U06, K_K02
Wykład monograficzny literaturoznawczy	Wykład	Test	K_W 03, K_W 04, K_W 05, K_W 12, K_U01, K_U02, K_U03, K_U05, K_U14, K_U07, K_K02, K_K09, K_K01, K_K05, K_K07
Dydaktyka języka polskiego w szkole ponadpodstawowej wraz z praktyką śródroczną 1	Ćwiczenia praktyczne, Tutoring	Prowadzenie zajęć w szkole	D.1.W12, D.1.W2, D.1.W5, D.1.W6, D.2.W1, D.2.W2, D.2.W3, D.1.W3, D.1.W14, D.1.W7, D.1.W1, D.1.W4, D.1.W13, D.1.W10, D.1.W11, D.1.U1, D.1.U3, D.1.U7, D.2.U1, D.2.U2, D.2.U3, D.1.U2, D.1.U5, D.1.U11, D.1.U10, D.1.U8, D.1.U9, D.1.K1, D.1.K7, D.1.K9, D.2.K1, D.1.K4, D.1.K6, D.1.K2, D.1.K5, D.1.K8
Interpretacja dzieła malarskiego w kontekstach kulturowych	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Projekt grupowy	D.1.W15, D.1.W2, D.1.W3, D.1.W13, D.1.W5, D.1.W4, D.1.W6, D.1.W7, D.1.W8, D.1.W12, D.1.U3, D.1.U5, D.1.U1, D.1.U2, D.1.U7, D.1.U11, D.1.U4, D.1.U8, D.1.U9, D.1.K2, D.1.K6, D.1.K7, D.1.K8, D.1.K9, D.1.K4, D.1.K1, D.1.K5
Praktyka czytania dzieła literackiego w szkole ponadpodstawowej 1	Ćwiczenia audytoryjne	Sprawdzian, Test, Aktywność	D.1.W2, K_W 01, K_W 05, K_W 06, NP_W03, NP_W07, NP_W10, NP_W11, K_W 03, K_W 12, NP_W01, K_W 08, NP_W09, D.1.U1, K_U02, K_U04, K_U05, K_U06, K_U07, K_U08, NP_U15, NP_U21, D.1.U7, NP_U09, K_U10, K_U03, K_U11, K_U14, NP_U11, D.1.K9, K_K01, NP_K01, NP_K02, NP_K11, D.1.K8, NP_K10, NP_K12, NP_K13, K_K02, K_K07
Integrowanie treści kształcenia – warsztaty polonistyczne	Ćwiczenia audytoryjne	Projekt grupowy, Aktywność, Udział w dyskusji	D.1.W12, D.1.W2, D.1.W3, D.1.W5, D.1.W6, D.1.W15, D.1.W7, D.1.W8, D.1.U1, D.1.U3, D.1.U5, D.1.U7, D.1.U11, D.1.K1, D.1.K7, D.1.K8, D.1.K9, D.1.K4, D.1.K6, D.1.K5
Ewaluacja procesu kształcenia w szkołach ponadpodstawowych	Ćwiczenia audytoryjne	Praca pisemna, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)	D.1.W10, D.1.W11, D.1.W12, D.1.W14, NP_W15, NP_W16, NP_W19, D.1.W3, D.1.W5, D.1.W6, D.1.U8, D.1.U9, NP_U16, NP_U21, O.U10, D.1.U1, NP_U09, O.U7, NP_K02, O.K6, D.1.K9, K_K01, NP_K01

Nazwa modułu zajęć	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w ramach poszczególnych form zajęć i dla całego modułu zajęć	Odniesienia do KEU
Metodyka uczenia języka polskiego jako obcego, drugiego i odziedziczonego 2	Praktyka zawodowa, Ćwiczenia audytoryjne	Aktywność, Udział w dyskusji, Projekt grupowy	E.1.W1, E.1.W6, E.1.W5, E.1.W9, E.1.U1, E.1.U5, E.1.U7, E.1.K1, E.1.K5
Komunikacja interpersonalna	Ćwiczenia konwersatoryjne	Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Prezentacja, Case study / Studium przypadku, Udział w dyskusji, Praca pisemna (esej), Kolokwium, Praca podczas zajęć (warsztaty, symulacje, ćwiczenia praktyczne)	B.1.W1, B.1.W3, B.1.W4, B.1.W5, O.W1, O.W3, O.W4, O.W8, O.W12, O.W14, B.1.U2, B.1.U3, B.1.U4, B.1.U5, B.1.U6, B.1.U7, B.1.U8, O.U1, O.U2, O.U3, O.U5, O.U6, O.U7, O.U8, O.U9, O.U10, O.U15, O.U18, B.1.K1, B.1.K2, O.K1, O.K2, O.K3, O.K6, O.K7
Seminarium magisterskie - 2 dr hab. prof. UKEN Magdalena Sadlik	Seminarium	Wyniki badań, Dzieło	K_W 06, K_U02, K_U05, K_U06, K_U07, K_K08
Literatura polska XIX wieku: antropologia codzienności	Wykład, Ćwiczenia konwersatoryjne	Egzamin ustny, Referat, Case study / Studium przypadku, Udział w dyskusji	K_W 04, K_W 05, K_U03, K_U05, K_K07, K_K09
Polska poezja nowoczesna: realizacje, konteksty	Ćwiczenia konwersatoryjne	Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Udział w dyskusji	K_W 06, K_W 09, K_U07, K_U08, K_U13, K_K01, K_K02, K_K05
Seminarium magisterskie - 2 dr hab. Agnieszka Jasińska	Seminarium	Zaliczenie pisemne, Zaliczenie ustne	K_W 01, K_U04, K_K12
Dzieje polskiej krytyki literackiej	Wykład	Test	K_W 02, K_W 04, K_W 07, K_W 05, K_U02, K_U07, K_U09, K_U05, K_U10, K_U12, K_U13, K_K01, K_K02, K_K06
Semantyka i aksjologia językoznawcza	Ćwiczenia konwersatoryjne, Wykład	Zaliczenie pisemne, Udział w dyskusji	K_W 02, K_W 11, K_W 14, K_W 04, K_W 12, K_W 15, K_U01, K_U10, K_U06, K_U02, K_U05, K_U13, K_U14, K_K01, K_K05, K_K08, K_K09, K_K07, K_K12
Wykład monograficzny językoznawczy	Wykład	Test, Udział w dyskusji	K_W 01, K_W 05, K_W 04, K_W 08, K_W 12, K_W 10, K_U01, K_U02, K_U06, K_U08, K_K01, K_K02, K_K07, K_K09
Dydaktyka języka polskiego w szkole ponadpodstawowej wraz z praktyką śródroczną 2	Ćwiczenia praktyczne, Tutoring	Prowadzenie zajęć w szkole	D.1.W12, D.1.W2, D.1.W5, D.1.W6, D.2.W1, D.2.W2, D.2.W3, D.1.W3, D.1.W14, D.1.W7, D.1.W1, D.1.W4, D.1.W13, D.1.W10, D.1.W11, D.1.U1, D.1.U3, D.1.U7, D.2.U1, D.2.U2, D.2.U3, D.1.U2, D.1.U5, D.1.U11, D.1.U10, D.1.U8, D.1.U9, D.1.K1, D.1.K7, D.1.K9, D.2.K1, D.1.K4, D.1.K6, D.1.K2, D.1.K5, O.K1, O.K5, O.K7, D.1.K8
Uczeń szkoły ponadpodstawowej jako odbiorca literatury	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Projekt grupowy, Udział w dyskusji	D.1.W2, D.1.W3, D.1.W5, D.1.W6, D.1.W12, D.1.U3, D.1.U5, D.1.U11, D.1.U1, D.1.U7, D.1.K9, D.1.K7

Nazwa modułu zajęć	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w ramach poszczególnych form zajęć i dla całego modułu zajęć	Odniesienia do KEU
Praktyka czytania dzieła literackiego w szkole ponadpodstawowej 2	Ćwiczenia audytoryjne	Sprawdzian, Test, Udział w dyskusji	K_W 01, K_W 05, K_W 06, NP_W03, NP_W07, NP_W10, NP_W11, K_W 03, K_W 12, NP_W01, K_W 08, NP_W09, O.W3, K_U02, K_U04, K_U05, K_U06, K_U07, K_U08, NP_U15, NP_U21, K_U09, K_U10, K_U03, K_U11, NP_U11, K_K01, NP_K01, NP_K02, NP_K11, K_K02, NP_K10, NP_K12, K_K07
Stylistyka praktyczna w szkole ponadpodstawowej	Ćwiczenia audytoryjne	Projekt grupowy, Aktywność, Udział w dyskusji, Praca pisemna, Ćwiczenia praktyczne	NP_W06, NP_W07, NP_W11, NP_W14, NP_U09, NP_U11, NP_U15, NP_U07, NP_U18, NP_U19, NP_K01, NP_K04
Metodyka nauczania dzieci języka polskiego jako obcego, drugiego i odziedziczonego	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne	Egzamin praktyczny, Zaliczenie ustne	NP_W13, NP_W14, NP_W15, NP_W16, NP_U15, NP_U04
Projektowanie zajęć z języka polskiego jako obcego, drugiego i odziedziczonego	Ćwiczenia audytoryjne, Praktyka zawodowa	Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Aktywność	NP_W01, NP_W03, NP_W10, NP_W07, NP_W11, NP_W14, NP_W09, NP_W20, NP_U04, NP_U05, NP_U09, NP_U12, NP_U19, NP_U11, NP_U13, NP_U15, NP_K01, NP_K05, NP_K10, NP_K08, NP_K06, NP_K11, NP_K12
Dydaktyka języka polskiego jako obcego, drugiego i odziedziczonego 1 – praktyka zawodowa	Praktyka zawodowa	Raport, Prowadzenie zajęć w szkole, Prowadzenie zajęć w szkole - symulacja	NP_W03, NP_U15, NP_U16, K_K04
Seminarium magisterskie - 3/1	Seminarium	Wyniki badań, Praca dyplomowa	K_W 06, K_U02, K_U05, K_U06, K_U07, K_K08
Czytanie świata: semiotyka, antropologia, krytyka literacka	Wykład, Ćwiczenia konwersatoryjne	Udział w dyskusji, Projekt indywidualny, Projekt grupowy	K_W 01, K_W 03, K_W 12, K_U05, K_U07, K_U08, K_K02, K_K05, K_K06
Podstawy etnolingwistyki	Ćwiczenia konwersatoryjne, Wykład	Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Prezentacja	K_W 03, K_W 05, K_W 10, K_W 15, K_W 02, K_W 08, K_W 12, K_W 14, K_W 01, K_W 04, K_U06, K_U07, K_U08, K_K07, K_K09, K_K01, K_K05
Seminarium magisterskie - 3/3	Seminarium	Praca dyplomowa	K_W 04, K_U05, K_K12
Podstawy socjolingwistyki	Ćwiczenia konwersatoryjne, Wykład	Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Udział w dyskusji	K_W 02, K_W 04, K_W 12, K_W 10, K_U06, K_K01, K_K02, K_K09
Kognitywna analiza tekstów kultury	Ćwiczenia konwersatoryjne	Zaliczenie pisemne	K_W 05, K_W 10, K_U02, K_U07, K_K01
Wykład monograficzny literaturoznawczy 3	Wykład	Test, Aktywność, Udział w dyskusji	K_W 06, K_U06, K_U08, K_K08, K_K09

Nazwa modułu zajęć	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w ramach poszczególnych form zajęć i dla całego modułu zajęć	Odniesienia do KEU
Dydaktyka języka polskiego w szkole ponadpodstawowej wraz z praktyką śródroczną 3	Wykład, Ćwiczenia konwersatoryjne	Egzamin ustny, Projekt grupowy	D.1.W12, D.1.W2, D.1.W5, D.1.W6, D.1.W3, D.1.W14, D.1.W7, D.1.W1, D.1.W4, D.1.W13, D.1.W10, D.1.W11, D.1.U1, D.1.U3, D.1.U7, D.1.U2, D.1.U5, D.1.U11, D.1.U10, D.1.U8, D.1.U9, D.1.K1, D.1.K7, D.1.K9, D.1.K4, D.1.K6, D.1.K2, D.1.K5, D.1.K8
Kształcenie zdalne i TIK w glottodydaktyce	Praktyka zawodowa, Ćwiczenia audytoryjne	Raport, Projekt indywidualny	NP_W09, NP_U15, K_K03
Pierwsza pomoc przedmedyczna	Ćwiczenia konwersatoryjne	Sprawdzian, Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Case study / Studium przypadku, Aktywność, Udział w dyskusji, Ćwiczenia praktyczne	O.W11, O.U17, O.K1
Dydaktyka języka polskiego w szkole ponadpodstawowej – praktyka zawodowa	Praktyka zawodowa	Prowadzenie zajęć w szkole	D.2.W1, D.2.W2, D.2.W3, D.2.U1, D.2.U2, D.2.U3, D.2.K1
Dydaktyka języka polskiego jako obcego, drugiego i odziedziczonych – praktyka zawodowa	Praktyka zawodowa	Ćwiczenia w szkole, Prowadzenie zajęć w szkole - symulacja	NP_W13, NP_W16, NP_U04, NP_K03

Plan studiów

Semestr 1

Zajęcia	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Forma zaliczenia	Punkty ECTS	Obligatoryjność
Praktyki kulturowe XX i XXI wieku	Wykład: 6, Zaliczenie bez oceny Ćwiczenia konwersatoryjne: 8, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowy
Literaturoznawstwo XX i XXI wieku 1: teoria, antropologia	Wykład: 4, Zaliczenie bez oceny Ćwiczenia konwersatoryjne: 10, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	3	Obowiązkowy
Językoznawstwo ogólne	Wykład: 12, Egzamin na ocenę	Egzamin na ocenę	3	Obowiązkowy
Dwudziestolecie międzywojenne w perspektywie europejskiej	Wykład: 6, Zaliczenie bez oceny Ćwiczenia konwersatoryjne: 10, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	3	Obowiązkowy
Prawo autorskie i prawa pokrewne w praktyce	Wykład: 8, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	1	Obowiązkowy
Metodologia badań językoznawczych	Ćwiczenia konwersatoryjne: 8, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowy
Historia języka polskiego	Wykład: 6, Egzamin na ocenę Ćwiczenia konwersatoryjne: 10, Zaliczenie bez oceny	Egzamin na ocenę	3	Obowiązkowy
Wprowadzenie do onomastyki	Ćwiczenia konwersatoryjne: 12, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowy
Podstawy przedsiębiorczości	Wykład: 15, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	1	Obowiązkowy
Język obcy dla celów akademickich (B2+)	Ćwiczenia konwersatoryjne: 15, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	1	Obowiązkowy fakultatywny
Szkolenie BHK	E-learning: 4, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	0	Obowiązkowy
Szkolenie biblioteczne	E-learning: 2, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	0	Obowiązkowy
Wykład monograficzny literaturoznawczy	Wykład: 8,	Zaliczenie na ocenę	1	Obowiązkowy
Projektowanie procesu kształcenia w szkołach ponadpodstawowych	Ćwiczenia audytoryjne: 6, Zaliczenie na ocenę Wykład: 4, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie na ocenę	1	Obowiązkowy
Wprowadzenie do dydaktyki języka polskiego w szkole ponadpodstawowej	Wykład: 6, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	1	Obowiązkowy

Zajęcia	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Forma zaliczenia	Punkty ECTS	Obligatoryjność
Wychowanie regionalne w warunkach globalizmu, lokalizmu, nomadyzmu	Wykład: 2, Zaliczenie bez oceny Ćwiczenia audytoryjne: 4, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	1	Obowiązkowy
Cyfrowy warsztat nauczyciela	Ćwiczenia laboratoryjne: 8, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	1	Obowiązkowy
Projekt edukacyjny – warsztaty	Ćwiczenia audytoryjne: 6, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	1	Obowiązkowy
Metody usprawniania artykulacji z elementami treningu słuchowego	Ćwiczenia audytoryjne: 6, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	1	Obowiązkowy
Metodyka uczenia języka polskiego jako obcego, drugiego i odziedziczonego 1	Wykład: 6, Zaliczenie bez oceny Praktyka zawodowa: 10, Zaliczenie na ocenę Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowy
Suma	212		30	

Semestr 2

Zajęcia	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Forma zaliczenia	Punkty ECTS	Obligatoryjność
Literatura polska XIX wieku: paradygmat romantyczny	Wykład: 6, Egzamin na ocenę Ćwiczenia konwersatoryjne: 12, Zaliczenie bez oceny	Egzamin na ocenę	4	Obowiązkowy
Współczesne narracje fiction i non-fiction	Ćwiczenia konwersatoryjne: 12, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowy
Reprezentacje świata w literaturze współczesnej	Ćwiczenia konwersatoryjne: 8, Zaliczenie na ocenę Wykład: 4, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowy
Literaturoznawstwo XX i XXI wieku 2: metodologia, dyskursy	Wykład: 4, Egzamin na ocenę Ćwiczenia konwersatoryjne: 10, Zaliczenie bez oceny	Egzamin na ocenę	3	Obowiązkowy
W dialogu z literaturą dawną	Wykład: 4, Zaliczenie bez oceny Ćwiczenia konwersatoryjne: 12, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	3	Obowiązkowy
Odmiany współczesnej polszczyzny	Wykład: 4, Zaliczenie bez oceny Ćwiczenia konwersatoryjne: 8, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowy
Kurs fakultatywny językoznawczy	Wykład: 10, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowa grupa
student wybiera 1 kurs o łącznej liczbie punktów ECTS równej 2				

Zajęcia	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Forma zaliczenia	Punkty ECTS	Obligatoryjność
Wykład monograficzny literaturoznawczy	Wykład: 12, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	1	Obowiązkowy
Seminarium magisterskie - 1	Seminarium: 10, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	3	Obowiązkowy
Student wybiera prowadzącego seminarium oraz ścieżkę rozwoju				
Seminarium magisterskie - 1/1	Seminarium: 10, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	3	Fakultatywny
Seminarium magisterskie - 1/2	Seminarium: 10, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	3	Fakultatywny
Dydaktyka języka polskiego w szkole ponadpodstawowej wraz z praktyką śródroczną 1	Praktyka zawodowa: 40, Zaliczenie bez oceny Tutoring: 2, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	2	Obowiązkowy
Interpretacja dzieła malarskiego w kontekstach kulturowych	Wykład: 2, Zaliczenie bez oceny Ćwiczenia audytoryjne: 6, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	1	Obowiązkowy
Praktyka czytania dzieła literackiego w szkole ponadpodstawowej 1	Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	1	Obowiązkowy
Integrowanie treści kształcenia – warsztaty polonistyczne	Ćwiczenia audytoryjne: 8, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	1	Obowiązkowy
Ewaluacja procesu kształcenia w szkołach ponadpodstawowych	Ćwiczenia audytoryjne: 6, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	1	Obowiązkowy
Metodyka uczenia języka polskiego jako obcego, drugiego i odziedziczonego 2	Praktyka zawodowa: 10, Zaliczenie na ocenę Ćwiczenia audytoryjne: 6, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowy
Komunikacja interpersonalna	Ćwiczenia konwersatoryjne: 15, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	1	Obowiązkowy
Suma	221		31	

Semestr 3

Zajęcia	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Forma zaliczenia	Punkty ECTS	Obligatoryjność
Literatura polska XIX wieku: antropologia codzienności	Wykład: 6, Egzamin na ocenę Ćwiczenia konwersatoryjne: 12, Zaliczenie bez oceny	Egzamin na ocenę	4	Obowiązkowy
Polska poezja nowoczesna: realizacje, konteksty	Ćwiczenia konwersatoryjne: 14, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	4	Obowiązkowy
Dzieje polskiej krytyki literackiej	Wykład: 6, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	1	Obowiązkowy

Zajęcia	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Forma zaliczenia	Punkty ECTS	Obligatoryjność
Semantyka i aksjologia językoznawcza	Ćwiczenia konwersatoryjne: 10, Zaliczenie na ocenę Wykład: 4, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie na ocenę	4	Obowiązkowy
Wykład monograficzny językoznawczy	Wykład: 8, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	1	Obowiązkowy
Kurs fakultatywny literaturoznawczy A	Wykład: 10, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowa grupa
student wybiera 1 kurs o łącznej liczbie punktów ECTS równej 2				
Kult fakultatywny literaturoznawczy B	Wykład: 10, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowa grupa
student wybiera 1 kurs o łącznej liczbie punktów ECTS równej 2				
Seminarium magisterskie - 2	Seminarium: 10, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	5	Obowiązkowy
Student kontynuuje wybraną w poprzednim semestrze ścieżkę rozwoju				
Seminarium magisterskie - 2 dr hab. prof. UKEN Magdalena Sadlik	Seminarium: 10, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	5	Fakultatywny
Seminarium magisterskie - 2 dr hab. prof. UKEN Katarzyna Wądołny-Tatar	Seminarium: 10, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	5	Fakultatywny
Seminarium magisterskie - 2 dr hab. Agnieszka Jasińska	Seminarium: 10, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	5	Fakultatywny
Dydaktyka języka polskiego w szkole ponadpodstawowej wraz z praktyką śródroczną 2	Praktyka zawodowa: 40, Zaliczenie na ocenę Tutoring: 2, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowy
Uczeń szkoły ponadpodstawowej jako odbiorca literatury	Wykład: 2, Zaliczenie bez oceny Ćwiczenia audytoryjne: 6, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	1	Obowiązkowy
Praktyka czytania dzieła literackiego w szkole ponadpodstawowej 2	Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	1	Obowiązkowy
Stylistyka praktyczna w szkole ponadpodstawowej	Ćwiczenia audytoryjne: 10, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	1	Obowiązkowy
Metodyka nauczania dzieci języka polskiego jako obcego, drugiego i odziedziczonego	Wykład: 6, Egzamin na ocenę Ćwiczenia audytoryjne: 4, Zaliczenie bez oceny	Egzamin na ocenę	1	Obowiązkowy
Projektowanie zajęć z języka polskiego jako obcego, drugiego i odziedziczonego	Praktyka zawodowa: 16, Zaliczenie bez oceny Ćwiczenia audytoryjne: 6, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	1	Obowiązkowy
Dydaktyka języka polskiego jako obcego, drugiego i odziedziczonego 1 – praktyka zawodowa	Praktyka zawodowa: 30, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	2	Obowiązkowy
Suma	222		32	

Semestr 4

Zajęcia	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia	Forma zaliczenia	Punkty ECTS	Obligatoryjność
Czytanie świata: semiotyka, antropologia, krytyka literacka	Wykład: 4, Zaliczenie bez oceny Ćwiczenia konwersatoryjne: 4, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowy
Podstawy etnolingwistyki	Wykład: 2, Zaliczenie bez oceny Ćwiczenia konwersatoryjne: 6, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	3	Obowiązkowy
Podstawy socjolingwistyki	Ćwiczenia konwersatoryjne: 6, Zaliczenie bez oceny Wykład: 2, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	3	Obowiązkowy
Kognitywna analiza tekstów kultury	Ćwiczenia konwersatoryjne: 8, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowy
Wykład monograficzny literaturoznawczy 3	Wykład: 8, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	2	Obowiązkowy
Seminarium magisterskie - 3	Seminarium: 10, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	6	Obowiązkowy
Student kontynuuje wybraną w poprzednim semestrze ścieżkę rozwoju				
Seminarium magisterskie - 3/1	Seminarium: 10, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	6	Obowiązkowy
Seminarium magisterskie - 3/2	Seminarium: 10, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	6	Fakultatywny
Seminarium magisterskie - 3/3	Seminarium: 10, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	6	Fakultatywny
Dydaktyka języka polskiego w szkole ponadpodstawowej wraz z praktyką śródroczną 3	Wykład: 8, Egzamin na ocenę Ćwiczenia konwersatoryjne: 4, Zaliczenie bez oceny	Egzamin na ocenę	2	Obowiązkowy
Kształcenie zdalne i TIK w glottodydaktyce	Praktyka zawodowa: 20, Zaliczenie bez oceny Ćwiczenia audytoryjne: 4, Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie na ocenę	1	Obowiązkowy
Pierwsza pomoc przedmedyczna	Ćwiczenia konwersatoryjne: 15, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	1	Obowiązkowy
Dydaktyka języka polskiego w szkole ponadpodstawowej – praktyka zawodowa	Praktyka zawodowa: 60, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	3	Obowiązkowy
Dydaktyka języka polskiego jako obcego, drugiego i odziedziczonych – praktyka zawodowa	Praktyka zawodowa: 30, Zaliczenie bez oceny	Zaliczenie bez oceny	2	Obowiązkowy
Suma	191		27	

O - Obowiązkowy

FG - Fakultatywna grupa
F - Fakultatywny
G - Obowiązkowa grupa
OF - Obowiązkowy fakultatywny
OS - Obowiązkowy specjalnościowy

filologia polska

[II stopnia, studia niestacjonarne]

Efekty uczenia się i treści programowe zajęć

Nazwa zajęć: **Praktyki kulturowe XX i XXI wieku**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student/studentka posiada rozległą znajomość etycznych, politycznych, ekonomicznych i ekologicznych wyzwań XXI w.
2. Student/studentka zna tendencje rozwoju współczesnej kultury i orientuje się w ich funkcjonowaniu.
3. Student/studentka zna i rozumie ewolucję najważniejszych pojęć kulturowych.

w zakresie umiejętności:

1. Student/studentka potrafi kompetentnie i twórczo interpretować współczesne zjawiska kulturowe, wykorzystując stosowne narzędzia analityczne.
2. Student/studentka potrafi formułować rozwiązania fundamentalnych problemów kultury XX i XXI w. i argumentować swoje stanowisko.
3. Student/studentka potrafi osadzić swoją działalność naukową i zawodową w szerszym kontekście ewolucji kultury XX i XXI w.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student/studentka rozumie potrzebę kształcenia się, doskonalenia umiejętności.
2. Student/studentka rozumie swoje usytuowanie w systemie komunikacji społecznej i we współczesnej kulturze.
3. Student/studentka posiada kompetencje umożliwiające aktywne uczestnictwo we współczesnej kulturze.

Treści programowe dla zajęć:

Wojny kulturowe: przyczyny, fronty, następstwa

Ludowe historie Polski: wewnętrzne kolonizacje, wyparte dziedzictwa, prześnione rewolucje

Koniec Taniej Natury? Kapitałocen i przyszłość naszej planety

Ekonomie XXI wieku: postwzrost, bezwarunkowy dochód podstawowy, ekonomia obwarzanka

Biopolityka, czyli zarządzanie nagim życiem w XXI wieku

Prekarna kondycja XXI w. w perspektywie teorii krytycznej

Władza dyscyplinarna i ujarzmianie jednostek

Nadzieje i bolączki polityki tożsamości

Gra w rasy, gra w klasy, gra w płcie: intersekcyjne splątania

Neoliberalizm jako źródło cierpień

Antropologia późnego kapitalizmu

Koniec świata (jaki znamy): apokalipsa we współczesnej kulturze

Nazwa zajęć: **Literaturoznawstwo XX i XXI wieku 1: teoria, antropologia**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student/ka ma pogłębioną wiedzę na temat głównych założeń, aparatu pojęciowego oraz twórców wybranych szkół teoretycznoliterackich.
2. Student/ka zna źródła współczesnego literaturoznawstwa (filozofia, psychologia, socjologia, antropologia i inne).
3. Student/ka rozumie status dzieła literackiego i kategorię literackości w świetle wybranych teorii i antropologii literatury.

4. Student/ka ma pogłębioną wiedzę na temat modeli literaturoznawczej interpretacji dzieła.

w zakresie umiejętności:

1. Student/ka wyczerpująco charakteryzuje stanowiska wybranych szkół teoretycznoliterackich wobec kwestii związanych z literaturą.
2. Student/ka analizuje dzieła literackie w kontekście wybranych modeli interpretacji literaturoznawczej oraz wybranych szkół teoretycznoliterackich.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student/ka umie pracować w zespole, rozumie potrzebę współdziałania.
2. Student/ka rozumie potrzebę kształcenia się, doskonalenia umiejętności.
3. Student/ka rozumie miejsce literatury i jej teorii w systemie komunikacji społecznej i w systemie kultury.

Treści programowe dla zajęć:

Panorama teorii literatury, cz. 1 (zwrot antypozytywistyczny, tradycje, szkoły, orientacje badawcze, teorie, zwroty, paradygmaty).

Panorama teorii literatury, cz. 2 (teoria a metodologia badań literackich, teoria a filozofia, psychologia, socjologia, antropologia i inne, teoria nowoczesna, wiek teorii, praktyka teoretyczna, teorie interpretacji).

Hermeneutyka w badaniach literackich (rodowód teorii, badacze, koncepcje, m.in. F. Schleiermacher, W. Dilthey, M. Heidegger, H.-G. Gadamer, P. Ricoeur, P. de Man, G. Vattimo, hermeneutyka jako sztuka rozumienia i jako filozofia egzystencji).

Literaturoznawcza problematyka interpretacji (m.in. spór o interpretację, miejsce interpretacji, intencja autora – intencja dzieła – intencja tekstu, modele interpretacji literaturoznawczej, interpretacja vs. użycie).

Formalizm rosyjski (przedstawiciele, kategorie badawcze, idee W. Szklowskiego), formalizm amerykański (kategorie badawcze).

Fenomenologia dzieła literackiego (filozoficzne podłoże, koncepcja R. Ingardena, wyobrażenia spacjalna G. Bachelarda, badania H.R. Jaussa, apelatywna struktura tekstu wg W. Isera).

Psychoanaliza w badaniach literackich (psychoanaliza freudowska, rewizje i kontynuacje, C.G. Jung, J. Lacan).

Strukturalizm jako paradygmat literaturoznawczy (etapy rozwoju teorii, kierunki badań, koncepcje W. Proppa, C. Lévi-Straussa, T. Todorova, A. Greimasa, R. Barthes'a, J. Łotman i szkoła tartuska, struktura tekstu artystycznego/struktury długiego trwania: bajka, mit).

Semiotyka i semiologia w badaniach literackich (różne koncepcje znaku i znaczenia, teorie F. de Saussure'a i C.S. Peirce'a, semiologia kultury masowej R. Barthes'a).

Hermeneutyka jako paradygmat literaturoznawczy (m.in. koło hermeneutyczne, fuzja horyzontów, tożsamość narracyjna, hermeneutyka a nihilizm).

Kontynuatorzy Michaiła Bachtina jako teoretyka literatury i kultury (dialogiczność, różnojęzyczność, „cudze słowo”, karnawalizacja; J. Kristeva, G. Genette).

Intertekstualność literatury i kultury (intertekstualność w ujęciu R. Nycza; idee poststrukturalistyczne). Inwencja i konwencja (różnica i powtórzenie) w jako kategorie badawcze.

Podmiot jako problem literaturoznawczy (przekrojowe ujęcie dotyczące koncepcji osoby w nowoczesnej literaturze i literaturoznawstwie, m.in. hermeneutyka podmiotu, „śmierć autora” R. Barthesa; badania polskie – studia nad autobiograficznością M. Czermińskiej, J. Madejskiego, A. Zieniewicza, tropy „ja” wg R. Nycza; autor i czytelnik jako kategorie badawcze, m.in. autor jako marka).

Nazwa zajęć: **Językoznawstwo ogólne**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student ma uporządkowaną i szczegółową wiedzę o podstawowych problemach językoznawstwa, o historii badań nad językiem oraz o głównych kierunkach ich rozwoju.
2. Student posiada pogłębioną wiedzę o współczesnych dokonaniach, ośrodkach i szkołach badawczych językoznawstwa.

w zakresie umiejętności:

1. Student potrafi rozpoznać różne ujęcia teoretyczne i związane z nimi terminologie oraz metody badawcze.
2. Student umie posługiwać się różnymi ujęciami teoretycznymi, terminologią i metodami w sytuacjach profesjonalnych.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student rozumie potrzebę ustawicznego kształcenia, zdobywania wiedzy; inspirowanie innych do pogłębiania wiedzy.
2. Student ma świadomość wartości językoznawstwa ogólnego dla badań naukowych oraz docenia rolę języka jako nośnika kultury

Treści programowe dla zajęć:

Wprowadzenie do naukowego badania języka; przedmiot i zadania językoznawstwa; językoznawstwo jako dyscyplina humanistyczna. Lingwistyka w relacji do innych nauk.

Pogranicza językowe (psycholingwistyka, neurolingwistyka, socjolingwistyka, etnolingwistyka i pragmatyka językowa).

Typologie języków. Miejsce polszczyzny wśród innych języków.

Zainteresowania językiem od starożytności do XIX wieku.

Prądy naukowe inspirowające rozwój lingwistyki w XIX w.

Szkoła młodogramatyczna.

Szkoła kazańska i wybitni językoznawcy polscy.

Lingwistyka strukturalna w XX w. w Europie (szkoły: genewska, praska i kopenhaska).

Strukturalizm amerykański – twórcy i założenia.

Koncepcja lingwistyczna w ujęciu N. Chomsky'ego.

Lingwistyka kulturowa – źródła i koncepcje (humboldtizm, neohumboltizm, amerykańska szkoła antropologii językowej, koncepcja Sapira-Whorfa).

Teoria aktów mowy.

Kognitywizm w lingwistyce.

Uniwersalia językowe.

Nazwa zajęć: **Dwudziestolecie międzywojenne w perspektywie europejskiej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Uczestnik zajęć ma pogłębioną świadomość znaczenia integracji wiedzy polonistycznej z innymi naukami humanistycznymi, w tym przede wszystkim z filozofią, historią idei, historią sztuki, historią. Umie rozpatrywać dzieła literatury polskiej lat 1918-1939 w związku ze zjawiskami i prądami literatury światowej. Zna najważniejsze dzieła literatury polskiej i światowej lat 1918-1939; respektuje konieczność rozpatrywania tych utworów w ich głównych kontekstach historyczno-kulturowych.
2. Uczestnik zajęć zna i rozumie metody analizy oraz interpretacji tekstów literackich, właściwe dla wybranych teorii i szkół badawczych; orientuje się w założeniach i metodach nowoczesnych badań komparatystycznych.

w zakresie umiejętności:

1. Uczestnik zajęć potrafi samodzielnie opracować problemy badawcze z zakresu literaturoznawstwa w jego aspekcie komparatystycznym, stosując oryginalne rozwiązania przy wykorzystaniu prac innych autorów, a także prezentować wyniki swoich badań.
2. Uczestnik zajęć potrafi określić znaczenia różnych typów tekstów, ich oddziaływanie społeczne i miejsce w procesie historyczno-kulturowym. Umie ustalać związki między niektórymi formami literackimi a ich funkcją społeczną i polityczną.
3. Uczestnik zajęć umie przygotować prace pisemne z zakresu komparatystyki – z wykorzystaniem adekwatnych narzędzi analitycznych i interpretacyjnych.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Uczestnik ma świadomość poziomu nabytej wiedzy i umiejętności literaturoznawczych, pogłębia je i aktualizuje, integrując z innymi dziedzinami wiedzy humanistycznej; umie łączyć kompetencje polonisty ze stałą gotowością do refleksji interdyscyplinarnej: sięgającej do historii, filozofii oraz do innych dyscyplin humanistycznych.

Treści programowe dla zajęć:

Wykład: Procedury badawcze współczesnej komparatystyki literackiej; polska literatura nowoczesna – tendencje rozwojowe literatury polskiej międzywojnia w kontekście filozoficznym, estetycznym i antropologicznym dojrzałego modernizmu europejskiego;

dychotomiczność modernizmu: między klasycyzmem a awangardą; literatura polska 1918-1939 wobec ponadnarodowej wspólnoty tradycji (i antytradycjonalizmu), tematów, form i gatunków; przestrzenie dialogu kultur: ośrodki oraz instytucje życia literackiego. Ćwiczenia: Nowoczesna proza międzywojnia (J. Wittlin, M. Choromański, M. Kuncewiczowa, W. Gombrowicz, J. Iwaszkiewicz) w kręgu tematów, idei oraz struktur artystycznych europejskiego modernizmu; Stanisław Ignacy Witkiewicz w kontekście europejskich antyutopii; Bruno Schulz jako przykład wybitnej osobowości artystycznej ukształtowanej w różnych tradycjach kulturowych; literatura międzywojenna jako obszar dialogu międzykulturowego: pogranicze polsko-żydowskie; etnocentryzm i uniwersalizm w międzywojennych dyskusjach literackich; związki polskiej awangardy poetyckiej 1918-1939 z ponadnarodowymi ruchami artystycznymi (ekspresjonizm, futurizm, dadaizm, surrealizm); twórcy-pośrednicy w kontaktach międzynarodowych (m.in. T. Peiper, J. Brzękowski, T. Boy-Żeleński, J. Wittlin, S. Napierski).

Nazwa zajęć: **Prawo autorskie i prawa pokrewne w praktyce**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student/ka zna i rozumie pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego oraz konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej. Zna ustawę o prawie autorskim i prawach pokrewnych, konwencje międzynarodowe i prawo w Unii Europejskiej, literaturę przedmiotu.

w zakresie umiejętności:

1. Student/ka potrafi samodzielnie dobierać metody i podstawowe narzędzia do rozwiązania problemów badawczych w zakresie ochrony własności intelektualnej.
2. Student/ka posługuje się odpowiednią terminologią i metodami w analizach i interpretacjach rozmaitych kwestii z zakresu prawa autorskiego.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student/ka rozumie potrzebę ustawicznego kształcenia i zdobywania wiedzy z zakresu ochrony własności intelektualnej. Ma świadomość zmienności współczesnego rynku zarządzania prawami autorskimi i pokrewnymi.
2. Student rozumie i respektuje normy etyczne i prawne związane z korzystaniem z utworów objętych ochroną autorskoprawną.

Treści programowe dla zajęć:

Własność intelektualna podlegająca ochronie. Przedmiot i podmiot prawa autorskiego.

Autorskie prawa osobiste (prawo do autorstwa, integralności utworu, decydowania o pierwszej publikacji, dostępu do dzieła i in.) i majątkowe.

Dozwolony użytek utworów chronionych (dozwolony użytek osobisty i publiczny, swoboda cytowania, przedruk, antologie).

Organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi. Problem współtwórczości. Utwory pracownicze.

Plagiat, piractwo, paserstwo. Ochrona własności intelektualnej w Internecie.

Umowy autorskoprawne. Roszczenia i odpowiedzialność karna z tytułu naruszenia praw autorskich.

Twórczość i swoboda wypowiedzi a dobra osobiste (prawo do wizerunku, tajemnica korespondencji i in.). Prawa pokrewne.

Nazwa zajęć: **Metodologia badań językoznawczych**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Zna na poziomie rozszerzonym podstawy teoretyczne w zakresie nauki o języku.
2. Ma usystematyzowaną wiedzę o metodologiach i głównych kierunkach badań językoznawczych.
3. Ma pogłębioną wiedzę o współczesnych dokonaniach językoznawczych, zagranicznych i krajowych ośrodkach i szkołach badawczych w dziedzinie lingwistyki.

w zakresie umiejętności:

1. Potrafi wyszukiwać, selekcjonować i oceniać informacje przydatne do pogłębiania wiedzy w dziedzinie językoznawstwa.
2. Potrafi samodzielnie formułować problemy badawcze oraz przygotować bibliografię na potrzeby określonej tematyki językoznawczej.
3. Odwołując się do fachowej literatury przedmiotu, umie samodzielnie opracować wybrane zagadnienia z dziedziny językoznawstwa.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Rozumie potrzebę stałej aktualizacji wiedzy polonistyczno-językoznawczej.
2. Śledzi współczesne tendencje, nurty i nowe metody badań lingwistycznych.

Treści programowe dla zajęć:

Koncepcja paradygmatów w nauce. Kategoria zwrotów kulturowych. Dwudziestowieczne paradygmaty naukowe.

Językoznawstwo jako nauka; epistemologiczne perspektywy językoznawstwa; historiografia lingwistyczna.

Interdyscyplinarna perspektywa językoznawstwa: definicje języka, aspekty i obszary występowania języka, związki językoznawstwa z innymi naukami.

Metody diachroniczne i synchroniczne w lingwistyce. Językoznawstwo formalne a otwarte. Wzajemne oddziaływanie paradygmatów językoznawczych: eklektyzm metodologiczny w badaniach języka.

Historyczno-porównawcze, strukturalistyczne, generatywne, kognitywne metody badań językoznawczych. Inne paradygmaty (psycholingwistyka, socjolingwistyka, pragmatolingwistyka, mediolingwistyka).

Semiotyczne perspektywy językoznawstwa a kulturowe perspektywy językoznawstwa.

Nazwa zajęć: **Historia języka polskiego**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Zna podstawową terminologię z zakresu historii języka.
2. Posiada wiedzę na temat przemian zachodzących w obrębie poszczególnych podsystemów języka polskiego w minionych stuleciach.
3. Posiada wiedzę na temat czynników wyznaczających kierunki i tempo rozwojowe polszczyzny w kolejnych wiekach.
4. Wie, jaki wkład w rozwój polskiego języka literackiego miały wybitne jednostki oraz instytucje życia publicznego.
5. Zna teorie badaczy dotyczące powstania języka polskiego w jego wariacie ponadregionalnym.

w zakresie umiejętności:

1. Potrafi poddać analizie teksty literackie i użytkowe pochodzące z minionych epok, nazywając zjawiska oraz określając ich chronologię, przyczyny i konsekwencje przeprowadzonych zmian.
2. Potrafi określić wkład jednostek oraz instytucji życia publicznego w rozwój języka, jak również wpływ wypowiedzi autorów gramatyk i słowników na kształtowanie się normy językowej.
3. Potrafi wypowiadać się na temat dawnych tekstów zarówno z perspektywy diachronicznej, jak i synchronicznej.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Rozumie znaczenie, jakie dla świadomego i poprawnego posługiwania się językiem ojczystym ma znajomość jego historii.
2. Dostrzega potrzebę dbania o poszanowanie języka ojczystego, zarówno w odniesieniu do jego przeszłości, jak i stanu współczesnego.
3. Zdaje sobie sprawę z zależności pomiędzy wielowiekowym rozwojem języka a procesami budowania narodowej tożsamości.

Treści programowe dla zajęć:

Geneza języka polskiego. Wspólnota praindoeuropejska. Język prasłowiański. Słowianie zachodni, Słowianie południowi, Słowianie wschodni. Dialekty lechickie, plemiona słowiańskie osiadłe pomiędzy Bałtykiem a Karpatami.

Znaczenie organizacji państwowej i przyjęcia chrześcijaństwa dla powstania polskiego języka narodowego. Geneza języka ponadregionalnego (przeciwstawne stanowiska badaczy broniących hipotezy o pochodzeniu języka literackiego na kanwie dialektu wielkopolskiego i małopolskiego, kompromisowe stanowisko w tej sprawie). Periodyzacja dziejów języka polskiego (różne koncepcje i kryteria podziału).

Rozwój staropolskiej ortografii. Propozycje unormowania pisowni w XVI w. (Zaborowski, Murzynowski, Januszowski), w dobie nowopolskiej – Kopczyński, Feliński, Uchwały Akademii Umiejętności z roku 1891 i 1936.

Zmiany językowe w epoce przedpiśmiennej. Leksykalne dziedzictwo prasłowiańskie, najstarsza warstwa zapożyczeń.

Zabytki doby staropolskiej (podział, treść, styl, forma, zróżnicowanie regionalne).

Najważniejsze zmiany językowe doby staropolskiej. Słownictwo doby staropolskiej. Język i styl piśmiennictwa doby staropolskiej.

Słownictwo rodzime i obce doby średniopolskiej. Język i styl literatury doby średniopolskiej. Najważniejsze zmiany językowe w zakresie

fonetyki i fleksji w dobie średniopolskiej.

Rozwój podsystemu fonetycznego i fleksyjnego w dobie nowopolskiej. Funkcjonowanie polszczyzny w okresie zaborów. Sytuacja polszczyzny w okresie okupacji. Czynniki rozwoju języka polskiego w okresie PRL-u.

Rozwój podsystemu słowotwórczego w dobie średniopolskiej i nowopolskiej (formanty o ograniczonej produktywności, dzieje nazwisk polskich).

Rozwój odmian stylowych polszczyzny ze szczególnym uwzględnieniem języka artystycznego w poszczególnych epokach literackich.

Nazwa zajęć: **Wprowadzenie do onomastyki**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Osoba studiująca zna podstawową terminologię onomastyczną.
2. Osoba studiująca zna specyfikę leksyki własnej w obrębie systemu leksykalnego języka polskiego.
3. Osoba studiująca zna w podstawowym zakresie metody analizy nazw własnych – analiza strukturalna, semantyczna, funkcjonalna.
4. Osoba studiująca wie o związku nazw własnych z kulturą duchową i materialną.
5. Osoba studiująca wie o zastosowaniu nazw własnych w praktyce komunikacyjnej.

w zakresie umiejętności:

1. Osoba studiująca potrafi samodzielnie zebrać ze źródeł leksykograficznych informacje wykorzystywane do analizy oraz opisu wybranych onimów oraz przygotować taki opis.
2. Osoba studiująca analizuje nazwy własne, dobierając odpowiednie metody i narzędzia badawcze.
3. Osoba studiująca potrafi przygotować wypowiedź na temat wybranych typów nazw własnych, stosując odpowiednią terminologię, a także ocenić poprawność i funkcjonalność nazw własnych.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Osoba studiująca ma świadomość znaczenia nazw własnych w historii, kulturze i współczesnej komunikacji.
2. Osoba studiująca ma świadomość potrzeby dbałości o poprawność językową nazw własnych (tworzenie i użycie).

Treści programowe dla zajęć:

Nazwy własne a wyrazy pospolite – wyznaczniki. Onomastyka jako dyscyplina językoznawcza w powiązaniu z historią, kulturą. Działy onomastyki, terminologia.

Najbardziej znane klasyfikacje nazw własnych (zwłaszcza w zakresie antroponimii i toponimii): semantyczne, strukturalne i motywacyjne.

Nazwy osobowe ich rodzaje (nazwiska, imiona, prezyska, przydomki, pseudonimy), pochodzenie i funkcje.

Nazwy geograficzne: terenowe, miejscowe, nazewnictwo miejskie.

Nazwy obiektów i instytucji związanych ze współczesną cywilizacją (chrematonimy).

Nazwy własne w literaturze pięknej (ich funkcje).

Nazwa zajęć: **Podstawy przedsiębiorczości**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. W01 Rozumie podstawowe pojęcia z zakresu przedsiębiorczości oraz przedstawia znaczenie przedsiębiorczości w życiu człowieka, rozwoju przedsiębiorstw i układów przestrzennych. W02 Charakteryzuje zasady skutecznego przywództwa i przedstawia przejawy odpowiedzialnego biznesu.

w zakresie umiejętności:

1. U01 Analizuje zalety i wady prowadzenia działalności gospodarczej w polskich warunkach rynkowych. U02 Analizuje sposoby rozwiązywania podstawowych problemów zarządczych.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. K01 Jest przekonany o konieczności rozwijania przedsiębiorczości jako jednego z ważnych elementów rozwoju osobistego, zawodowego oraz funkcjonowania przedsiębiorstw, społeczeństw i gospodarki w różnych skalach przestrzennych. K02 Dostrzega zalety

myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy oraz ma świadomość ciągłego poszerzania i uaktualniania wiedzy i zdobywania nowych umiejętności

Treści programowe dla zajęć:

1. Przedsiębiorczość jako postawa człowieka i czynnik rozwoju przedsiębiorstw oraz układów przestrzennych różnej skali – pojęcie, definicje, ujęcia w badaniach naukowych
2. Własna działalność gospodarcza jako przejaw postawy przedsiębiorczej
3. Formy organizacyjno-prawne działalności gospodarczej i klasyfikacja wielkościowa przedsiębiorstw
4. Podstawy zarządzania przedsiębiorstwem, umiejętne przewodzenie ludziom jako czynnik sukcesu w przedsiębiorstwie
5. Zasady skutecznego przywództwa, wartości moralne w zarządzaniu ludźmi
6. Kultura organizacji – podstawa przewagi konkurencyjnej
7. Cyrkularne i odpowiedzialne modele biznesowe

Nazwa zajęć: **Język obcy dla celów akademickich (B2+)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student rozpoznaje i wskazuje struktury leksykalno gramatyczne służące do parafrazowania tekstów naukowych oraz przygotowania prac pisemnych (eseju).
2. Student rozpoznaje i wskazuje i wymienia techniki streszczania tekstu naukowego.
3. Student wskazuje i wymienia techniki prezentowania wybranego tematu z zakresu studiowanej dziedziny.

w zakresie umiejętności:

1. Student samodzielnie wykorzystuje struktury leksykalno-gramatyczne charakterystyczne dla tekstów naukowych w celu przygotowania akademickich prac pisemnych (parafraza tekstu, esej)
2. Student potrafi pisemnie i ustnie streścić tekst naukowy.
3. Student interpretuje i przedstawia wyselekcjonowane informacje w formie prezentacji, a także podejmuje dyskusję na przedstawiony temat
4. Student analizuje ze zrozumieniem teksty specjalistyczne w języku obcym

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student potrafi stosować wiedzę teoretyczną i praktyczną nabytą w trakcie kursu i swobodnie komunikuje się w języku obcym.
2. Student funkcjonuje w obcej kulturze oraz inicjuje kontakty międzynarodowe.
3. Student uczestniczy w pracach międzynarodowego środowiska akademickiego.
4. Student rozumie konieczność aktualizowania swojej wiedzy i umiejętności i adaptowania ich do zmieniającego się świata zewnętrznego.

Treści programowe dla zajęć:

Prezentacja wybranych elementów tekstu naukowego (np. struktury gramatyczne i leksykalne, rejestr, styl, bibliografia, przypisy, cytaty, interpunkcja)

Zasady parafrazowania, streszczenia i interpretacji tekstu

a) wskaźniki dyskursu i funkcji językowych b) rejestr

Praca z materiałami audiowizualnymi

Praca z materiałami specjalistycznymi

projekt indywidualny związany z naukowymi i zawodowymi zainteresowaniami studentów

Nazwa zajęć: **Wykład monograficzny literaturoznawczy**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student/ka ma pogłębioną wiedzę na temat najważniejszych zjawisk, pojęć, kategorii związanych z wybranymi aspektami tradycji grecko-rzymskiej i kultury klasycznej.
2. Student/ka ma uporządkowaną wiedzę szczegółową na temat strategii, kierunków oraz konsekwencji przekształceń, jakim mogą podlegać mity, tematy i motywy literackie w literaturze i kulturze drugiej połowy XX i XXI wieku.

w zakresie umiejętności:

1. Student/ka posiada pogłębioną umiejętność analizowania i interpretowania literatury XX i XXI wieku z wykorzystaniem właściwie dobranych kategorii ideowo-estetycznych i kontekstów pozaliterackich.
2. Student/ka potrafi zidentyfikować, zanalizować i wartościować współczesne teksty literackie oparte na strukturach mitycznych.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student/ka ma świadomość poziomu nabytej wiedzy i umiejętności, potrafi integrować wiedzę z różnych dziedzin, dziedzinami wiedzy.
2. Student/ka szanuje dziedzictwo kulturowe Polski, a także rozumie potrzebę ciągłego poszerzenia swojej wiedzy i umiejętności m.in. poprzez lekturę i aktywne uczestnictwo w życiu kulturalno-społecznym.

Treści programowe dla zajęć:

„Apokryficzne” lektury mitu Odysa w literaturze polskiej XX i XXI wieku.

Bohaterki mitologii greckiej w popfeministycznych retellingach (Ariadna – Kirke – Pandora).

Racjonalizacja mitów grecko-rzymskich we współczesnych antologiach literackich.

W cieniu Penelopy i Arachne – „mitologizowanie” pisarstwa kobiecego w krytyce literackiej XX i XXI wieku.

Labirynt jako przestrzeń zbrodni i kary we najnowszej prozie kryminalnej.

Profanacja czy reinterpretacja? Adaptacje mitów grecko-rzymskich w literaturze dla dzieci i młodzieży XX i XXI w.

Nazwa zajęć: **Projektowanie procesu kształcenia w szkołach ponadpodstawowych**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student ma pogłębioną wiedzę na temat różnych koncepcji kształcenia (język – literatura – kultura), funkcjonujących w ramach języka polskiego jako przedmiotu w szkole ponadpodstawowej i ich znaczenie dla projektowania procesu kształcenia.
2. Student zna zarówno cele projektowania procesu kształcenia i działań edukacyjnych na lekcjach języka polskiego w szkołach ponadpodstawowych, jak i walory oraz funkcje wielowymiarowości projektowania procesu kształcenia na lekcjach języka polskiego w szkole ponadpodstawowej
3. Student zna zasady wyznaczania celów, doboru metod i treści kształcenia oraz sposoby organizowania pracy klasowej i grupowej umożliwiających realizację działań projektowych w szkole ponadpodstawowej, także z uwzględnieniem działań zindywidualizowanych i spersonalizowanych.

w zakresie umiejętności:

1. Student potrafi projektować proces kształcenia i realizować działania edukacyjne (kształcenie kulturowo-literackie, kulturowo-językowe) w szkołach ponadpodstawowych.
2. Student rozpoznaje i ocenia różne koncepcje kształcenia (język – literatura – kultura) w szkole ponadpodstawowej, funkcjonujące w ramach języka polskiego jako szkolnego przedmiotu oraz projekty dydaktyczne.
3. Student poprawnie wyznacza cele, dobiera metody i treści kształcenia z uwzględnieniem potrzeb ucznia szkoły ponadpodstawowej i wytwarza wartościowe materiały edukacyjne.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student rozumie potrzebę doboru metod pracy do potrzeb i różnych sposobów uczenia się uczniów szkoły ponadpodstawowej.
2. Student potrafi motywować uczniów szkoły ponadpodstawowej do podejmowania działań np. problemowych, analitycznych, twórczych, rozwijających ich ciekawość, krytyczne myślenie, aktywność, samodzielność.

Treści programowe dla zajęć:

1. Koncepcja kształcenia kulturowo-literackiego i kulturowo-językowego oraz inne koncepcje edukacyjne, które funkcjonują na języku polskim jako przedmiocie nauczania (m.in. ich filozofia, uwarunkowania, wartość i obecność na godzinach polskiego w szkole ponadpodstawowej).

2. Cele i metody kształcenia oraz zasady doboru i układu treści edukacyjnych. Ich rola w projektowaniu procesu kształcenia na lekcjach języka polskiego w szkole ponadpodstawowej.
3. Sposób projektowania działań edukacyjnych (także zindywidualizowanych i spersonalizowanych) w procesie kształcenia kulturowo-literackiego i kulturowo-językowego uczniów szkoły średniej.
4. Analiza wybranych podręczników i innych materiałów edukacyjnych i ich znaczenie dla projektowania procesu kształcenia w szkole ponadpodstawowej.
5. Projektowanie procesu kształcenia, a w jego trakcie wielowymiarowych działań lekcyjnych – ich walory i funkcje.
6. Przygotowanie, prezentacja i omówienie projektów grupowych, refleksje nad ich przydatnością, znaczeniem dla edukacji humanistycznej realizowanej na lekcjach języka polskiego w szkole ponadpodstawowej.

Nazwa zajęć: **Wprowadzenie do dydaktyki języka polskiego w szkole ponadpodstawowej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. zna i rozumie miejsce języka w życiu człowieka
2. zna i rozumie miejsce języka polskiego jako przedmiotu szkolnego w systemie edukacji oraz jego ogólne cele, zakres treści i funkcje na etapie szkoły ponadpodstawowej, a także ich powiązania z wcześniejszymi etapami
3. zna i rozumie podstawowe założenia dydaktyki języka polskiego w szkole ponadpodstawowej
4. zna wybrane koncepcje kształcenia na poziomie ponadpodstwowym w zakresie języka, literatury i kultury

w zakresie umiejętności:

1. potrafi określić miejsce i funkcje języka w życiu człowieka
2. potrafi określić miejsce i funkcję języka polskiego jako przedmiotu szkolnego na etapie szkoły ponadpodstawowej oraz jego powiązania z wcześniejszymi etapami kształcenia
3. potrafi analizować i oceniać wybrane rozwiązania dydaktyczne w zakresie kształcenia językowego, literackiego i kulturowego w kontekście celów i treści kształcenia

w zakresie kompetencji społecznych:

1. ma świadomość roli języka w życiu człowieka (tożsamość, rozwój, uczenie się itd.)
2. ma świadomość roli nauczyciela języka polskiego oraz wagi przedmiotu
3. jest gotów / gotowa do systematycznego doskonalenia własnego warsztatu dydaktycznego

Treści programowe dla zajęć:

Język polski jako przedmiot edukacji w szkole średniej: podstawowe problemy i pojęcia: „język polski” – „edukacja polonistyczna” – „edukacja humanistyczna”; „kształcenie literackie” – „kształcenie językowe” – „kształcenie kulturowo-literackie” – „kształcenie kulturowo-językowe” (lub – ewentualne – inne formuły tego typu stosowane w praktyce / możliwe do zastosowania); cele i koncepcje kształcenia – wymiary przedmiotu: ujęcie tradycyjne (Z. Uryga) i nowsze (To lubię!); „podstawa programowa” – „kanon lektur” – „kanon problemów uniwersalnych”; dobór i układ treści (historycznoliteracki? chronologiczny? tematyczny? problemowy? inny?); uzasadnienia i konsekwencje przyjmowanych rozwiązań – także w kontekście aktualnej podstawy programowej oraz wymagań egzaminu maturalnego w formule od 2023 roku; „przekazywanie wiedzy”? „nauczanie” czy „uczenie”? „rozkład materiału” czy „plan pracy”?; metodyka kształcenia

Podmiotowość ucznia i nauczyciela

Literatura piękna i „wychowanie do lektury” w szkole ponadpodstawowej

Wychowanie językowe / kształcenie „językowe”; kształcenie „językowe” a kształcenie „literackie” / „kulturowe” / „kulturowo-literackie”

Wymiar antropologiczny edukacji szkolnej: cele kształcenia; edukacja humanistyczna

teksty i konteksty w szkolnej ofercie; typy i funkcje materiałów kontekstualnych

Nazwa zajęć: **Wychowanie regionalne w warunkach globalizmu, lokalizmu, nomadyzmu**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student ma wiedzę na temat procesów globalizacyjnych w kulturze, zróżnicowania kulturowego środowisk wychowawczych uczniów oraz zachodzących w nich procesów, a także specyfiki funkcjonowania w zespole klasowym uczniów z doświadczeniami migracyjnymi.
2. Student ma wiedzę na temat znaczenia edukacji włączającej i sposobów jej realizacji oraz wiedzę na temat literackich obrazów wielokulturowych społeczności, ich doświadczeń w nawiązywaniu międzykulturowego dialogu, wiążących się z nim problemów, a przede wszystkim wartości takiego spotkania.

w zakresie umiejętności:

1. Student posiada umiejętności dostrzegania interkulturowych procesów zmieniających doświadczenie lokalności, obserwacji wielokulturowego środowiska lokalnego, rozpoznawania szans na między-kulturowy dialog zamieszkujących go grup etnicznych i wychowywania uczniów do takiego dialogowego spotkania z Innym kulturowo i etnicznie.
2. Student umie zaprojektować działania dydaktyczne, wychowawcze, opiekuńcze w zróżnicowanym pod względem etnicznym i kulturowym zespole uczniowskim, wykorzystując do ich realizacji posiadane kompetencje międzykulturowe i glottodydaktyczne.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student potrafi łączyć lokalne formy uczestnictwa w kulturze z inspiracjami płynącymi z wielokulturowych i wielojęzycznych przekazów portali społecznościowych, rozpoznawać specyfikę wielokulturowego zespołu uczniowskiego, wartość i potencjał rozwojowy w tym zróżnicowaniu oraz prowadzić efektywną pracę dydaktyczno-wychowawczą z takim zespołem, orientując ją na kształtowanie kompetencji kulturowych, niezbędnych w nawiązywaniu i prowadzeniu dialogu międzykulturowego.

Treści programowe dla zajęć:

Globalizacja a globalizacja.

Wielokulturowość i międzykulturowość w kulturze płynnej nowoczesności.

Zadania polonistyki w warunkach płynnej nowoczesności.

Pedagogika miejsca w wychowaniu do wspólnoty europejskiej.

Analiza i interpretacja wybranych tekstów literackich o tematyce międzykulturowej.

Projekty zajęć na temat spotkań międzykulturowych (na przykładzie Małopolski)

Nazwa zajęć: **Cyfrowy warsztat nauczyciela**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student ma wiedzę na temat wybranych problemów komunikacji audiowizualnej w szkole ponadpodstawowej oraz TIK w pracy polonisty
2. Student zna sposoby posługiwania się oprogramowaniem, rzutnikiem, sprzętem nagłaśniającym i innymi urządzeniami multimedialnymi wykorzystywanymi w pracy polonisty

w zakresie umiejętności:

1. Student potrafi funkcjonalnie wykorzystywać TIK w rozwoju własnym oraz w działaniach profesjonalnych
2. Student potrafi wykorzystywać technologię informacyjną i multimedia w nauczaniu, projektując zajęcia zdalne dla uczniów szkoły ponadpodstawowej

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student współdziała z innymi, określając zadania indywidualne i grupowe, podejmowane na rzecz edukacji medialnej w szkole ponadpodstawowej
2. Student wykorzystuje nabytą wiedzę i umiejętności, aktualizuje je i poszerza w celu stosowania w praktyce zawodowej dydaktyki medialnej

Treści programowe dla zajęć:

Zasoby Internetu i mediów społecznościowych w kontekście edukacji humanistycznej.

Kultura 2.0 w warsztacie nauczyciela polonisty.

Zastosowanie TIK w nauczaniu języka polskiego.

Wyszukiwanie, selekcjonowanie, wartościowanie informacji pochodzących z sieci.

Projektowanie lekcji z wykorzystaniem e-technologii.

Nauczanie zdalne w szkole ponadpodstawowej.

Nazwa zajęć: **Projekt edukacyjny - warsztaty**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. zna podstawowe pojęcia z zakresu dydaktyki języka polskiego jako przedmiotu szkolnego w szkole ponadpodstawowej
2. zna reguły organizowania, projektowania i realizowania działań edukacyjnych
3. ma wiedzę na temat ewaluacji procesu dydaktycznego oraz kontroli i oceny efektów kształcenia
4. zna zasady posługiwania się sprzętem multimedialnych w pracy polonisty szkolnego

w zakresie umiejętności:

1. potrafi posługiwać się terminologią z zakresu dydaktyki języka polskiego
2. wykorzystuje zdobytą wiedzę z zakresu dydaktyki literatury i języka polskiego w różnych sytuacjach profesjonalnych, m.in. w interdyscyplinarnym projektowaniu procesu edukacyjnego z zakresu kształcenia kulturowo-literackiego i kulturowo-językowego
3. ocenia przydatność procedur, norm, metod i dobrych praktyk, a także zasadność rozwiązań metodycznych proponowanych w kształceniu humanistycznym
4. prezentuje własne pomysły i dokonuje autoewaluacji

w zakresie kompetencji społecznych:

1. rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie
2. potrafi długofalowo współpracować w zespole i przyjmować / pełnić w nim różne funkcje
3. rozpoznaje i rozwiązuje problemy związane z własną działalnością profesjonalną

Treści programowe dla zajęć:

Metoda projektu a projekt edukacyjny

Projekt edukacyjny w praktyce szkolnej (m.in.: etapy działań, tj. przygotowanie do realizacji projektu, wykonanie, ewaluacja, prezentacja i ocena projektu, a także czynności ucznia, rola i czynności nauczyciela)

Analiza przykładowych projektów edukacyjnych z zakresu kształcenia kulturowo-literackiego, kulturowo-językowego o charakterze interdyscyplinarnym

Grupowa praca nad koncepcją interdyscyplinarnego projektu edukacyjnego

Prezentacja i ocena projektu

Nazwa zajęć: **Metody usprawniania artykulacji z elementami treningu słuchowego**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student posiada wiedzę na temat mechanizmów produkcji dźwięku oraz powiązań między słuchem a mówieniem.
2. Student zna nowoczesne metody diagnostyki i analizy problemów artykulacyjnych.
3. Student rozumie znaczenie i rolę treningu słuchowego w procesie poprawy artykulacji.

w zakresie umiejętności:

1. Student potrafi planować i prowadzić ćwiczenia usprawniające artykulację i percepcję słuchową.
2. Student umie ocenić możliwości ucznia w zakresie percepcji słuchowej oraz artykulacji

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student jest wrażliwy na potrzeby i możliwości językowe osób uczących się języka polskiego jako obcego/drugiego

Treści programowe dla zajęć:

Mechanizmy produkcji dźwięku

Powiązania między słuchem a mówieniem

Diagnoza i analiza problemów artykulacyjnych

Ćwiczenia rozwijające percepcję dźwięków mowy

Ćwiczenia artykulacyjne w nauczaniu języka polskiego jako obcego/drugiego

Nazwa zajęć: **Metodyka uczenia języka polskiego jako obcego, drugiego i odziedziczonego 1**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student/ka zna i rozumie podstawową terminologię oraz pojęcia glottodydaktyki (podsystemy i sprawności językowe, scenariusz/konspekt lekcji).

2. Student/ka zna założenia Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz kompetencje ogólne, językowe i interkulturowe użytkownika języka.

3. Student/ka zna zasady tworzenia programów oraz konstruowania lekcji języka polskiego jako obcego i drugiego z uwzględnieniem podstawy programowej.

w zakresie umiejętności:

1. Student/ka potrafi analizować sytuacje komunikacyjne i materiały dydaktyczne oraz rozpoznać, które podsystemy języka są rozwijane w danych zadaniach i ćwiczeniach.

2. Student/ka potrafi samodzielnie dobierać i opracowywać materiały oraz ćwiczenia rozwijające poszczególne podsystemy języka (wymowa i pisownia, słownictwo, gramatyka).

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student/ka jest gotów/gotowa do krytycznej oceny pracy własnej i innych oraz do współpracy w zespole przy planowaniu zadań dydaktycznych.

Treści programowe dla zajęć:

Glottodydaktyka – podstawowe pojęcia i terminy (podsystemy i sprawności językowe). Przypomnienie i usystematyzowanie.

Europejski System Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ): założenia, poziomy biegłości, kompetencje ogólne, językowe i interkulturowe.

Podstawa programowa oraz programy nauczania języka polskiego jako obcego i drugiego (poziomy A1–C2).

Rozwijanie kompetencji komunikacyjnej – podsystem fonetyczny: wymowa i pisownia.

Rozwijanie kompetencji komunikacyjnej – podsystem leksykalny: słownictwo.

Rozwijanie kompetencji komunikacyjnej – podsystem gramatyczny.

Analiza materiałów dydaktycznych i projektowanie ćwiczeń; zespołowa praca nad konspektem lekcji.

Nazwa zajęć: **Literatura polska XIX wieku: paradygmat romantyczny**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. orientuje się dobrze w przebiegu procesu historycznoliterackiego na przestrzeni XIX wieku i początku XX

2. ma pogłębioną wiedzę o filozoficznych inspiracjach literatury XIX wieku, jej związku z historią oraz wpływie literatury Zachodu

w zakresie umiejętności:

1. potrafi analizować i interpretować utwory literackie i paraliterackie w różnych kontekstach kulturowych

2. potrafi rozróżnić kody różnych konwencji

w zakresie kompetencji społecznych:

1. potrafi dostrzec wkład epoki romantyzmu w polski dorobek kulturowy
2. potrafi wskazać związki dziedzictwa romantycznego z literaturą kolejnych epok (Pozytywizmu i Młodej Polski)

Treści programowe dla zajęć:

Dziewiętnastowieczność (XIX wiek i jego "długie trwanie") oraz modernizm /objaśnienie terminu z zakcentowaniem jego wieloznaczności/.

Czarny romantyzm wobec tajemnicy istnienia; inspiracje nurtem w II połowie XIX wieku.

Groza. Gotycyzm.

Metamorfozy bohatera romantycznego na przestrzeni XIX wieku.

„Poeci wyklęci” – między romantyzmem a modernizmem; kreacja artysty.

Natura – pejzaż – orientalizm (liryka XIX wieku)

Tatry w literaturze XIX wieku (od S. Goszczyńskiego po K. Przerwę-Tetmajera)

Syberia romantyków i realizacji tematu w II połowie XIX wieku

Fantastyka i jej funkcje (E. Poe, M. Gogol, S. Goszczyński, W. Reymont)

„Ciemne drogi szaleństwa” (E. Poe, Czarny kot, Zagłada domu Usherów; E. Dembowski, Z notatek wariata; M. Komornicka, Biesy; Leo Belmont, Tamten człowiek)

Ruina jako obraz – motyw romantyczny (symbolika, dziedzictwo antyku) i jego reinterpretacje w II połowie wieku XIX (liryka, Król Zamczyska S. Goszczyńskiego)

Oblicza miłości (Sonety odeskie A. Mickiewicza, Śluby panieńskie A. Fredry, Śnieg S. Przybyszewskiego)

Problem zła, kreacje szatana (Byron - Baudelaire - Przybyszewski)

Młoda Polska wobec dziedzictwa romantyzmu (Słowacki i nowa sztuka I. Matuszewskiego; Legion S. Wyspiańskiego)

Mit Słowiańszczyzny w literaturze XIX wieku

Romantyczne i młodopolskie wizje rewolucji

XIX wieczne koncepcje filozoficzne i ich wpływ na literaturę

Nazwa zajęć: **Współczesne narracje fiction i non-fiction**

**Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:**

1. Student/ka zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji, wartościowania i problematyzowania rozmaitych tekstów kultury, właściwe dla wybranych teorii, nurtów i szkół badawczych.
2. Student/ka posiada znajomość przemian rozwoju polskiej myśli krytycznej i metakrytycznej oraz jej zależności od kontekstów pozaliterackich po 1945 roku. Orientuje się w przeobrażeniach postrzegania utworu literackiego w zależności od uwarunkowań historycznych, estetycznych i filozoficznych.
3. Student/ka zna podstawowy stan badań dotyczący literatury „fiction” i „non-fiction”. Posiada wiedzę na temat twórców, narracji „fiction” i „non-fiction”, a także funkcjonowania tekstów w systemie kultury medialnej.

w zakresie umiejętności:

1. Student/ka potrafi identyfikować oraz interpretować narrację „fiction” i „non-fiction” z uwzględnieniem kontekstów historycznych, estetycznych, filozoficznych.
2. Student/ka potrafi analizować i interpretować tekst krytyczny i metakrytyczny w kontekstach filozoficzno-estetycznym, kulturowym i historycznym.
3. Student/ka potrafi przygotować wystąpienie ustne dotyczące podejmowanych zagadnień teoretycznych w kontekście współczesnych form „fiction” i „non-fiction”, wykorzystując teksty naukowe. Zna i potrafi zastosować specjalistyczną terminologię w czasie opracowywania wybranych zagadnień teoretycznych i podczas zajęć.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student/ka jest zainteresowana nowościami na rynku wydawniczym oraz ich przyjęciem przez krytykę, sięga po nie, potrafi je ocenić i połączyć z tendencjami we współczesnej kulturze.
2. Student/ka rozwija umiejętność pracy badawczej i zespołowej w ramach aktywności podczas zajęć, dba o poprawność wypowiedzi.

Treści programowe dla zajęć:

Narracja definiowana jako struktura rozumienia, a nie struktura tekstu.

Umowność, względność i rozpoznawanie granic między „fiction” i „non-fiction”.

Reportaż – między literaturą a dziennikarstwem; obiektywizm i fikcja.

Metapowieść historiograficzna, historie prywatne, autofikcja.

Podmiot autorski i jego role w literaturze współczesnej.

Pamiętniki, biografie i autobiografie oraz ich znaczenie w dyskursach o podmiotowości i tożsamości w XX i XXI w.

Nazwa zajęć: **Reprezentacje świata w literaturze współczesnej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student/ka nabywa pogłębioną wiedzę z zakresu literaturoznawstwa, dotyczącą prądów kształtujących literaturę XX i XXI wieku, a także związków literatury z filozofią i historią.
2. Student/ka zna terminy i pojęcia z zakresu historii literatury i kulturoznawstwa, a także stan badań nad literaturą XXI wieku w powiązaniu z filozofią i historią.

w zakresie umiejętności:

1. Student/ka potrafi przygotować wystąpienia ustne i uargumentować swoje stanowisko, odwołując się do stanu badań i tekstów literackich.
2. Student/ka potrafi analizować i interpretować teksty literackie, trafnie rozpoznając konwencje i prądy literackie, a także związki między literaturą a filozofią, kulturą i życiem społecznym.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student/ka rozumie potrzebę ciągłego kształcenia i wzbogacania swojego warsztatu literaturoznawczego.
2. Student/ka potrafi ocenić współczesne zjawiska kulturowe i literackie.

Treści programowe dla zajęć:

Przepisywanie mitów: współczesne reinterpretacje i gry z motywami mitologii świata (reinterpretacja, dekonstrukcja, „sztuczna remityfikacja”).

Prawda czy kłamstwo współczesnej „literatury faktu”. Meandry autofikcji.

Spojrzenie na człowieka w jego współczesnych kontekstach: humanizm – posthumanizm – transhumanizm (świat bez człowieka?).

Humanistyczny idealizm i witalistyczny realizm oraz ich egodokumentalne reprezentacje.

Realizm magiczny: cudowność i zwyczajność świata w literaturze współczesnej.

Inne światy i historie alternatywne.

Metanowoczesne utopie ekologiczne i feministyczne.

Od metafory podróży do „regionalizmu krytycznego” (wyobrażenia „innych miejsc”).

Metafizyka codzienności: człowiek pośród ludzi, człowiek pośród rzeczy.

Nazwa zajęć: **Literaturoznawstwo XX i XXI wieku 2: metodologia, dyskursy**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Osoba studiująca ma wiedzę na temat głównych założeń, aparatu pojęciowego oraz twórców wybranych metodologii i dyskursów literaturoznawczych.
2. Osoba studiująca zna źródła współczesnego literaturoznawstwa (filozofia, metahistoria, badania nad pamięcią, geografia kulturowa, przyrodoznawstwo, posthumanizm i inne).
3. Osoba studiująca rozumie status dzieła literackiego i kategorię literackości w świetle wybranych metodologii i dyskursów literaturo- i kulturoznawczych.
4. Osoba studiująca ma wiedzę na temat sytuacji (instytucji) literatury w dobie nowej humanistyki.

w zakresie umiejętności:

1. Osoba studiująca charakteryzuje stanowiska wybranych metodologii i dyskursów literaturoznawczych wobec kwestii związanych z literaturą.
2. Osoba studiująca analizuje dzieła literackie w kontekście wybranych metodologii i dyskursów literaturoznawczych.
3. Osoba studiująca dostrzega rolę dzieła literackiego i literatury w praktykach kulturowych późnej nowoczesności i posthumanizmu.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Osoba studiująca umie pracować w zespole, rozumie potrzebę współdziałania.
2. Osoba studiująca rozumie potrzebę kształcenia się, doskonalenia umiejętności.
3. Osoba studiująca rozumie miejsce literatury i jej metodologii oraz dyskursów w systemie komunikacji społecznej i w systemie kultury.

Treści programowe dla zajęć:

Dekonstrukcja w badaniach literackich – założenia i konsekwencje.

Historyzm i reprezentacje przeszłości (teorie wiedzy o przeszłości i pojęcia wprowadzone przez H. White’a, F. Ankersmita).

Sytuacja genologii i narratologii w XXI wieku (m. in. hybrydyczność form, „pamięć gatunku” i atrybucja gatunkowa; skale narracji wg D. Korwin-Piotrowskiej, nieepicki model prozy wg P. Czaplińskiego, modele narracji intersubiektywnej wg M. Rembowskiej-Pluciennik).

Studia nad pamięcią (metafory pamięci, postpamięć, studia nad traumą).

Badania postkolonialne i postzależnościowe.

Studia nad migracją (w kontekstach wielokulturowości).

Studia nad rzeczami (archeologia i biografia rzeczy, procesualność, sprawczość).

Studia nad roślinami (fitografie, wspólnota biotyczna).

Studia nad zwierzętami (zoografie, zwierzęta nie-ludzkie).

Studia nad afektami (pamięć afektywna).

Studia nad niepełnosprawnością.

Dyskurs maladyczny i żałobny (/auto/patografie, podmiot defektywny, doświadczenie straty).

Nazwa zajęć: **W dialogu z literaturą dawną**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Osoba studiująca ma wiedzę o periodyzacji literatury dawnej, zna głównych pisarzy polskich tworzących do wieku XVIII w. oraz najwybitniejsze dzieła literatury staropolskiej i oświeceniowej w ich powiązaniu z głównymi prądami myślowymi poszczególnych epok, obyczajowością, estetyką, filozofią i historią; potrafi rozpoznać powinowactwa literatury staropolskiej ze znanymi tekstami kultury antycznej, średniowiecznej, wczesnonowoczesnej oraz współczesnej.
2. Osoba studiująca zna i rozumie metody analizy i interpretacji rozmaitych tekstów kultury, a w szczególności literatury polskiej do XVIII w. włącznie.

w zakresie umiejętności:

1. Osoba studiująca wyszukuje, ocenia, selekcjonuje i integruje informacje przydatne w zdobywaniu wiedzy z zakresu nauki o literaturze, szczególnie w zakresie rozumienia związków literatury staropolskiej i oświeceniowej z innymi literaturami europejskimi oraz z pozaliterackimi tekstami kultury.
2. Osoba studiująca formułuje problemy badawcze z zakresu literaturoznawstwa, dobiera metody i narzędzia ich rozwiązywania.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Osoba studiująca śledzi współczesne zjawiska literackie, ale zarazem dostrzega współczesne reinterpretacje literatury dawnej; jest otwarta na nowe idee, jest gotowa do zmiany opinii w świetle nowych danych i argumentów, swoje zdanie stara się jednak zawsze opierać na solidnych argumentach filologicznych.

Treści programowe dla zajęć:

Techniki twórcze w dawnych wiekach: imitatio i aemulatio. Starożytne i wczesnonowoczesne metafory twórcy i twórczości.

Dialog literatury staropolskiej i antycznej. Praktyka imitacyjna i aemulacyjna twórców humanistycznych (Klemens Janicki, Jan Kochanowski, Łukasz Górnicki).

Między erotyką i mistką (Maciej Kazimierz Sarbiewski, Oda X).

Fenomen erudycyjności literatury dawnej. Czytanie i pisanie: historyczne przemiany modelu lektury (lektura intensywna i lektura ekstensywna). Jezuicka sztuka notowania (ars excerpendi).

Dialog literatury i filozofii (Platon, Gorgiasz, Łukasz Górnicki Demon Socratis).

Retoryczne ukształtowanie publisycytki staropolskiej. Kazania sejmowe Piotra Skargi.

Przemiany konwencji literatury funeralnej.

Nazwa zajęć: **Odmiany współczesnej polszczyzny**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Osoba studiująca ma pogłębioną wiedzę o różnicowaniu współczesnej polszczyzny ze względu na działanie kryterium: terytorialnego, społecznego (środowiskowego, zawodowego), biologicznego (wiek, płeć), kanału przekazu (mówiony, pisany), sytuacji komunikacyjnej (oficjalna, nieoficjalna), funkcji przekazu (intencji i strategii komunikacyjnych).
2. Osoba studiująca zna i definiuje pojęcia związane ze różnicowaniem współczesnej polszczyzny: dialekt, gwara, regionalna odmiana języka ogólnego, etnolekt, socjolekt, profesjolekt, familiolekt, biolekt, idiolekt.
3. Osoba studiująca ma wiedzę na temat zmian zachodzących w języku mieszkańców wsi.
4. Osoba studiująca zna tendencje rozwojowe współczesnej polszczyzny.

w zakresie umiejętności:

1. Osoba studiująca umie rozpoznać zjawiska językowe typowe dla poszczególnych odmian współczesnej polszczyzny, analizować różnorodne teksty wykorzystując wiedzę o różnych odmianach współczesnej polszczyzny.
2. Dostrzega i interpretuje różne zjawiska językowe, rozpoznając w nich tendencje charakterystyczne dla polszczyzny XXI wieku.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Osoba studiująca ma świadomość różnorodności odmian współczesnej polszczyzny oraz ich zmienności.
2. Osoba studiująca docenia wartość każdej odmiany jako elementu składowego języka narodowego, ma świadomość roli jaką pełnią poszczególne odmiany w kontaktach użytkowników języka – indywidualnych i społecznych.

Treści programowe dla zajęć:

Zróżnicowanie języka polskiego. Kryteria klasyfikacji odmian współczesnej polszczyzny, najważniejsze typologie (A. Furdala, Z. Klemensiewicz, W. Pisarka, S. Urbańczyka, A. Wilkonia). Terminologia: dialekt, gwara, regionalna odmiana języka, etnolekt, socjolekt, profesjolekt, familiolekt, biolekt, idiolekt.

Regionalne odmiany polszczyzny. Typy regionalizmów. Język kaszubski jako jedyna odmiana regionalna polszczyzny uznana prawnie (od 2005 roku). Status śląskiej godki.

Regionalizmy krakowskie. Słownik regionalizmów krakowskich.

Główne dialekty polskie. Gwary przejściowe i mieszane. Zanikanie gwar ludowych. Język mieszkańców wsi. Kulturowa wartość gwar we współczesnej polszczyźnie. Gwara jako symbol „małej ojczyzny”.

Język mówiony i język pisany. Cechy charakterystyczne ustnej odmiany języka. Różnice między językiem mówionym a pisanym. Wariant oficjalny i nieoficjalny języka mówionego. Język zapisany. Komunikacja językowa w Internecie.

Cechy języka potocznego jako centrum systemu stylowego języka. Składniki potocznego obrazu świata. Zróżnicowanie stylu potocznego – wariant swobodny i staranny. Zasięg polszczyzny potocznej.

Odmiany socjalne języka. Ekspresywność, zawodowość i tajność jako podstawowe wyróżniki leksyki odmian środowiskowo-zawodowych. Zróżnicowanie socjolektów.

Polszczyzna różnych pokoleń. Język młodego pokolenia. Młodomowa.

Język kobiet a język mężczyzn.

Nazwa zajęć: **Wykład monograficzny literaturoznawczy**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Osoba studiująca rozumie istotę refleksji monograficzno-autorskiej, korzysta z jej układu we własnej pracy dyplomowej.
2. Osoba studiująca wie, według jakich modeli i ujęć konstruować dłuższą wypowiedź naukową (np. ze względu na cykl, wariacje, wielonurtowość, kierunki badawcze, polemiki naukowe)

w zakresie umiejętności:

1. Osoba studiująca potrafi wyciągać trafne wnioski, wskazujące na sposoby badania i ich konsekwencje, z monograficznych ujęć badawczych.
2. Osoba studiująca potrafi zastosować wybrane układy i modele z monograficznej refleksji naukowej do własnych analiz i interpretacji.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Osoba studiująca dostrzega wartość autorskiej refleksji naukowej i widzi jej wpływ na humanistykę oraz jej status wśród innych dziedzin.
2. Osoba studiująca ma potrzebę zdobywania wiedzy i doskonalenia własnych umiejętności w zakresie analizy, interpretacji, refleksji badawczej, poszerzających jej kompetencje zawodowe i społeczne.

Treści programowe dla zajęć:

Sytuacja genologii w XXI wieku (demontaże, kolaże, asamblaże).

Pamięć gatunków literackich (wobec rodowodu form i teorii genologii literackiej).

Gatunki świadome siebie – genologia i metarefleksja.

Gatunki autorskie (np. makatki Adama Ziemiańskiego, błyski Julii Hartwig, postscripta Andrzeja Szuby, umieranki Krystyny Lars).

Nazwa zajęć: **Seminarium magisterskie - 1/1**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. student posiada pogłębioną wiedzę z zakresu historii literatury II połowy XIX wieku, wykazuje dobrą znajomość terminologii z zakresu

historii literatury, „izmy” II połowy XIX wieku

w zakresie umiejętności:

1. student potrafi znaleźć i zgromadzić materiały niezbędne do napisania pracy, a następnie umiejętnie je wykorzystać (student potrafi sporządzić konspekt, przedstawić kompozycję pracy licencjackiej, napisać tekst uwzględniając wskazania promotora oraz z zachowaniem wymogów prawa autorskiego)

w zakresie kompetencji społecznych:

1. dba o stylistyczną poprawność (wypowiedzi ustne i pisemne)

Treści programowe dla zajęć:

Przedstawienie zasad pisania prac dyplomowych (zagadnienia dotyczące stylu naukowego, analizy tekstu literackiego, sporządzania przypisów i bibliografii)

Internetowe źródła danych (wirtualne biblioteki, zintegrowana baza bibliograficzna IBL PAN, baza zapomniane pisarki polskie, archiwum kobiet IBL PAN, itp.)

Przypomnienie, uporządkowanie wiedzy z zakresu historii literatury i kultury XIX wieku, wprowadzenie mniej znanych twórców.

Prezentacja proponowanych tematów prac magisterskich, wskazanie obszarów tematycznych wartych eksploracji w obrębie II połowy XIX wieku (m.in. proza kobieca, proza popularna, podróżopisarstwo itp.)

Studenckie prezentacje efektów prac, ich postępu.

Nazwa zajęć: **Seminarium magisterskie - 1/2**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Zna podstawy tworzenia pracy dyplomowej w aspekcie teoretycznym, metodologicznym i etycznym. Zna podstawy dyscypliny, która się zajmuje.

w zakresie umiejętności:

1. Umie zdobywać wiedzę oraz analizować materiał potrzebny do napisania pracy dyplomowej. Potrafi zaplanować wstępne działania związane z metodologią badań.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Potrafi określić cele i zadania w pracy indywidualnej i grupowej, postępuje też etycznie w kontekście przygotowania pracy dyplomowej, np. korzysta ze źródeł we właściwy sposób.

Treści programowe dla zajęć:

1. Przygotowanie pracy dyplomowej, ogólne zasady, harmonogram prac, planowanie i wyznaczanie celów.
2. Etyczne aspekty przygotowania pracy dyplomowej.
3. Zapoznanie się z teoretycznymi i metodologicznymi aspektami przygotowania pracy dyplomowej.

Nazwa zajęć: **Dydaktyka języka polskiego w szkole ponadpodstawowej wraz z praktyką śródroczną 1**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. zna zasady wyznaczania celów oraz doboru treści, strategii i metod kształcenia w szkołach ponadpodstawowych, a także łączenia indywidualnych potrzeb ucznia z projektowaniem działań edukacyjnych w zakresie języka polskiego jako szkolnego przedmiotu
2. zna wybrane koncepcje kształcenia na poziomie ponadpodstawowym w zakresie języka, literatury i kultury, a także zna ich różne programowe i podręcznikowe wykładnie
3. zna zasady projektowania działań edukacyjnych w szkołach ponadpodstawowych, w tym również zasady przygotowywania programów i planów pracy – w odwołaniu do założeń filozoficznych, pedagogicznych i aksjologicznych kształcenia
4. zna aktualną podstawę programową dla szkół ponadpodstawowych w zakresie języka polskiego jako szkolnego przedmiotu, zna zasady funkcjonowania szkół ponadpodstawowych jako instytucji
5. ma wiedzę psychologiczną i pedagogiczną na temat ucznia szkoły ponadpodstawowej, zna zasady komunikacji interpersonalnej

w przestrzeni szkoły

6. zna zasady ewaluacji procesu kształcenia w szkołach ponadpodstawowych, ewaluacji pracy własnej oraz pracy ucznia

w zakresie umiejętności:

1. wyznacza cele, określa treści oraz dobiera strategie i metody kształcenia, właściwe dla szkół ponadpodstawowych, a także łączy indywidualne potrzeby ucznia z projektowaniem działań edukacyjnych w zakresie języka polskiego jako szkolnego przedmiotu
2. projektuje działania edukacyjne w szkołach ponadpodstawowych
3. rozpoznaje i ocenia różne koncepcje kształcenia (język – literatura – kultura), funkcjonujące w ramach języka polskiego jako szkolnego przedmiotu, ocenia różne działania edukacyjne, w tym obserwowane lekcje
4. analizuje i interpretuje teksty kultury (literatura, film, spektakl teatralny...), z wykorzystaniem różnorodnych metod, umocowanych w odpowiednio dobranej teorii, a także ocenia przydatność tych tekstów w procesie kształcenia
5. wytwarza materiały edukacyjne, a także trafnie wybiera spośród istniejącej oferty (np. krytyczna ocena przydatności podręczników), uwzględniając cele kształcenia i możliwości ucznia
6. wspiera rozwój krytycznego myślenia oraz innowacyjności uczniów, a także umiejętności samodzielnego i zespołowego rozwiązywania problemów
7. dokonuje ewaluacji procesu kształcenia w szkołach ponadpodstawowych, ewaluacji pracy własnej oraz pracy ucznia

w zakresie kompetencji społecznych:

1. kieruje się w swych działaniach dobrem każdego ucznia, dba o stały i wszechstronny rozwój własny oraz swoich podopiecznych
2. charakteryzuje się wrażliwością etyczną (także w kwestii własności intelektualnej), empatią, otwartością, refleksyjnością oraz postawą prospołeczną
3. ma rozwinięte kompetencje interpersonalne i komunikacyjne, umożliwiające budowanie relacji wzajemnego zaufania i odpowiedzialności
4. potrafi pracować w zespole, pełniąc różne role, a także organizuje i monitoruje działania indywidualne oraz pracę zespołową uczniów
5. ma świadomość roli języka w rozwoju tożsamości człowieka, poprawnie posługuje się językiem ojczystym, dba o kulturę i etykę wypowiedzi
6. ma świadomość odpowiedzialności za dziedzictwo kulturowe regionu, Polski i Europy, a także za sposób funkcjonowania uczniów w świecie mediów cyfrowych

Treści programowe dla zajęć:

Współczesna szkoła „w reformie”: szkoła jako instytucja; szkoła wobec kontekstu zewnętrznego; celowość i charakter zmian; uzasadnienia i konsekwencje podejmowanych działań reformatorskich

Podmiotowość ucznia i nauczyciela

Literatura piękna i „wychowanie do lektury” w szkole ponadpodstawowej

Wychowanie językowe / kształcenie „językowe”; kształcenie „językowe” a kształcenie „literackie” / „kulturowe” / „kulturowo-literackie”

Wymiar antropologiczny edukacji szkolnej: cele kształcenia; edukacja humanistyczna

Projektowanie sytuacji odbioru tekstów kultury: teksty i konteksty w szkolnej ofercie; typy i funkcje materiałów kontekstualnych; kolekcja i integracja / integrowanie treści kształcenia; konspekt lekcji: wzory i antywzory lekcyjnych działań

Strategie i metody kształcenia: rozwiązania praktyczne – ocena przydatności

Opracowanie tzw. dużych lektur (powieści, utwory dramatyczne) w szkole ponadpodstawowej: dlaczego literatura? po co czytać? co? jak?: kryteria doboru utworów i sposoby czytania; wymagania „nowej” (od 2017 r.) podstawy programowej dla szkół ponadpodstawowych w zakresie tzw. dużych lektur

Odbiór dzieła malarskiego w szkole ponadpodstawowej: malarstwo na lekcjach języka polskiego: sytuacja kontaktu z dziełem, sytuacja odbioru dzieła; projektowanie zajęć

Podręcznik szkolny jako wykładnia koncepcji edukacyjnej i narzędzie kształcenia

Tzw. nowa matura – od 2023 roku: kształt egzaminu (ustny i pisemny); wymagania, kryteria oceny; modele odpowiedzi; problem przygotowania do matury; egzamin maturalny a przebieg procesu kształcenia

Nazwa zajęć: **Interpretacja dzieła malarskiego w kontekstach kulturowych**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. ma podstawową wiedzę na temat ontologii i antropologii dzieła malarskiego
2. ma poszerzoną wiedzę na temat wybranych problemów egzystencjalnych człowieka, widzianych przez pryzmat sztuki
3. ma pogłębianą świadomość specyfiki dzieła malarskiego, także jako źródła wiedzy o człowieku – tzw. wiedzy bez argumentów
4. ma świadomość znaczenia kontekstów (wewnętrznego i zewnętrznego) w akcie interpretacji dzieła i wytwarzania znaczeń
5. ma świadomość warunków kontaktu z dziełem malarskim i warunków odbioru dzieła malarskiego, zna zasady projektowania sytuacji odbioru dzieła malarskiego w szkole
6. zna najważniejsze środki malarskiego wyrazu: (np.: barwa; światło i cień; kreska – linia; kształt; kompozycja; proporcja; płaszczyzna; przestrzeń; perspektywa; rytm; symetria; równowaga; ruch; dynamika; uproszczenie; deformacja; abstrahowanie)
7. zna zasady wyznaczania celów oraz doboru metod i treści kształcenia, łączenia indywidualnych potrzeb ucznia z projektowaniem działań edukacyjnych w zakresie języka polskiego jako szkolnego przedmiotu
8. rozumie potrzebę integrowania treści kształcenia w ramach języka polskiego jako szkolnego przedmiotu (perspektywa antropologiczna)
9. zna zasady projektowania sytuacji odbioru dzieła malarskiego

w zakresie umiejętności:

1. w ramach rozważań na wybrane tematy egzystencjalne – odwołuje się do wiedzy wynikającej z interpretacji dzieła malarskiego w określonych kontekstach kulturowych
2. określa specyfikę dzieła malarskiego jako źródła „wiedzy bez argumentów” oraz jego możliwą rolę w procesie kształcenia
3. w akcie odbioru dzieła – odwołuje się do kontekstów różnego typu
4. rozpoznaje najważniejsze środki malarskiego wyrazu (barwa; światło i cień; kreska – linia; kształt; kompozycja; proporcja; płaszczyzna; przestrzeń; perspektywa; rytm; symetria; równowaga; ruch; dynamika; uproszczenie; deformacja; abstrahowanie)
5. określa funkcje najważniejszych środków malarskiego wyrazu
6. potrafi funkcjonalnie posługiwać się takimi pojęciami i kategoriami, jak integracja treści kształcenia (z perspektywy podmiotu kształcenia), figury i „struktury długiego trwania”, tekst główny i kontekst, układ kontekstualny, sytuacja problemowa, projektowanie sytuacji odbioru tekstów kultury (dzieł malarskich)
7. potrafi projektować sytuacje problemowe, układy kontekstualne oraz sytuacje odbioru tekstów kultury (dzieł malarskich), sprzyjające integracji treści kształcenia (z perspektywy podmiotu kształcenia)
8. potrafi wyznaczać cele oraz dobierać metody i treści kształcenia, uwzględniając indywidualne potrzeby ucznia, wspomagać rozwój krytycznego myślenia uczniów, ich kreatywności, innowacyjności oraz umiejętności samodzielnego, a także zespołowego rozwiązywania problemów
9. potrafi wytwarzać materiały edukacyjne, a także trafnie wybierać spośród istniejącej oferty, uwzględniając także spersonalizowane cele kształcenia oraz możliwości ucznia

w zakresie kompetencji społecznych:

1. ma świadomość roli sztuki w życiu człowieka
2. ma świadomość roli dzieła sztuki w kształtowaniu tożsamości człowieka
3. ma świadomość poziomu wiedzy i umiejętności oraz rozumie potrzebę kształcenia się przez całe życie
4. szanuje cudzą własność intelektualną
5. w swych działaniach kieruje się dobrem każdego ucznia, dbania o stały rozwój własny i swoich podopiecznych, sprzyjania rozwojowi u uczniów ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej, logicznego i krytycznego myślenia, umiejętności korzystania z różnych źródeł wiedzy
6. ma rozwinięte kompetencje interpersonalne i komunikacyjne, umożliwiające budowanie relacji wzajemnego zaufania i odpowiedzialności; poprawnie posługuje się językiem ojczystym, dba o kulturę i etykę wypowiedzi, jest gotowa do organizowania zajęć szkolnych w taki sposób, by sprzyjać rozwojowi tego typu kompetencji i umiejętności u uczniów
7. potrafi pracować w zespole, pełniąc różne role, a także jest gotowa do skutecznego organizowania pracy zespołowej oraz indywidualnej uczniów

Treści programowe dla zajęć:

Refleksja na temat wybranych problemów uniwersalnych, skupionych wokół figur i struktur „długiego trwania” oraz kategorii zasadniczych: tożsamość i pamięć, budowana na podstawie interpretacji arcydzieł malarstwa w różnych kontekstach, głównie literackich

Sztuka jako forma rozumienia ludzi i źródło „wiedzy bez argumentów”

Ontologia i antropologia obrazu

Sztuka i percepcja wzrokowa: widzenie – obraz – odbiór

Opis, analiza i interpretacja wybranych arcydzieł malarstwa w kontekstach różnego typu

Malarskie środki wyrazu (barwa; światło i cień; kreska – linia; kształt; kompozycja; proporcja; płaszczyzna; przestrzeń; perspektywa; rytm; symetria; równowaga; ruch; dynamika; uproszczenie; deformacja; abstrahowanie) oraz ich funkcje

Nazwa zajęć: **Praktyka czytania dzieła literackiego w szkole ponadpodstawowej 1**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Zna najważniejsze teorie interpretacji przydatne w praktyce szkolnej oraz narzędzia analityczno-interpretacyjne i stosowną terminologię teoretycznoliteracką przydatne dla prowadzenia procesu kształcenia.
2. Zna podstawę programową i orientuje się w doborze lektur na poziomie szkoły ponadpodstawowej.
3. Ma świadomość istnienia różnych koncepcji edukacyjnych, ich wpływu na sposób interpretowania literatury, a także organizację procesu kształcenia w szkole ponadpodstawowej.
4. Ma świadomość zależności przebiegu interpretacji od zaprojektowanej sytuacji odbioru tekstu literackiego oraz rozpoznaje kluczowe przestrzenie rozumienia dzieła.

w zakresie umiejętności:

1. Stosuje praktyki czytania właściwie dobrane do poetyki danego tekstu literackiego, możliwości percepcyjnych i doświadczeń odbiorcy oraz założonych celów edukacyjnych, uwzględniając różnorodne konteksty, które wpływają na recepcję szkolną.
2. Będąc świadomym złożoności dzieła, projektuje sytuację odbioru motywującą do pracy z tekstem, dbając jednocześnie o aspekt merytoryczny postępowania z materiałem literackim.
3. W toku refleksji nad dziełem literackim wykorzystuje różnorodne konteksty interpretacyjne, dbając o potrzebę wielostronności procesu kształcenia i przekładając swą świadomość literaturoznawczą i dydaktyczną na projektowanie pracy nauczyciela.
4. Odbiera tekst na różnych poziomach znaczeń i przekłada tę recepcję na sposób kierowania procesem kształcenia.
5. Tworzy wypowiedź interpretacyjną ustną i pisemną w oparciu o swą wiedzę oraz kompetencje kulturową, a także umie wykorzystać ją w praktyce szkolnej.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Ma świadomość potrzeby uczenia się przez całe życie oraz przydatności w życiu zawodowym zdobytej wiedzy i nabytych umiejętności.
2. Rozumie, na czym polega formacyjny wymiar spotkania z tekstem literackim i wie, jaki jest jego wpływ na zadania edukacyjne szkoły.
3. Ma świadomość znaczenia tradycji literackiej dla budowania tożsamości i wspólnoty narodowej oraz ponadnarodowej, a także znaczenie jej przekazywania w procesie kształcenia.

Treści programowe dla zajęć:

Omówienie metod kształcenia, literatury przedmiotu, wymagań, zasad oceniania w powiązaniu z materiałem zajęć.

Użytkowe przepracowane praktyczne użycie teorii interpretacji tekstu w odniesieniu do danych dzieł literackich.

Wnikliwa analiza i interpretacja danych dzieł literackich w rozmaitych kontekstach z uwzględnieniem kierunków szkolnej interpretacji tekstu.

Praktyki interpretacyjne w edukacji na poziomie szkoły ponadpodstawowej.

Uwarunkowania szkolnego odbioru tekstu literackiego.

Analiza i interpretacja a kompetencja kulturowa ucznia i nauczyciela.

Nazwa zajęć: **Integrowanie treści kształcenia - warsztaty polonistyczne**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. zna podstawowe pojęcia i kategorie: podmiotowość, integracja treści kształcenia (z perspektywy podmiotu kształcenia), figury i „struktury długiego trwania”, tekst główny i kontekst, układ kontekstualny, sytuacja problemowa, projektowanie sytuacji odbioru tekstów kultury
2. zna zasady wyznaczania celów oraz doboru metod i treści kształcenia, łączenia indywidualnych potrzeb ucznia z projektowaniem działań edukacyjnych w zakresie języka polskiego jako szkolnego przedmiotu
3. rozumie potrzebę integrowania treści kształcenia w ramach języka polskiego jako szkolnego przedmiotu (perspektywa antropologiczna; kultura – literatura – język)
4. zna zasady projektowania sytuacji odbioru tekstów kultury

w zakresie umiejętności:

1. potrafi funkcjonalnie posługiwać się takimi pojęciami i kategoriami, jak podmiotowość, integracja treści kształcenia (z perspektywy podmiotu kształcenia), figury i „struktury długiego trwania”, tekst główny i kontekst, układ kontekstualny, sytuacja problemowa, projektowanie sytuacji odbioru tekstów kultury
2. potrafi projektować sytuacje problemowe, układy kontekstualne oraz sytuacje odbioru tekstów kultury, sprzyjające integracji treści kształcenia (z perspektywy podmiotu kształcenia)
3. potrafi wyznaczać cele oraz dobierać metody i treści kształcenia, uwzględniając indywidualne potrzeby ucznia, wspomagać rozwój krytycznego myślenia uczniów, ich kreatywności, innowacyjności oraz umiejętności samodzielnego, a także zespołowego rozwiązywania problemów
4. potrafi wytwarzać materiały edukacyjne, a także trafnie wybierać spośród istniejącej oferty, uwzględniając spersonalizowane cele kształcenia oraz możliwości ucznia

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotowa do kierowania się w swych działaniach dobrem każdego ucznia, dbania o stały rozwój własny i swoich podopiecznych, sprzyjania rozwojowi u uczniów ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej, logicznego i krytycznego myślenia, umiejętności korzystania z różnych źródeł wiedzy
2. charakteryzuje się wrażliwością etyczną (także w kwestii własności intelektualnej), empatią, otwartością, refleksyjnością oraz postawą prospołeczną, jest gotowa do organizowania zajęć szkolnych w taki sposób, by sprzyjać rozwojowi tego typu cech u uczniów
3. ma rozwinięte kompetencje interpersonalne i komunikacyjne, umożliwiające budowanie relacji wzajemnego zaufania i odpowiedzialności; poprawnie posługuje się językiem ojczystym, dba o kulturę i etykę wypowiedzi, jest gotowa do organizowania zajęć szkolnych w taki sposób, by sprzyjać rozwojowi tego typu kompetencji i umiejętności u uczniów
4. potrafi pracować w zespole, pełnić różne role, a także jest gotowa do skutecznego organizowania pracy zespołowej oraz indywidualnej uczniów

Treści programowe dla zajęć:

Integracyjne złudzenia i integracyjna rzeczywistość

Aspekty integracji w ramach języka polskiego jako szkolnego przedmiotu

Integracja – perspektywa antropologiczna

Kulturowe figury i „struktury długiego trwania”

Teksty i konteksty (werbalne, niewerbalne, mieszane)

Malarstwo, teatr, film, filozofia... na lekcjach polskiego

„Filmowanie życia” – projekty filmowe w szkole

Projektowanie układów kontekstualnych oraz działań sprzyjających integracji treści kształcenia

Nazwa zajęć: **Ewaluacja procesu kształcenia w szkołach ponadpodstawowych**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Zna reguły oceniania i szeroko rozumianej ewaluacji w szkole ponadpodstawowej.
2. Ma pogłębioną wiedzę na temat uczniów szkoły podstawowej i wie, jaką wiedza ta pełni rolę w skuteczności procesów ewaluacyjnych.
3. Ma wiedzę na temat ewaluacji procesu dydaktycznego oraz na temat kontroli i oceny efektów kształcenia w szkole ponadpodstawowej i poszerza ją podczas kierowanej i samodzielnej lektury odpowiednich publikacji.

w zakresie umiejętności:

1. Wyszukuje, selekcjonuje, ocenia oraz funkcjonalnie wykorzystuje informacje na temat systemu oświaty związane z zagadnieniem

ewaluacji pracy ucznia.

2. Potrafi dokonywać, na wielu poziomach, ewaluacji procesu kształcenia, kontrolować i oceniać efekty kształcenia w szkole ponadpodstawowej.

3. Potrafi ocenić zasadność rozwiązań proponowanych w publikacjach poświęconych ocenianiu i odnosić je do potrzeb uczniów szkoły ponadpodstawowej.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Potrafi swym działaniem oddziaływać na poprawę jakości pracy innych, znając zasady ewaluacji rozumie ich znaczenie dla indywidualnego rozwoju uczniów.

2. Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie i dostosowywania narzędzi ewaluacyjnych do zmieniających się potrzeb i wymagań.

Treści programowe dla zajęć:

Ewaluacja pracy nauczyciela i ucznia w szkole ponadpodstawowej.

Kryteria i wymagania edukacyjne w szkole ponadpodstawowej na przedmiocie język polski.

Ewaluacja efektów pracy ucznia w odniesieniu wymagań egzaminacyjnych (matura) i dokumentów systemu oświaty.

Kryteria ewaluacyjne w testach dla szkoły ponadpodstawowej. Narzędzia ewaluacyjne.

Praktyka ewaluacyjna w szkole ponadpodstawowej (ocena prac uczniów, różne formy ewaluacji stosowane w praktyce szkolnej).

Ewaluacja wobec zagadnień etycznych w szkole ponadpodstawowej.

Nazwa zajęć: **Metodyka uczenia języka polskiego jako obcego, drugiego i odziedziczonego 2**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student/ka zna i rozumie miejsce rodzaju zajęć w ramowych planach nauczania na poszczególnych etapach edukacyjnych oraz metodykę realizacji treści kształcenia w pracy z dziećmi.

2. Student/ka zna zasady doboru metod i technik nauczania w odniesieniu do poszczególnych sprawności językowych dzieci (rozumienie, mówienie, czytanie, pisanie), w tym metodę sylabową w nauce czytania.

w zakresie umiejętności:

1. Student/ka potrafi analizować materiały dydaktyczne pod kątem ich wartości w kształceniu sprawności językowych dzieci.

2. Student/ka potrafi tworzyć sytuacje dydaktyczne i konspekty lekcji wspierające aktywność uczniów oraz rozwój sprawności językowych (czytanie, pisanie, ortografia).

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student/ka jest gotów/gotowa do adaptowania metod i treści nauczania do celów edukacyjnych oraz różnych stylów uczenia się dzieci.

2. Student/ka jest gotów/gotowa do współpracy w zespole oraz planowania pracy dydaktycznej samodzielnie i w grupie.

Treści programowe dla zajęć:

Kształcenie sprawności rozumienia i mówienia dzieci na lekcjach jpjo, drugiego i odziedziczonego.

Kształcenie sprawności czytania dzieci na lekcjach jpjo, drugiego i odziedziczonego. Metoda sylabowa w nauce czytania dzieci.

Tworzenie konspektów lekcji ukierunkowanych na wskazane etapy nauki czytania.

Kształcenie sprawności pisania dzieci na lekcjach jpjo, drugiego i odziedziczonego.

Tworzenie konspektów lekcji uwzględniających naukę pisania.

Opracowanie zadań wspierających naukę ortografii w szkole podstawowej.

Nazwa zajęć: **Komunikacja interpersonalna**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. podstawowe pojęcia psychologii: procesy poznawcze, spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji, mowę i język, myślenie

- i rozumowanie, uczenie się i pamięć, rolę uwagi, emocje i motywacje w procesach regulacji zachowania, zdolności i uzdolnienia, psychologię różnic indywidualnych – różnice w zakresie inteligencji, temperamentu, osobowości i stylu poznawczego;
- 2. teorię spostrzegania społecznego i komunikacji: zachowania społeczne i ich uwarunkowania, sytuację interpersonalną, empatię, zachowania asertywne, agresywne i uległe, postawy, stereotypy, uprzedzenia, stres i radzenie sobie z nim, porozumiewanie się ludzi w instytucjach, reguły współdziałania, procesy komunikowania się, bariery w komunikowaniu się, media i ich wpływ wychowawczy, style komunikowania się uczniów i nauczyciela, bariery w komunikowaniu się w klasie, różne formy komunikacji – autoprezentację, aktywne słuchanie, efektywne nadawanie, komunikację niewerbalną, porozumiewanie się emocjonalne w klasie, porozumiewanie się w sytuacjach konfliktowych;
- 3. proces uczenia się: modele uczenia się, w tym koncepcje klasyczne i współczesne ujęcia w oparciu o wyniki badań neuropsychologicznych, metody i techniki uczenia się z uwzględnieniem rozwijania metapoznania, trudności w uczeniu się, ich przyczyny i strategie ich przezwyciężania, metody i techniki identyfikacji oraz wspomagania rozwoju uzdolnień i zainteresowań, bariery i trudności w procesie komunikowania się, techniki i metody usprawniania komunikacji z uczniem oraz między uczniami;
- 4. zagadnienia autorefleksji i samorozwoju: zasoby własne w pracy nauczyciela – identyfikacja i rozwój, indywidualne strategie radzenia sobie z trudnościami, stres i nauczycielskie wypalenie zawodowe.
- 5. podstawy filozofii wychowania i aksjologii pedagogicznej, specyfikę głównych środowisk wychowawczych i procesów w nich zachodzących
- 6. rolę nauczyciela lub wychowawcy w modelowaniu postaw i zachowań uczniów
- 7. normy, procedury i dobre praktyki stosowane w działalności pedagogicznej (wychowanie przedszkolne, nauczanie w szkołach podstawowych i średnich ogólnokształcących, technikach i szkołach branżowych, szkołach specjalnych i oddziałach specjalnych oraz integracyjnych, w różnego typu ośrodkach wychowawczych oraz kształceniu ustawicznym)
- 8. strukturę i funkcje systemu oświaty – cele, podstawy prawne, organizację i funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, a także alternatywne formy edukacji
- 9. procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego oraz ich prawidłowości i zakłócenia
- 10. treści nauczania i typowe trudności uczniów związane z ich opanowaniem

w zakresie umiejętności:

- 1. obserwować zachowania społeczne i ich uwarunkowania
- 2. skutecznie i świadomie komunikować się
- 3. porozumieć się w sytuacji konfliktowej
- 4. rozpoznawać bariery i trudności uczniów w procesie uczenia się
- 5. identyfikować potrzeby uczniów w rozwoju uzdolnień i zainteresowań
- 6. radzić sobie ze stresem i stosować strategie radzenia sobie z trudnościami;
- 7. zaplanować działania na rzecz rozwoju zawodowego na podstawie świadomej autorefleksji i informacji zwrotnej od innych osób
- 8. obserwować sytuacje i zdarzenia pedagogiczne, analizować je z wykorzystaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz proponować rozwiązania problemów
- 9. adekwatnie dobierać, tworzyć i dostosowywać do zróżnicowanych potrzeb uczniów materiały i środki, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz metody pracy w celu samodzielnego projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych, dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych
- 10. rozpoznawać potrzeby, możliwości i uzdolnienia uczniów oraz projektować i prowadzić działania wspierające integralny rozwój uczniów, ich aktywność i uczestnictwo w procesie kształcenia i wychowania oraz w życiu społecznym
- 11. projektować i realizować programy wychowawczo-profilaktyczne w zakresie treści i działań wychowawczych i profilaktycznych skierowanych do uczniów, ich rodziców lub opiekunów i nauczycieli
- 12. tworzyć sytuacje wychowawczo-dydaktyczne motywujące uczniów do nauki i pracy nad sobą, analizować ich skuteczność oraz modyfikować działania w celu uzyskania pożądanych efektów wychowania i kształcenia;
- 13. podejmować pracę z uczniami rozbudzającą ich zainteresowania i rozwijającą ich uzdolnienia, właściwie dobierać treści nauczania, zadania i formy pracy w ramach samokształcenia oraz promować osiągnięcia uczniów
- 14. rozwijać kreatywność i umiejętność samodzielnego, krytycznego myślenia uczniów
- 15. skutecznie animować i monitorować realizację zespołowych działań edukacyjnych uczniów
- 16. wykorzystywać proces oceniania i udzielania informacji zwrotnych do stymulowania uczniów w ich pracy nad własnym rozwojem
- 17. poprawnie posługiwać się językiem polskim i poprawnie oraz adekwatnie do wieku uczniów posługiwać się terminologią przedmiotu
- 18. samodzielnie rozwijać wiedzę i umiejętności pedagogiczne z wykorzystaniem różnych źródeł, w tym obcojęzycznych, i technologii.

w zakresie kompetencji społecznych:

- 1. autorefleksji nad własnym rozwojem zawodowym
- 2. wykorzystania zdobytej wiedzy psychologicznej do analizy zdarzeń pedagogicznych
- 3. posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka
- 4. budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami ucznia, oraz włączania ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej

5. porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i o różnej kondycji emocjonalnej, dialogowego rozwiązywania konfliktów oraz tworzenia dobrej atmosfery dla komunikacji w klasie szkolnej i poza nią
6. projektowania działań zmierzających do rozwoju szkoły lub placówki systemu oświaty oraz stymulowania poprawy jakości pracy tych instytucji
7. pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami uczniów i innymi członkami społeczności szkolnej i lokalnej

Treści programowe dla zajęć:

Wprowadzenie do komunikacji interpersonalnej (2h)

Bariery i trudności w komunikacji (2h)

Aktywne słuchanie i techniki skutecznej komunikacji (2h)

Komunikacja w sytuacjach konfliktowych (2h)

Empatia i spostrzeganie społeczne (2h)

ćwiczenia zintegrowane z realizacją praktyk zawodowych:

Autorefleksja i samorozwój nauczyciela (2h)

ćwiczenia zintegrowane z realizacją praktyk zawodowych:

Komunikacja w zespołach edukacyjnych i współpraca z rodzicami (3h)

Nazwa zajęć: **Literatura polska XIX wieku: antropologia codzienności**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student/ka ma uporządkowaną i szczegółową wiedzę o kierunkach rozwoju dziewiętnastowiecznego literaturoznawstwa.
2. Student/ka ma pogłębioną wiedzę o związkach dziewiętnastowiecznego literaturoznawstwa z jego uwarunkowaniami kulturowo-społecznymi.

w zakresie umiejętności:

1. Student/ka potrafi analizować i interpretować utwory literackie z XIX wieku w różnych kontekstach kulturowych i przy użyciu najnowszych metodologii badań literackich.
2. Student/ka potrafi samodzielnie opracować wybrane problemy badawcze z zakresu literaturoznawstwa, stosując rozwiązania wykorzystywane we współczesnych badaniach nad XIX wiekiem, a także prezentować wyniki swoich badań

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student/ka potrafi dostrzec kulturowy wkład literatury dziewiętnastowiecznej do polskiego dziedzictwa kulturowego.
2. Student/ka ma świadomość roli literatury w kształtowaniu tożsamości narodowej i lokalnej, relacji między życiem a literaturą.

Treści programowe dla zajęć:

Dziewiętnastowieczne koncepcje jednostki i zbiorowości. Człowiek – naród/społeczeństwo, kategoria „ducha narodowego”, „rasy” w historiozofii, historiografii, estetyce i myśli społecznej XIX wieku. Człowiek a środowisko, determinizm biologiczny, początki socjologii i psychologii.

Prywatne – publiczne: ubiór, konwenans, rytuał, wierzenia, religia i publiczny ceremoniał, tabu w literaturze XIX wieku.

W kręgu dziewiętnastowiecznych aksjologii. Literatura XIX wieku a etyka/i. Moralność rodzinna.

Literatura XIX wieku i sfera domowa. Małżeństwo. Podział obowiązków i przestrzeni ze względu na płeć. Wychowanie. Konflikt pokoleń. Zerwane więzi, separacja i rozwód. Wolna miłość. Kobiety niezamężne. Służba.

Dziecko w literaturze XIX wieku. Dziecko – istota społeczny i rodzinny kapitał. Sieroty, dzieci nieślubne.

Literatura XIX wieku a ekonomia. Dyskurs monetarny w literaturze. Pomnażanie/tracenie kapitału. Ekonomia i patriotyzm. Hazard.

Bohaterowie literaccy z obrzeży życia społecznego: włóczędzy, żebracy, więźniowie, prostytutki. Filantropia.

Ciało i płeć. Dyskurs maladyczny w literaturze XIX wieku. Szaleństwo, melancholia, blednica, histeria, alkoholizm. „Mitologie” dziedziczności. Fizjonomika.

Rytuały życia prywatnego. Sztuka pamięci (dziennik, wspomnienia, nekrologia). Czas wolny i życie towarzyskie. Rozrywki. Świętowanie. Podróże i wyjazdy kuracyjne. Zwierzęta domowe. Świat rzeczy.

Nazwa zajęć: **Polska poezja nowoczesna: realizacje, konteksty**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. po ukończeniu kursu student zna dynamikę i uwarunkowania przemian w obrębie polskiej poezji współczesnej (ze szczególnym uwzględnieniem jej wątku modernistycznego); posiada wiedzę o dokonaniach i tendencjach rozwojowych nowoczesnej liryki oraz o zjawiskach artystycznych, kulturowych i społecznych, które stanowią bezpośrednie zaplecze oraz kontekst przeobrażeń dokonujących się w poezji polskiej od Młodej Polski po współczesność

w zakresie umiejętności:

1. po ukończeniu kursu student potrafi analizować i interpretować nowoczesne utwory poetyckie, wpisując je w porządek historycznoliteracki, kulturowy i społeczny oraz odnosząc poddawane lekturze wiersze do dynamiki procesów zachodzących w obrębie poetyk i tendencji artystycznych (z uwzględnieniem zwłaszcza następujących kwestii: długie trwanie modernizmu, rozwój i przemiany projektów awangardowych, odmiany poetyckiego zaangażowania, egzystencjalny wymiar liryki, wzajemne filiacje między poezją i doświadczeniem duchowym)

w zakresie kompetencji społecznych:

1. po ukończeniu kursu student posiada kompetencje społeczne wynikające z umiejętności analizowania i interpretacji nowoczesnych utworów poetyckich (jako złożonych struktur semiotycznych) i rzutowania formułowanych w ten sposób odczytań na tło historycznoliterackie, kulturowe i społeczne oraz odnoszenia poddawanych lekturze wierszy do dynamiki procesów zachodzących w obrębie współczesnych tendencji artystycznych, kulturowych i społecznych

Treści programowe dla zajęć:

Przedmiotem zajęć są dokonania i tendencje rozwojowe nowoczesnej liryki oraz te zjawiska artystyczne, kulturowe, historyczne i społeczne, które stanowią bezpośrednie zaplecze i kontekst przeobrażeń dokonujących się w poezji polskiej współczesnej. Zajęcia zmierzają do opisu złożonej dynamiki przekształceń oraz komplementarnej wobec nich ciągłości poetyk i tendencji artystycznych w obrębie liryki (ze szczególnym uwzględnieniem takich kwestii jak długie trwanie modernizmu, przemiany form poetyckiej wyobraźni, projekty awangardowe, odmiany poetyckiego zaangażowania, egzystencjalny wymiar liryki, wzajemne filiacje między poezją i doświadczeniem duchowym). Podejmowane kwestie ogniskują się wokół – rzutowanych na szerokie tło kulturowe – zagadnień konstrukcji wiersza, struktury wyobraźni poetyckiej, odmian lirycznej dykcji, wybranych problemów poetyki historycznej, genologii, antropologii literatury, estetyki i filozofii. Przedmiotem analiz i interpretacji prowadzonych w ramach kursu są wiersze ważne w porządku historycznoliterackim i doniosłe artystycznie, a przy tym trudne w odbiorze (uwikłane kontekstowo, wewnętrznie skomplikowane, nieoczywiste) oraz takie, którym w literaturze przedmiotu nie poświęcono dostatecznie wnikliwej uwagi.

Nazwa zajęć: **Dzieje polskiej krytyki literackiej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student/ka ma uporządkowaną i uszczegółowioną wiedzę o przemianach polskiej myśli krytycznej od czasów dawnych po początek XX wieku. Zna przedstawicieli różnych nurtów krytycznych i wybrane teksty krytyczne.
2. Student/ka posiada wiedzę o uwarunkowaniach filozoficznych, estetycznych i historycznych krytyki literackiej.

w zakresie umiejętności:

1. Student/ka potrafi analizować i interpretować teksty krytyczne przynależne do różnych epok, posiada umiejętność opisu wypowiedzi krytycznych z uwzględnieniem ich uwarunkowań społecznych, historyczno-kulturowych i filozoficznych.
2. Student/ka używa terminologii właściwej dla badań nad krytyką literacką, posiada orientację w literaturze przedmiotu i umiejętność korzystania z różnych źródeł wiedzy.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student/ka rozumie potrzebę ciągłego kształcenia i wzbogacania swojego warsztatu filologicznego.
2. Student/ka potrafi dostrzec uwarunkowania i udział krytyki literackiej w kształtowaniu postaw artystycznych, estetycznych

i społecznych, ma świadomość łączności polskiej krytyki literackiej z krytyką europejską.

Treści programowe dla zajęć:

Początki krytyki literackiej w Polsce. Działalność krytycznoliteracka w dobie staropolskiej. Refleksja o literaturze a humanizm renesansowy.

Krytyka literacka epoki oświecenia. Uwarunkowania rozwoju myśli krytycznej w XVIII wieku. Oświeceniowe rozumienie funkcji krytyki literackiej. Okres stanisławowski. Krytyka literacka lat 1800-1822.

Romantyczny krytyka literacka. Maurycy Mochnacki. Mickiewicz i prelekcje paryskie. Józef Kremer.

Krytyka literacka epoki pozytywizmu. Myśl estetyczna Hippolyte'a Taine'a w Polsce. Piotr Chmielowski. Stanisław Witkiewicz. Krytyka i konserwatyzm – Stanisław Tarnowski.

Krytycy i myśl krytyczna Młodej Polski. Ignacy Matuszewski, Stanisław Brzozowski, Wilhelm Feldman, Zenon Przesmycki, Karol Irzykowski. Estetyzm. Psychologizm. Krytyka impresjonistyczna. Ekspresywizm.

Nazwa zajęć: **Semantyka i aksjologia językoznawcza**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Definiuje i rozróżnia podstawowe pojęcia semantyki leksykalnej, w tym: znak językowy, jednostka leksykalna, leksem, znaczenie, denotację, konotację, referencję, asocjację i nacechowanie jednostek leksykalnych.
2. Charakteryzuje strukturę znaczeniową wyrazu oraz relacje semantyczne zachodzące między jednostkami leksykalnymi.
3. Objaśnia założenia wybranych teorii i metod semantyki językoznawczej, w szczególności teorii pól semantycznych, analizy składnikowej znaczeń oraz semantyki kognitywnej.
4. Wyjaśnia sposoby ujmowania wartości i wartościowania w językoznawstwie oraz porównuje wybrane typologie wartości.
5. Identyfikuje i kategoryzuje językowe wykładniki wartościowania na różnych poziomach języka, w tym słownictwo prymarne i sekundarnie wartościujące.

w zakresie umiejętności:

1. Posługuje się terminologią semantyczną i aksjologiczną w analizie jednostek leksykalnych, grup leksykalnych i tekstów
2. Analizuje strukturę znaczeniową wybranych wyrazów oraz interpretuje zależności między ich znaczeniem systemowym i tekstowym.
3. Dokonuje klasyfikacji relacji semantycznych w polach leksykalno-semantycznych i w rozmaitych tekstach.
4. Interpretuje mechanizmy gier komunikacyjno-językowych opartych na zjawiskach semantycznych, takich jak polisemia, homonimia, synonimia, antonimia lub konotacja.
5. Opracowuje analizę wybranego pola semantycznego z wykorzystaniem literatury przedmiotu oraz odpowiednich źródeł leksykograficznych.
6. Analizuje i ocenia funkcje językowych wykładników wartościowania w różnego typu tekstach użytkowych, publicystycznych, naukowych i artystycznych.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Otwiera się na ustawiczne pogłębianie wiedzy z zakresu semantyki i aksjologii językoznawczej.
2. Uwrażliwia się na semantyczne i aksjologiczne aspekty komunikacji oraz na ich konsekwencje społeczne.
3. Wyraża sądy na temat roli języka w kształtowaniu systemów wartości, tożsamości i praktyk komunikacyjnych.
4. Respektuje zasady rzetelności analitycznej i etyki zawodowej w interpretacji znaczeń oraz wartościowań utrwalonych w języku i tekście.

Treści programowe dla zajęć:

Znak językowy: forma i treść; jednostka leksykalna, leksem i wyraz tekstowy; treść i zakres znaczeniowy leksemu; znaczenie i definiowanie znaczeń; denotacja, konotacja, referencja, asocjacja.

Struktura znaczeniowa wyrazu; znaczenie systemowe i tekstowe; komponenty znaczenia; nacechowanie jednostek leksykalnych.

Założenia wybranych teorii i metod semantyki językoznawczej: teoria pól semantycznych, analiza składnikowa znaczeń, semantyka kognitywna.

Relacje w polu leksykalno-semantycznym: polisemia, synonimia, hiponimia, antonimia, konwersja, komplementarność.

Polisemia a homonimia; mechanizmy wieloznaczności i ich funkcje komunikacyjne.

Aksjologia jako nauka; pojęcie wartości i podstawowe klasyfikacje wartości.

Wartościowanie w języku; wykładniki wartościowania na różnych poziomach języka; słownictwo prymarnie i sekundarnie wartościujące.

Semantyczna i aksjologiczna analiza jednostek leksykalnych oraz tekstów z wykorzystaniem literatury przedmiotu i źródeł leksykograficznych.

Nazwa zajęć: **Wykład monograficzny językoznawczy**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student zna miejsce lingwistyki kulturowej w systemie nauk humanistycznych i społecznych, rozumie specyfikę przedmiotowo-metodologiczną lingwistyki kulturowej i jej powiązania z innymi dziedzinami i dyscyplinami naukowymi.
2. Student zna terminologię i metodologiczne założenia oraz główne nurty badawcze lingwistyki kulturowej.
3. Student zna i rozumie zaawansowane metody analizy i interpretacji rozmaitych tekstów w ujęciu lingwistyki kulturowej.
4. Student ma uporządkowaną wiedzę o etnologicznych uwarunkowaniach komunikacji językowej

w zakresie umiejętności:

1. wyszukiuje, ocenia, selekcjonuje i integruje informacje przydatne w zdobywaniu i pogłębianiu wiedzy z zakresu nauki o języku w powiązaniu z wiedzą o kulturze
2. umie formułować problemy badawcze z zakresu lingwistyki kulturowej, dobrać metody i narzędzia ich rozwiązywania, potrafi przygotować bibliografię na tematy związane z lingwistyką kulturową.
3. potrafi interpretować rozmaite elementy języka jako wykładniki tożsamości kulturowej.
4. potrafi określić znaczenie różnych typów tekstów i elementów języka, ich oddziaływanie społeczne oraz miejsce w procesie historyczno-kulturowym

w zakresie kompetencji społecznych:

1. rozumie potrzebę ustawicznego zdobywania wiedzy na temat powiązań języka i kultury
2. śledzi współczesne zjawiska językowe i kulturowe, jest otwarty na nowe idee odzwierciedlające się w języku
3. docenia i szanuje dziedzictwo kulturowe Polski i świata odzwierciedlone w języku
4. ma świadomość roli języka i literatury w kształtowaniu tożsamości narodowej i lokalnej

Treści programowe dla zajęć:

Historia dyscypliny. Ustalenia terminologiczne. Cele, założenia oraz główne kierunki badawcze. Relacje „język – społeczeństwo – kultura”. Miejsce lingwistyki kulturowej jako subdyscypliny językoznawczej w systemie nauk społecznych i humanistycznych.

Źródła lingwistyki kulturowej: humboldtyzm, neohumboldtyzm, amerykańska lingwistyka antropologiczna.

Lingwistyka kulturowa w badaniach polskich językoznawców: nurty badawcze, najważniejsze osiągnięcia, .

Badania Anny Wierzbickiej. Lingua mentalis.

Kategoryzowanie rzeczywistości w ujęciu lingwistyki kulturowej, Definiowanie i profilowanie pojęć w etnolingwistyce.

Koncepty kulturowe, słowa kluczowe, kulturemy.

Koncepcja „skryptów kulturowych”. Specyficzne i uniwersalne wykładniki kultury.

Język jako wykładnik tożsamości kulturowej. Analiza przykładowych tekstów i elementów języka w perspektywie kulturowej.

Nazwa zajęć: **Seminarium magisterskie - 2 dr hab. prof. UKEN Magdalena Sadlik**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:

1. ma pogłębioną wiedzę z zakresu historii literatury II połowy XIX wieku

w zakresie umiejętności:

1. potrafi przeprowadzić samodzielną interpretację; wykazać się krytycyzmem w ocenie tekstów, zjawisk kulturowych

w zakresie kompetencji społecznych:

1. dba o poprawność językową wypowiedzi

Treści programowe dla zajęć:

Tematyka poszczególnych zajęć zależna od wyboru tematu prac przez studentów (zakres: literatura II poł. XIX i początku XX wieku)

Prezentacja przez studentów wyników swoich badań/ kwerend, fragmentów prac. Praca nad tekstem.

Nazwa zajęć: **Seminarium magisterskie - 2 dr hab. Agnieszka Jasińska**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:
w zakresie wiedzy:

1. Ma wiedzę na temat specyfiki problematyki, którą zajmuje się w ramach przygotowania pracy dyplomowej.

w zakresie umiejętności:

1. Umie zdobywać i doskonalić wiedzę z dziedziny, w ramach której przygotowuje pracę dyplomową.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Zna i respektuje normy etyczne związane z przygotowaniem pracy dyplomowej.

Treści programowe dla zajęć:

Pogłębienie wiadomości na temat przygotowania pracy dyplomowej, w aspekcie teoretycznym i metodologicznym.

Nazwa zajęć: **Dydaktyka języka polskiego w szkole ponadpodstawowej wraz z praktyką śródroczną 2**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. zna zasady wyznaczania celów oraz doboru treści, strategii i metod kształcenia w szkołach ponadpodstawowych, a także łączenia indywidualnych potrzeb ucznia z projektowaniem działań edukacyjnych w zakresie języka polskiego jako szkolnego przedmiotu
2. zna wybrane koncepcje kształcenia na poziomie ponadpodstawowym w zakresie języka, literatury i kultury, a także zna ich różne programowe i podręcznikowe wykładnie
3. pogłębia wiedzę na temat zasad projektowania działań edukacyjnych w szkołach ponadpodstawowych, w tym również zasady przygotowywania programów i planów pracy – w odwołaniu do założeń filozoficznych, pedagogicznych i aksjologicznych kształcenia
4. poszerza wiedzę na temat aktualnej podstawy programowej dla szkół ponadpodstawowych w zakresie języka polskiego jako szkolnego przedmiotu oraz zasad funkcjonowania szkół ponadpodstawowych jako instytucji
5. ma pogłębioną wiedzę psychologiczną i pedagogiczną na temat ucznia szkoły ponadpodstawowej, zna zasady komunikacji interpersonalnej w przestrzeni szkoły
6. ma pogłębioną wiedzę na temat ewaluacji procesu kształcenia w szkołach ponadpodstawowych, ewaluacji pracy własnej oraz pracy ucznia

w zakresie umiejętności:

1. wyznacza cele, określa treści oraz dobiera strategie i metody kształcenia, właściwe dla szkół ponadpodstawowych, a także łączy indywidualne potrzeby ucznia z projektowaniem działań edukacyjnych w zakresie języka polskiego jako szkolnego przedmiotu
2. projektuje działania edukacyjne w szkołach ponadpodstawowych
3. sprawnie rozpoznaje i ocenia różne koncepcje kształcenia (język – literatura – kultura), funkcjonujące w ramach języka polskiego jako szkolnego przedmiotu, ocenia różne działania edukacyjne, w tym obserwowane lekcje
4. sprawnie analizuje i interpretuje teksty kultury (literatura, film, spektakl teatralny...), z wykorzystaniem różnorodnych metod, umocowanych w odpowiednio dobranej teorii, a także ocenia przydatność tych tekstów w procesie kształcenia
5. wytwarza materiały edukacyjne, a także trafnie wybiera spośród istniejącej oferty (np. krytyczna ocena przydatności podręczników), uwzględniając cele kształcenia i możliwości ucznia
6. wspiera rozwój krytycznego myślenia oraz innowacyjności uczniów, a także umiejętności samodzielnego i zespołowego rozwiązywania problemów

7. dokonuje ewaluacji procesu kształcenia w szkołach ponadpodstawowych, ewaluacji pracy własnej oraz pracy ucznia

w zakresie kompetencji społecznych:

1. kieruje się w swych działaniach dobrem każdego ucznia, dba o stały i wszechstronny rozwój własny oraz swoich podopiecznych
2. charakteryzuje się wrażliwością etyczną (także w kwestii własności intelektualnej), empatią, otwartością, refleksyjnością oraz postawą prospołeczną
3. ma rozwinięte kompetencje interpersonalne i komunikacyjne, umożliwiające budowanie relacji wzajemnego zaufania i odpowiedzialności
4. potrafi pracować w zespole, pełniąc różne role, a także organizuje i monitoruje działania indywidualne oraz pracę zespołową uczniów
5. ma świadomość roli języka w rozwoju tożsamości człowieka, poprawnie posługuje się językiem ojczystym, dba o kulturę i etykę wypowiedzi
6. ma świadomość odpowiedzialności za dziedzictwo kulturowe regionu, Polski i Europy, a także za sposób funkcjonowania uczniów w świecie mediów cyfrowych

Treści programowe dla zajęć:

Współczesna szkoła „w reformie”: szkoła jako instytucja; szkoła wobec kontekstu zewnętrznego; celowość i charakter zmian; uzasadnienia i konsekwencje podejmowanych działań reformatorskich

Podmiotowość ucznia i nauczyciela

Literatura piękna i „wychowanie do lektury” w szkole ponadpodstawowej

Wychowanie językowe / kształcenie „językowe”; kształcenie „językowe” a kształcenie „literackie” / „kulturowe” / „kulturowo-literackie”

Wymiar antropologiczny edukacji szkolnej: cele kształcenia; edukacja humanistyczna

Projektowanie sytuacji odbioru tekstów kultury: teksty i konteksty w szkolnej ofercie; typy i funkcje materiałów kontekstualnych; kolekcja i integracja / integrowanie treści kształcenia; konspekt lekcji: wzory i antywzory lekcyjnych działań

Strategie i metody kształcenia: rozwiązania praktyczne – ocena przydatności

Opracowanie tzw. dużych lektur (powieści, utwory dramatyczne) w szkole ponadpodstawowej: dlaczego literatura? po co czytać? co? jak?: kryteria doboru utworów i sposoby czytania; wymagania „nowej” (od 2017 r.) podstawy programowej dla szkół ponadpodstawowych w zakresie tzw. dużych lektur

Odbiór dzieła malarskiego w szkole ponadpodstawowej: malarstwo na lekcjach języka polskiego: sytuacja kontaktu z dziełem, sytuacja odbioru dzieła; projektowanie zajęć

Podręcznik szkolny jako wykładnia koncepcji edukacyjnej i narzędzie kształcenia

Tzw. nowa matura – od 2023 roku: kształt egzaminu (ustny i pisemny); wymagania, kryteria oceny; modele odpowiedzi; problem przygotowania do matury; egzamin maturalny a przebieg procesu kształcenia

Nazwa zajęć: **Uczeń szkoły ponadpodstawowej jako odbiorca literatury**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student ma pogłębioną wiedzę na temat znaczenia badań diagnostycznych i rozumie ich związek z procesem poznawania ucznia szkoły ponadpodstawowej jako odbiorcy literatury oraz celami i treściami kształcenia literacko-kulturowego.
2. Student posiada pogłębioną wiedzę interdyscyplinarną na temat rozwijania sprawności recepcyjnych uczniów szkół ponadpodstawowych i zna reguły projektowania zadań/działań usprawniających odbiór tekstów literackich.
3. Student ma pogłębioną wiedzę na temat uczniów szkoły ponadpodstawowej jako ludzi i odbiorców literatury oraz wpływu uwarunkowań zewnętrznych na rozwój świadomości literackiej młodzieży i tym samym rozumie, jaka jest wartość działań diagnostycznych na lekcjach języka polskiego w szkole ponadpodstawowej.

w zakresie umiejętności:

1. Student wyszukuje, selekcjonuje i ocenia interdyscyplinarne informacje pozwalające problematykę odbioru literatury umiejętnie wiązać z rozumieniem procesów rozwoju ucznia szkoły ponadpodstawowej i projektowaniem zadań/działań usprawniających odbiór tekstów literackich
2. Student potrafi posługiwać się interdyscyplinarną terminologią dotyczącą problematyki odbioru literatury, diagnozując ucznia szkoły ponadpodstawowej jako odbiorcę literatury.

3. Student potrafi zaprojektować zadania/działania usprawniające odbiór literatury przez uczniów szkoły ponadpodstawowej w oparciu o diagnozę przeprowadzoną na podstawie analizy szkolnych świadectw odbiorczych.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Student rozumie potrzebę pobudzania uczniów szkoły ponadpodstawowej do samokształcenia i uczenia się przez całe życie.
2. Student potrafi rozbudzać w uczniach szkoły ponadpodstawowej ciekawość i myślenie krytyczne za sprawą zaprojektowanych zadań/działań lekcyjnych.

Treści programowe dla zajęć:

1. Cele nauczania literatury, założenia pracy nad lekturą, znaczenie badań diagnostycznych w procesie poznawania ucznia szkoły ponadpodstawowej jako odbiorcy literatury, rola nauczyciela polonisty w diagnozowaniu kontaktu szkolnych czytelników z tekstem literackim.
2. Odbiór dzieła literackiego przez uczniów szkoły ponadpodstawowej. Sposoby czytania, rozumienia, wartościowania literatury. Role przyjmowane przez nastolatków w kontakcie z utworem literackim, rozumienie treści symbolicznych, relacje zachodzące między Ja ucznia a Ty bohatera, autora tekstu. Znaczenie przekładu intersemiotycznego w spotkaniu nastolatków z literaturą.
3. Wpływ czynników wewnętrznych i zewnętrznych na sposób odbioru literatury przez uczniów szkoły ponadpodstawowej.
4. Znaczenie wybranych koncepcji teoretycznoliterackich dla nauczania literatury we współczesnej szkole ponadpodstawowej oraz ich przydatność dla antropologicznego sprofilowania teorii i praktyki odbioru dzieł literackich na tym etapie kształcenia.

Projektowanie zadań/działań usprawniających odbiór literatury w szkole ponadpodstawowej - ich cele i znaczenie.

Nazwa zajęć: **Praktyka czytania dzieła literackiego w szkole ponadpodstawowej 2**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Zna najważniejsze teorie interpretacji przydatne w praktyce szkolnej oraz narzędzia analityczno-interpretacyjne i stosowną terminologię teoretycznoliteracką przydatne dla prowadzenia procesu kształcenia.
2. Zna podstawę programową i orientuje się w doborze lektur na poziomie szkoły ponadpodstawowej.
3. Ma świadomość istnienia różnych koncepcji edukacyjnych, ich wpływu na sposób interpretowania literatury, a także organizację procesu kształcenia w szkole ponadpodstawowej.
4. Ma świadomość zależności przebiegu interpretacji od zaprojektowanej sytuacji odbioru tekstu literackiego oraz rozpoznaje kluczowe przestrzenie rozumienia dzieła.

w zakresie umiejętności:

1. Stosuje praktyki czytania właściwie dobrane do poetyki danego tekstu literackiego, możliwości percepcyjnych i doświadczeń odbiorcy oraz założonych celów edukacyjnych, uwzględniając różnorodne konteksty, które wpływają na recepcję szkolną.
2. Będąc świadomym złożoności dzieła, projektuje sytuację odbioru motywującą do pracy z tekstem, dbając jednocześnie o aspekt merytoryczny postępowania z materiałem literackim.
3. W toku refleksji nad dziełem literackim wykorzystuje różnorodne konteksty interpretacyjne, dbając o potrzebę wielostronności procesu kształcenia i przekładając swą świadomość literaturoznawczą i dydaktyczną na projektowanie pracy nauczyciela.
4. Odbiera tekst na różnych poziomach znaczeń i przekłada tę recepcję na sposób kierowania procesem kształcenia.
5. Tworzy wypowiedź interpretacyjną ustną i pisemną w oparciu o swą wiedzę oraz kompetencje kulturową, a także umie wykorzystać ją w praktyce szkolnej.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Ma świadomość potrzeby uczenia się przez całe życie oraz przydatności w życiu zawodowym zdobytej wiedzy i nabytych umiejętności.
2. Rozumie, na czym polega formacyjny wymiar spotkania z tekstem literackim i wie, jaki jest jego wpływ na zadania edukacyjne szkoły.
3. Ma świadomość znaczenia tradycji literackiej dla budowania tożsamości i wspólnoty narodowej oraz ponadnarodowej, a także znaczenie jej przekazywania w procesie kształcenia.

Treści programowe dla zajęć:

Omówienie metod kształcenia, literatury przedmiotu, wymagań, zasad oceniania w powiązaniu z materiałem zajęć.

Użytkowo przepracowane praktyczne użycie teorii interpretacji tekstu w odniesieniu do danych dzieł literackich.

Wnikliwa analiza i interpretacja danych dzieł literackich w rozmaitych kontekstach z uwzględnieniem kierunków szkolnej interpretacji tekstu.

Praktyki interpretacyjne w edukacji na poziomie szkoły ponadpodstawowej.

Uwarunkowania szkolnego odbioru tekstu literackiego.

Analiza i interpretacja a kompetencja kulturowa ucznia i nauczyciela.

Nazwa zajęć: **Stylistyka praktyczna w szkole ponadpodstawowej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Osoba studiująca posiada wiedzę z zakresu stylistyki praktycznej niezbędną dla poziomu szkoły ponadpodstawowej.
2. Osoba studiująca wie, jak należy oceniać pracę swoją i uczniów odnosząc się do wymogów przedmiotu na poziomie szkoły ponadpodstawowej.
3. Osoba studiująca zna dokumenty ministerialne, które określają charakter i kształt stylistyki na poziomie szkoły ponadpodstawowej.

w zakresie umiejętności:

1. Osoba studiująca posiada umiejętności w zakresie redagowania tekstu, wie także, jak swoje sprawności przekładać na język dydaktyki oraz ciągle doskonali swój warsztat zawodowy
2. Osoba studiująca potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę o praktycznym użyciu języka, odnosić ją do sytuacji dydaktycznych.
3. Osoba studiująca wykorzystuje zdobytą wiedzę z zakresu stylistyki do oceny pracy osób uczniowskich oraz dla ustawicznej poprawy swoich umiejętności i podnoszenia kompetencji zawodowych.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Osoba studiująca rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie – pogłębiania swej wiedzy profesjonalnej, a także rozwijania umiejętności zawodowych; potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób.
2. Osoba studiująca potrafi adaptować metody pracy do potrzeb i różnych stylów uczenia się uczniów.

Treści programowe dla zajęć:

Tworzenie wypowiedzi ustnych i pisemnych w szkole ponadpodstawowej zgodnie z podstawą programową do języka polskiego.

Użytkowe formy wypowiedzi: protokół, opinia, zażalenie. Zwroty adresatywne i etykieta językowa.

Wypowiedź argumentacyjna (rozprawka, esej). Kryteria oceny według standardów maturalnych.

Referat - gromadzenie, selekcja, porządkowanie materiałów. Prezentacja.

Notatka syntetyzująca.

Przemówienie - tworzenie tekstu w oparciu o retoryczne zasady kompozycyjne; wygłoszenie z wykorzystaniem środków pozajęzykowych.

Gatunki dziennikarskie w szkole ponadpodstawowej: reportaż.

Gatunki dziennikarskie w szkole ponadpodstawowej: felieton.

Aktywizujące metody kształcenia sprawności językowej w szkole ponadpodstawowej.

Nazwa zajęć: **Metodyka nauczania dzieci języka polskiego jako obcego, drugiego i odziedziczonego**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Zna podstawy nauczania języka polskiego jako obcego, procesów związanych z edukacją dzieci z doświadczeniem migracji, metod i technik nauczania oraz planowania i ewaluacji.

w zakresie umiejętności:

1. Potrafi integrować nabytą wiedzę w celu przygotowania do zawodu nauczyciela języka polskiego jako obcego i drugiego oraz dziedziczonego
2. Potrafi zastosować nabytą wiedzę w sytuacjach zawodowych.

Treści programowe dla zajęć:

Planowanie i realizacja lekcji języka polskiego jako obcego

Praca w grupach niejednorodnych poziomowo

Monitorowanie postępów. Pomiar jakości kształcenia i ewaluacja.

Nazwa zajęć: **Projektowanie zajęć z języka polskiego jako obcego, drugiego i odziedziczonego**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Osoba studiująca zna podstawową terminologię związaną z metodyką nauczania języka polskiego jako obcego i drugiego.
2. Zna cele, metody, i formy pracy oraz programy i scenariusze lekcji języka polskiego jako obcego.
3. Zna strategię uczenia się.

w zakresie umiejętności:

1. Osoba studiująca umie wyjaśnić problemy, jakie mogą pojawiać się w trakcie uczenia się języka polskiego jako obcego osób z doświadczeniem migracji.
2. Potrafi zastosować różne strategie i techniki wspierające rozwijanie językowych kompetencji komunikacyjnych, przygotować materiały do zajęć.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Osoba studiująca refleksyjnie podchodzi do treści, jakie poznaje na zajęciach i w trakcie samodzielnej lektury literatury przedmiotu.
2. Potrafi pracować w zespole i wspólnie przygotować i zaprezentować projekt.
3. Potrafi organizować proces uczenia się innych osób.

Treści programowe dla zajęć:

Projektowanie i prezentacja zajęć dydaktycznych dla uczniów z doświadczeniem migracji.

Podstawy budowania programów i sylabusów zajęć z języka polskiego jako obcego.

Programy nauczania – cele, metody, techniki i formy i ich miejsce w scenariuszu lekcji.

Scenariusz lekcji – przebieg lekcji i jej komponenty.

Analiza merytoryczno – dydaktyczna hospitowanych zajęć.

Zadanie projektowe o tematyce Kosmos.

Nazwa zajęć: **Dydaktyka języka polskiego jako obcego, drugiego i odziedziczonego 1 - praktyka zawodowa**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Zna współczesne metody i techniki nauczania języka polskiego jako obcego.

w zakresie umiejętności:

1. Umie dobierać metody i techniki skuteczne w nauczaniu języka polskiego jako obcego i dziedziczonego oraz w ocenianiu umiejętności uczniów.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Potrafi określać zadania w pracy indywidualnej i grupowej w klasie wielokulturowej.

Treści programowe dla zajęć:

Przygotowanie i realizacja scenariuszy lekcji.

Nazwa zajęć: **Czytanie świata: semiotyka, antropologia, krytyka literacka**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. po ukończeniu kursu student zna wybrane zagadnienia semiotyki i antropologii oraz badań literackich i kulturowych; posiada też orientację w strategiach pogłębionej analizy i interpretacji złożonych struktur semiotycznych

w zakresie umiejętności:

1. po ukończeniu kursu student jest wdrożony w kanon czynności analitycznych oraz strategii lekturowych umożliwiających podejmowanie rzetelnych i twórczych interpretacji złożonych struktur semiotycznych

w zakresie kompetencji społecznych:

1. po ukończeniu kursu student posiada kompetencje społeczne wynikające z umiejętności samodzielnej analizy i pogłębionej interpretacji złożonych struktur semiotycznych oraz z posiadania funkcjonalnych podstaw poznawania i rozumienia świata, pozwalających na aktywne budowanie kapitału życiowego i umożliwiających pogłębiony kontakt z tradycją, współczesnością i samym sobą

Treści programowe dla zajęć:

kurs obejmuje wybrane zagadnienia semiotyki i antropologii oraz badań literackich i kulturowych – omawiane w ścisłym powiązaniu z prezentacją modelowych analiz i interpretacji takich zjawisk i elementów ludzkiej rzeczywistości (kulturowych, wyobraźniowych, egzystencjalnych, duchowych etc.), które można traktować jako złożone struktury semiotyczne (domagające się rozpoznania i zrozumienia)

Nazwa zajęć: **Podstawy etnolingwistyki**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Osoba studiująca zna wybrane obszary kultury ludowej odzwierciedlone w języku, zna zależności między językiem a kulturą ludową.
2. Osoba studiująca zna dokonania etnolingwistyki polskiej, w tym Słownik stereotypów i symboli ludowych pod red. Jerzego Bartmińskiego.
3. Osoba studiująca zna metodologię badań etnolingwistycznych wypracowaną przez etnolingwistów lubelskich (UMSC w Lublinie).

w zakresie umiejętności:

1. Osoba studiująca potrafi określić znaczenie różnych tekstów kultury ludowej.
2. Osoba studiująca potrafi przeprowadzić analizę etnolingwistyczną wybranego pojęcia (z wykorzystaniem danych językowych i tzw. przyjęzykowych).

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Osoba studiująca docenia i szanuje kulturę ludową, ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego swojego kraju i regionu.
2. Osoba studiująca ma świadomość roli języka w kształtowaniu tożsamości narodowej i lokalnej.
3. Osoba studiująca ma świadomość poziomu nabytej wiedzy i umiejętności, pogłębia je i wykorzystuje we własnej praktyce zawodowej.

Treści programowe dla zajęć:

Etnolingwistyka jako dyscyplina naukowa.

Obraz miłości w tekstach folkloru, swoisty kod językowy. Erotyk ludowy. Symbolika płodnościowa w polskim folklorze.

Językowo-kulturowe obrazy ptaków w kulturze ludowej: bocian, wrona, kruk (do wyboru).

Tabu w dialektach polskich (m.in. nazewnictwo z zakresu polskiej demonologii ludowej).

Językowo-kulturowe obrazy drzew w polskim folklorze: wierzbą, osiką, dąb (do wyboru).

Słownik stereotypów i symboli ludowych przedstawiający obraz świata i człowieka zapisany w polskiej kulturze ludowej: założenia, cel, plan słownika, wykorzystany materiał, budowa artykułów hasłowych. Analiza wybranych artykułów hasłowych oraz opracowań etnolingwistycznych wybranych pojęć, przygotowywanych z myślą o publikacji w kolejnych tomach Słownika, np. słońce, księżyc, tęcza, burza, rosa, wiatr, wir powietrzny, pszenica, len, słoma, dziurawiec, bratek polny, pieprz, rak, zwierzęta domowe, dunaj, zmora, chleb (do wyboru).

Językowo-kulturowe obrazy świętych: św. Walenty, św. Mikołaj, św. Florian, św. Antoni, św. Kinga, św. Józef, św. Jan Chrzciciel, św. Izidor, św. Rozalia (do wyboru).

Nazwa zajęć: **Podstawy socjolingwistyki**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Osoba studiująca zna genezę socjolingwistyki, jej obszary i metody badawcze oraz wyróżniki na tle współczesnych koncepcji i szkół

językoznawczych.

2. Osoba studiująca ma pogłębioną wiedzę na temat społecznych uwarunkowań użycia języka.

w zakresie umiejętności:

1. Osoba studiująca umie dokonać rozpoznania i analizy zjawisk językowych postrzeganych na tle zachowań społecznych.

2. Osoba studiująca analizuje i interpretuje wybrane teksty przynależne do reprezentatywnych odmian środowiskowych języka ogólnego

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Osoba studiująca dostrzega miejsce i rolę języka w obszarze współczesnych zjawisk kulturowych.

2. Osoba studiująca ma świadomość roli języka i jego odmian w życiu określonych grup społecznych, tworzenia tą drogą więzi międzyludzkich i budowania tożsamości grupowej.

Treści programowe dla zajęć:

Socjolingwistyka jako interdyscyplinarna dziedzina naukowa. Geneza socjolingwistyki, jej prekursorzy, ich teorie i metody badawcze. Rozwój polskich badań socjolingwistycznych.

Zróżnicowanie społeczne i kulturowe języka polskiego, środowiskowe odmiany języka w przeszłości i współcześnie. Pojęcie socjolektu. Historia socjolektów w Polsce. Socjolekty w ujęciu historycznym i współczesnym.

Tajność, zawodowość oraz ekspresywność jako kategorie socjolektalne stanowiące podstawę klasyfikacji środowiskowych odmian polszczyzny i ich tożsamościotwórczego charakteru. Językowy obraz świata w socjolektach. Wpływ słownictwa środowiskowego na polszczyznę ogólną, zapożyczenia wewnętrzne.

Społeczne uwarunkowania zróżnicowania języka polskiego. Główne determinanty środowiskowych odmian polszczyzny: wiek; przynależność do grupy, której członkowie mają wspólne zainteresowania czy pasje; wykonywany zawód.

Odmiany środowiskowe języka – socjolekty. Typologia i charakterystyka. Wybrane socjolekty współczesnego języka polskiego.

Społeczności wirtualne i ich środowiskowe języki. Język wobec współczesnych procesów globalizacyjnych.

Językowy obraz świata utrwalaony w socjolektalnej leksyce i frazeologii.

Nazwa zajęć: **Kognitywna analiza tekstów kultury**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Osoba studiująca ma pogłębioną wiedzę na temat współczesnych metodologii analizy dyskursów medialnych oraz relacji między językiem, mediami, ideologią i praktykami społecznymi

2. zna i rozumie główne tendencje rozwojowe krytycznych badań nad mediami i dyskursem we współczesnej humanistyce

w zakresie umiejętności:

1. potrafi formułować problemy badawcze oraz projektować analizy współczesnych dyskursów medialnych z wykorzystaniem narzędzi krytycznej analizy dyskursu

2. potrafi analizować i interpretować teksty medialne oraz praktyki komunikacyjne z uwzględnieniem ich społecznych, politycznych i ideologicznych uwarunkowań

w zakresie kompetencji społecznych:

1. ma świadomość znaczenia krytycznej refleksji nad współczesnymi mediami i dyskursami społecznymi.

Treści programowe dla zajęć:

1. Współczesna przestrzeń medialna. 2. Typologia dyskursów medialnych. Zasady ich wyodrębniania. 3. Podstawowe instrumentarium pojęciowe: tekst, kontekst, dyskurs, ideologia, praktyki dyskursywne (porządki dyskursu), konstruktywizm społeczny, interpretacja. 4. Analiza i interpretacja tekstów medialnych. Poszczególne szkoły i metodologie (analizy semiotyczno-strukturalne, feministyczne, psychoanalityczne, kognitywne, krytyczne). 5. Podstawy historyczne „krytycznej analizy dyskursu” KAD (szkoły krytyczne w komunikologii, językoznawstwo otwarte, studia kulturowe, postkolonializm, ujęcia lewicowe: Foucault, Althusser, Gramsci). 6. Interdyscyplinarność, polisemiotyczność i polimetodologizm KAD. Uniwersalność KAD. 7. Zasady postępowania badawczego w KAD. Usytuowanie interpretatora w KAD. 8. Poszczególne elementy (etapy) KAD. Denaturalizacja tekstu kulturowego (medialnego). 9. Efekty społeczne KAD. Budowanie kompetencji kulturowych i odpowiednich praktyk uczestnictwa. Analiza wybranych przykładów medialnych tekstów kultury z wykorzystaniem zasad KAD

Nazwa zajęć: **Wykład monograficzny literaturoznawczy 3**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Student/ka nabywa wiedzę z zakresu literaturoznawstwa, życia kulturalnego XIX i XX wieku
2. Student/ka zna terminy i pojęcia z zakresu historii literatury, ma wiedzę na temat prądów, kierunków literatury XIX wieku

w zakresie umiejętności:

1. potrafi analizować i interpretować teksty kultury, trafnie rozpoznając konwencje i kierunki w sztuce, potrafi komentować zjawiska kulturowe.
2. potrafi określić znaczenie danego typu tekstów, odróżniać konwencje i gatunki

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Ma świadomość znaczenia dorobku kulturowego XIX wieku

Treści programowe dla zajęć:

Podróż romantyczna jako gatunek. Grand Tour.

Przemiany gatunkowe na przestrzeni XIX wieku. Od "podróży" jako gatunku do reportażu (Pielgrzymka do Jasnej Góry W.S. Reymonta)

Środki transportu (dylizanssem, koleją, statkiem) – opisy podróży.

Europejskie metropolie w relacjach i wspomnieniach dziewiętnastowiecznych polskich literatów

Podróże na Wchód (Słowacki, Mann, Hussarzewski), fascynacja Orientem.

Pielgrzymki.

Europejczyk w konfrontacji z „Innym”, swojszczyzna contra obczyzna.

„Gorączka” brazylijska

Tary i Podhale (wspomnienia, przewodniki itd. poczynając od Dziennika podróży do Tatrów S. Goszczyńskiego przez słynny przewodnik Eliasza Radzikowskiego po artykuły teksty pozostające świadectwem modernistycznej „mody na Zakopane”).

Nazwa zajęć: **Seminarium magisterskie - 3/1**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. ma pogłębioną wiedzę z zakresu historii literatury II połowy XIX wieku

w zakresie umiejętności:

1. potrafi przeprowadzić samodzielną interpretację; wykazać się krytycyzmem w ocenie tekstów, zjawisk kulturowych

w zakresie kompetencji społecznych:

1. dba o poprawność wypowiedzi

Treści programowe dla zajęć:

Zagadnienia z zakresu literatury II połowy XIX i początku XX wieku (Pozytywizm, Młoda Polska).

Prezentacja przez studentów wyników swoich badań/ kwerend, fragmentów prac. Praca nad tekstem.

Nazwa zajęć: **Seminarium magisterskie - 3/3**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Ma pogłębioną wiedzę z zakresu językoznawstwa stosowanego i glottodydaktyki.

w zakresie umiejętności:

1. Potrafi samodzielnie przygotować pracę dyplomową zarówno od strony teoretycznej, jak i badawczej.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Zna i respektuje zasady etyki badacza i etyki zawodowej.

Treści programowe dla zajęć:

Przygotowanie końcowej wersji pracy dyplomowej.

Nazwa zajęć: **Dydaktyka języka polskiego w szkole ponadpodstawowej wraz z praktyką śródroczną 3**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. biegle zna zasady wyznaczania celów oraz doboru treści, strategii i metod kształcenia w szkołach ponadpodstawowych, a także łączenia indywidualnych potrzeb ucznia z projektowaniem działań edukacyjnych w zakresie języka polskiego jako szkolnego przedmiotu
2. biegle zna wybrane koncepcje kształcenia na poziomie ponadpodstawowym w zakresie języka, literatury i kultury, a także zna ich różne programowe i podręcznikowe wykładnie
3. pogłębia wiedzę na temat zasad projektowania działań edukacyjnych w szkołach ponadpodstawowych, w tym również zasady przygotowywania programów i planów pracy – w odwołaniu do założeń filozoficznych, pedagogicznych i aksjologicznych kształcenia
4. poszerza wiedzę na temat aktualnej podstawy programowej dla szkół ponadpodstawowych w zakresie języka polskiego jako szkolnego przedmiotu oraz zasad funkcjonowania szkół ponadpodstawowych jako instytucji
5. ma wszechstronną i uporządkowaną wiedzę psychologiczną i pedagogiczną na temat ucznia szkoły ponadpodstawowej, dobrze zna zasady komunikacji interpersonalnej w przestrzeni szkoły
6. ma wszechstronną i uporządkowaną wiedzę na temat ewaluacji procesu kształcenia w szkołach ponadpodstawowych, ewaluacji pracy własnej oraz pracy ucznia

w zakresie umiejętności:

1. biegle wyznacza cele, określa treści oraz dobiera strategie i metody kształcenia, właściwe dla szkół ponadpodstawowych, a także łączy indywidualne potrzeby ucznia z projektowaniem działań edukacyjnych w zakresie języka polskiego jako szkolnego przedmiotu
2. sprawnie projektuje działania edukacyjne w szkołach ponadpodstawowych
3. sprawnie i trafnie rozpoznaje i ocenia różne koncepcje kształcenia (język – literatura – kultura), funkcjonujące w ramach języka polskiego jako szkolnego przedmiotu, ocenia różne działania edukacyjne, w tym obserwowane lekcje
4. sprawnie i wnikliwie analizuje i interpretuje teksty kultury (literatura, film, spektakl teatralny...), z wykorzystaniem różnorodnych metod, umocowanych w odpowiednio dobranej teorii, a także ocenia przydatność tych tekstów w procesie kształcenia
5. wytwarza funkcjonalne i atrakcyjne materiały edukacyjne, a także trafnie wybiera spośród istniejącej oferty (np. krytyczna ocena przydatności podręczników), uwzględniając cele kształcenia i możliwości ucznia
6. efektywnie wspiera rozwój krytycznego myślenia oraz innowacyjności uczniów, a także umiejętności samodzielnego i zespołowego rozwiązywania problemów
7. sprawnie dokonuje ewaluacji procesu kształcenia w szkołach ponadpodstawowych, ewaluacji pracy własnej oraz pracy ucznia

w zakresie kompetencji społecznych:

1. kieruje się w swych działaniach dobrem każdego ucznia, dba o stały i wszechstronny rozwój własny oraz swoich podopiecznych
2. charakteryzuje się wrażliwością etyczną (także w kwestii własności intelektualnej), empatią, otwartością, refleksyjnością oraz postawą prospołeczną
3. ma rozwinięte kompetencje interpersonalne i komunikacyjne, umożliwiające budowanie relacji wzajemnego zaufania i odpowiedzialności
4. potrafi pracować w zespole, pełniąc różne role, a także organizuje i monitoruje działania indywidualne oraz pracę zespołową uczniów
5. ma świadomość roli języka w rozwoju tożsamości człowieka, poprawnie posługuje się językiem ojczystym, dba o kulturę i etykę wypowiedzi
6. ma świadomość odpowiedzialności za dziedzictwo kulturowe regionu, Polski i Europy, a także za sposób funkcjonowania uczniów w świecie mediów cyfrowych

Treści programowe dla zajęć:

Współczesna szkoła „w reformie”: szkoła jako instytucja; szkoła wobec kontekstu zewnętrznego; celowość i charakter zmian; uzasadnienia i konsekwencje podejmowanych działań reformatorskich

Podmiotowość ucznia i nauczyciela

Literatura piękna i „wychowanie do lektury” w szkole ponadpodstawowej

Wychowanie językowe / kształcenie „językowe”; kształcenie „językowe” a kształcenie „literackie” / „kulturowe” / „kulturowo-literackie”

Wymiar antropologiczny edukacji szkolnej: cele kształcenia; edukacja humanistyczna

Projektowanie sytuacji odbioru tekstów kultury: teksty i konteksty w szkolnej ofercie; typy i funkcje materiałów kontekstualnych;

kolekcja i integracja / integrowanie treści kształcenia; konspekt lekcji: wzory i antywzory lekcyjnych działań

Strategie i metody kształcenia: rozwiązania praktyczne – ocena przydatności

Opracowanie tzw. dużych lektur (powieści, utwory dramatyczne) w szkole ponadpodstawowej: dlaczego literatura? po co czytać? co? jak?: kryteria doboru utworów i sposoby czytania; wymagania „nowej” (od 2017 r.) podstawy programowej dla szkół ponadpodstawowych w zakresie tzw. dużych lektur

Odbiór dzieła malarskiego w szkole ponadpodstawowej: malarstwo na lekcjach języka polskiego: sytuacja kontaktu z dziełem, sytuacja odbioru dzieła; projektowanie zajęć

Podręcznik szkolny jako wykładnia koncepcji edukacyjnej i narzędzie kształcenia

Tzw. nowa matura – od 2023 roku: kształt egzaminu (ustny i pisemny); wymagania, kryteria oceny; modele odpowiedzi; problem przygotowania do matury; egzamin maturalny a przebieg procesu kształcenia

Nazwa zajęć: **Kształcenie zdalne i TIK w glottodydaktyce**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Zna wybrane metody i techniki nauczania zdalnego w kontekście nauczania języka polskiego jako obcego i drugiego i powiązaną z nimi terminologię.

w zakresie umiejętności:

1. Umie wykorzystać multimedia do planowania, tworzenia, prowadzenia i oceniania w procesie nauczania języka polskiego jako obcego.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Potrafi pracować w zespole, rozumie zasady współdziałania z innymi osobami – potrafi sam oraz w grupie zaplanować pracę.

Treści programowe dla zajęć:

Specyfika pracy zdalnej – zajęcia synchroniczne i asynchroniczne.

Tworzenie scenariuszy lekcji zdalnych.

Adaptacja treści i metod nauczania w edukacji zdalnej do pracy w grupie.

Nazwa zajęć: **Pierwsza pomoc przedmedyczna**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych oraz odpowiedzialności prawnej nauczyciela w tym zakresie, a także zasady udzielania pierwszej pomocy

w zakresie umiejętności:

1. udzielać pierwszej pomocy

w zakresie kompetencji społecznych:

1. posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności

Treści programowe dla zajęć:

Podstawowe pojęcia i akty prawne funkcjonujące w medycynie ratunkowej i katastrof, zarządzaniu kryzysowym oraz ratownictwie medycznym.

Organizacja systemu ratownictwa medycznego w Polsce i Świecie.

Wyposażenie ambulansu oraz leki stosowane w ratownictwie medycznym na poziomie opieki przedszpitalnej.

Zdarzenia masowe i mnogie oraz wybrane sytuacje szczególne – procedury postępowania, rekomendacje oraz obowiązujące akty prawne.

Ocena miejsca zdarzenia oraz postępowanie z poszkodowanym nieprzytomnym na poziomie BLS z elementami KPP.

Badanie pacjenta w schemacie ABCDE oraz akronimy i skale wykorzystywane w ratownictwie medycznym (m.in. SAMPLE, OLD CART, CHEST PAIN, OPQRST).

Podstawy utrzymywania drożności dróg oddechowych oraz tlenoterapii (poziom KPP) u pacjentów. Utrzymanie/przywrócenie drożności dróg oddechowych i podstawy tlenoterapii.

Resuscytacja Krążeniowo - Oddechowa z wykorzystaniem AED i bez u dzieci i dorosłych (poziom BLS/AED). Resuscytacja Krążeniowo - Oddechowa z elementami ALS.

Badanie urazowe.

Postępowanie w urazach kostno-stawowych.

Postępowanie w krwawieniu i krwotokach.

Wybrane stany zagrożenia życia i zdrowia u dzieci i seniorów.

Wybrane sytuacje szczególne: ciąża, porażenie prądem, tonięcie, oparzenia, zdarzenia CBRNiE, choroby zakaźne.

Procedury i techniki ewakuacji poszkodowanych z miejsca zdarzenia.

Indywidualne Pakiety Ochrony Biologicznej - ćwiczenia.

Psychologiczne i socjologiczne aspekty ratownictwa medycznego - kontakt z pacjentem, psychologia tłumu.

Dokumentacja medyczna stosowana w systemie PRM.

Nazwa zajęć: **Dydaktyka języka polskiego w szkole ponadpodstawowej - praktyka zawodowa**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. zna zasady wyznaczania celów oraz doboru metod i treści kształcenia w szkołach ponadpodstawowych, jak też ideę łączenia indywidualnych potrzeb ucznia z projektowaniem działań edukacyjnych w zakresie języka polskiego jako szkolnego przedmiotu
2. zna zasady projektowania lekcji (oraz cykli lekcyjnych) w szkołach ponadpodstawowych, w tym również zasady przygotowywania programów i planów pracy – w odwołaniu do założeń filozoficznych, pedagogicznych i aksjologicznych kształcenia, także w ujęciu spersonalizowanym
3. ma wiedzę na temat różnych koncepcji kształcenia językowego i kulturowo-literackiego, a także ich programowych oraz podręcznikowych wykładni
4. ma wiedzę psychologiczną i pedagogiczną na temat ucznia szkoły ponadpodstawowej, zna zasady komunikacji interpersonalnej w przestrzeni szkoły, także w relacjach tutorskich
5. zna podstawę programową dla szkół ponadpodstawowych w zakresie języka polskiego, ma wiedzę na temat uwarunkowań i sposobów funkcjonowania szkoły jako instytucji oraz środowiska szkolnego z uwzględnieniem różnych podmiotów, które je współtworzą (uczniowie, nauczyciele, rodzice...)
6. zna zasady ewaluacji procesu kształcenia w szkołach ponadpodstawowych, ewaluacji pracy własnej oraz pracy ucznia

w zakresie umiejętności:

1. wyznacza cele oraz dobiera odpowiednie metody i treści kształcenia, właściwe dla szkół ponadpodstawowych, a także łączy indywidualne potrzeby ucznia z projektowaniem działań edukacyjnych w zakresie języka polskiego jako szkolnego przedmiotu
2. projektuje i realizuje działania edukacyjne w szkole ponadpodstawowej, w tym prowadzi lekcje w oparciu o własny projekt edukacyjny, jak też personalizuje proces kształcenia i buduje relacje tutorskie
3. rozpoznaje, waloryzuje i wykorzystuje praktycznie różne koncepcje kształcenia językowego i kulturowo-literackiego
4. rozpoznaje indywidualne potrzeby i zdolności ucznia i wykorzystuje poczynione obserwacje we własnej praktyce pedagogicznej, wspiera rozwój krytycznego myślenia uczniów, ich kreatywności, innowacyjności oraz umiejętności samodzielnego, a także zespołowego rozwiązywania problemów
5. wykorzystuje w ramach prowadzonych lekcji rozmaite teksty kultury (literatura, film, spektakl teatralny...) oraz wytwarza własne materiały edukacyjne, uwzględniając cele kształcenia oraz możliwości klasy i poszczególnych uczniów, bierze pod uwagę wymagania wynikające z działań spersonalizowanych
6. dokonuje ewaluacji procesu kształcenia w szkołach ponadpodstawowych, ewaluacji pracy własnej oraz pracy ucznia, a także ewaluacji

lekcji obserwowanych

w zakresie kompetencji społecznych:

1. rozumie potrzebę samodoskonalenia zawodowego i uczenia się przez całe życie, inspirowanie młodzieży do rozwoju
2. kieruje się w swych działaniach dobrem ucznia, dba o stały i wszechstronny rozwój własny oraz swoich podopiecznych
3. charakteryzuje się wrażliwością etyczną, otwartością i odpowiedzialnością za siebie i innych
4. ma rozwinięte kompetencje interpersonalne i komunikacyjne ze wszystkimi uczestnikami procesu kształcenia, buduje relacje wzajemnego zaufania i odpowiedzialności, także w działaniach spersonalizowanych
5. ma świadomość odpowiedzialności za dziedzictwo kulturowe regionu, Polski i Europy, a także za sposób funkcjonowania uczniów w świecie mediów cyfrowych

Treści programowe dla zajęć:

Uwarunkowania i specyfika procesu kształcenia w szkołach ponadpodstawowych

Filozoficzne i aksjologiczne podstawy kształcenia w szkole ponadpodstawowej

Szkoła ponadpodstawowa jako instytucja

Podstawa programowa, program kształcenia, plan pracy, konspekt lekcji

Podręczniki oraz inne narzędzia i materiały dydaktyczne

Koncepcje kształcenia w szkołach ponadpodstawowych (język – literatura – kultura)

Projektowanie i przeprowadzanie działań edukacyjnych w szkołach ponadpodstawowych (cele, metody, treści, budowa lekcji)

Analiza i interpretacja tekstów kultury z wykorzystaniem różnorodnych metod, umocowanych w odpowiednio dobranej teorii

Rozwijanie kompetencji kluczowych (umiejętność samodzielnego i zespołowego rozwiązywania problemów, kreatywność, myślenie krytyczne, kompetencje komunikacyjne, samokształcenie)

Relacje interpersonalne w przestrzeni szkolnej

Ewaluacja procesu kształcenia w szkole ponadpodstawowej

Nazwa zajęć: **Dydaktyka języka polskiego jako obcego, drugiego i odziedziczonego – praktyka zawodowa**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka:

w zakresie wiedzy:

1. Ma wiedzę z zakresu glottodydaktyki i funkcjonowania w edukacyjnym środowisku wielokulturowym.

w zakresie umiejętności:

1. Potrafi wykorzystać wiedzę glottodydaktyczną do planowania i prowadzenia zajęć z języka polskiego jako obcego, drugiego i dziedziczonego.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Potrafi wyznaczać cele indywidualne i grupowe osób zaangażowanych w proces dydaktyczny i konsekwentnie je realizować.

Treści programowe dla zajęć:

Planowanie zajęć z języka polskiego jako obcego. Analiza potrzeb, test kwalifikacyjny, dobór treści nauczania, sposoby pomiaru wyników kształcenia.

Prowadzenie zajęć z języka polskiego jako obcego w wybranych grupach i klasach na różnych poziomach zaawansowania

Uniwersytet Komisji
Edukacji Narodowej
w Krakowie

UNIWERSYTET
KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ
W KRAKOWIE

Instytut Filologii Polskiej
30-084 Kraków, ul. Podchorążych 2
tel. 12 662 61 44, fax 12 637 44 59

IFP.501.12.2026

Uchwała Rady Instytutu Filologii Polskiej z dnia 24 września 2026 roku

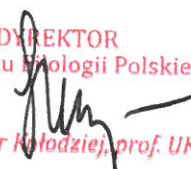
w sprawie: zatwierdzenie planu i programu studiów 2026/2027

kierunek: filologia polska

poziom studiów: studia drugiego stopnia

forma studiów: niestacjonarne

Rada Instytutu Filologii Polskiej w głosowaniu jawnym zaakceptowała plan i program studiów dla kierunku **filologia polska – studia niestacjonarne drugiego stopnia**, które rozpoczną się w roku akademickim 2026/2027.

DYREKTOR
Instytutu Filologii Polskiej

dr hab. Piotr Kołodziej, prof. UKEN

Rada Jakości Kształcenia dla kierunku filologia polska
Instytut Filologii Polskiej
Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

OPINIA RADY JAKOŚCI KSZTAŁCENIA

w sprawie programów i planów studiów pierwszego i drugiego stopnia (studia stacjonarne i niestacjonarne) dla kierunku filologia polska – edycja 2026/2027

Rada Jakości Kształcenia, po szczegółowej analizie przedłożonych jej programów i planów studiów pierwszego oraz drugiego stopnia (stacjonarnych oraz niestacjonarnych), **wydaje pozytywną opinię** dla przedstawionych programów i planów studiów. Mają one wysoką wartość merytoryczną, są propozycją spójną i wpisują się w tradycje kształcenia polonistów w UKEN. Jednocześnie RJK rekomenduje:

- korektę danych w systemie Sylabus, co wynika z technicznych uwarunkowań tego narzędzia informatycznego i przeniesienia do niego tradycyjnych siatek papierowych;
- ujednolicenie zapisów w dokumentacji, co wynika z przejścia na w pełni elektroniczny format dostępu do programów i planów studiów;
- wprowadzenie brakujących efektów kształcenia do przedmiotów (głównie „niepolonistycznych”) i korekty tzw. matrycy pokrycia kart przedmiotów z kierunkowymi efektami uczenia się;
- usunięcie efektów kształcenia z kart kursów, w których nie powinny one występować.

Rada Jakości Kształcenia dla kierunku filologia polska

Kraków, 24.09.2026 r.

Renata Długoś
Krzysztof Długoś
Małgorzata Elmończyk
Krzysztof Hasiński
Renata Lis
Renata Lis

Kraków, 23 września 2026

Opinia Instytutowej Rady Samorządu Studentów
Instytutu Filologii Polskiej
Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

w sprawie zaakceptowania nowego planu i programu studiów **Filologia polska**
w ramach niestacjonarnych studiów II stopnia o profilu ogólnoakademickim,
dotyczy edycji w roku akademickim 2026/2027.

Na podstawie dostępnych źródeł Instytutowa Rada Samorządu Studentów Instytut Filologii Polskiej Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie dokonała oceny nowego planu i programu studiów **Filologia polska** w ramach niestacjonarnych studiów II stopnia o profilu ogólnoakademickim.

Nawiązując do dokonanej analizy stanu faktycznego, wyraża pozytywną opinię na temat proponowanych zmian w programie studiów.

Szczegółowe uzasadnienie wraz z przyjętymi kryteriami oceny i ich uzasadnieniem stanowi załącznik do tego pisma.

Adrian Pokrzywka

Przewodniczący Instytutowej Rady Samorządu Studentów

Instytutu Filologii Polskiej

Podpis:

Adrian Pokrzywka

Załącznik 1.

Karta studenckiej oceny programu studiów

Kryterium:	Ocena spełnienia: Spełnione/ Częściowo spełnione/ Niespełnione	Uzasadnienie:
Prawidłowość przyporządkowania punktów ECTS do poszczególnych przedmiotów uwzględniając nakład pracy studenta.	Spełnione	Brak uwag
Adekwatność formy zajęć względem treści programowych realizowanych w ramach przedmiotów	Spełnione	Brak uwag
Modułowe i kierunkowe efekty uczenia się są sformułowane w sposób zrozumiały i adekwatny do specyfiki kierunku studiów.	Spełnione	Brak uwag
Treści programowe realizowane w ramach przedmiotów są zgodne ze specyfiką kierunku studiów oraz efektami uczenia się.	Spełnione	Brak uwag
Adekwatność i zrozumiałość form egzaminowania, zarówno zaliczeń etapowych, jak i procesu dyplomowania.	Spełnione	Brak uwag

Wymiar, zasady i forma realizowanych praktyk zawodowych.	Spełnione	Brak uwag
Możliwość realizacji przedmiotów do wyboru, w łącznym wymiarze nie mniej niż 30% spośród wszystkich punktów ECTS wymaganych do ukończenia studiów oraz atrakcyjność oferty.	Spełnione	Brak uwag

Dodatkowe uwagi, nieprzyporządkowane do kryteriów:

Źródła, na podstawie których została wydana opinia, oraz informacja o przebiegu współpracy z władzami Uczelni w procesie:

Kompleksowe uzasadnienie w oparciu o przyjęte kryteria:

MJ